

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 31 lipca 2001 r.

Nr 79

TREŚĆ:

Poz.:

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

- 838 — z dnia 24 lipca 2001 r. w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie 5802
- 839 — z dnia 24 lipca 2001 r. w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie 5802
- 840 — z dnia 24 lipca 2001 r. w sprawie utworzenia Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu 5802

ROZPORZĄDZENIA PREZESA RADY MINISTRÓW:

- 841 — z dnia 27 lipca 2001 r. uchylające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Łączności 5803
- 842 — z dnia 27 lipca 2001 r. uchylające rozporządzenie w sprawie nadania statutu Ministerstwu Łączności 5803

ROZPORZĄDZENIA:

- 843 — Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 lipca 2001 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji czwartej i piątej godziny obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego 5803
- 844 — Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie organizacji roku szkolnego 5804
- 845 — Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 lipca 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego 5806
- 846 — Ministra Finansów z dnia 18 lipca 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sieci sprzedaży detalicznej 5806
- 847 — Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2001 r. w sprawie określenia banków spółdzielczych właściwych do wydawania bonów paliwowych oraz szczegółowego zakresu sprawozdania sporządzanego przez te banki 5807
- 848 — Ministra Finansów z dnia 27 lipca 2001 r. w sprawie przedłużenia bankom spółdzielczym terminu wydawania bonów paliwowych za drugie półrocze 2001 r 5851
- 849 — Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych 5851
- 850 — Ministra Gospodarki z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie ustanowienia kontyngentów na przywóz niektórych towarów rolnych pochodzących z Republiki Słowackiej 5853
- 851 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie trybu i terminu zawiadamiania gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania w wyborach do Sejmu i do Senatu 5855
- 852 — Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 lipca 2001 r. w sprawie ustalenia dodatkowych lotniczych przejść granicznych 5857
- 853 — Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie stanowisk, zaszerogowania, kwalifikacji oraz szczegółowych zasad wynagradzania pracowników izb morskich 5858

OBWIESZCZENIA:

- 854 — Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 maja 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o związkach zawodowych 5862
- 855 — Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 maja 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy — Prawo o stowarzyszeniach 5872
- 856 — Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 czerwca 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych 5879
- 857 — Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 lipca 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o partiach politycznych 5889

838**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 24 lipca 2001 r.

w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie.

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Tworzy się z dniem 1 września 2001 r. państwową wyższą szkołę zawodową pod nazwą „Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie”, zwaną dalej „Uczelnią”.

2. Siedzibą Uczelni jest miasto Ciechanów.

§ 2. Uczelnia prowadzi następujące specjalności zawodowe:

- 1) język polski z logopedią,
- 2) pielęgniarstwo,
- 3) położnictwo.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*

839**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 24 lipca 2001 r.

w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie.

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Tworzy się z dniem 1 września 2001 r. państwową wyższą szkołę zawodową pod nazwą „Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie”, zwaną dalej „Uczelnią”.

2. Siedzibą Uczelni jest miasto Chełm.

§ 2. Uczelnia prowadzi następujące specjalności zawodowe:

- 1) matematyka z informatyką,
- 2) nauczanie matematyki.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*

840**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 24 lipca 2001 r.

w sprawie utworzenia Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu.

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Tworzy się z dniem 1 września 2001 r. państwową wyższą szkołę zawodową pod nazwą „Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu”, zwaną dalej „Uczelnią”.

2. Siedzibą Uczelni jest miasto Nowy Targ.

§ 2. Uczelnia prowadzi następujące specjalności zawodowe:

- 1) język polski,
- 2) pielęgniarstwo ogólne,
- 3) rekreacja fizyczna,
- 4) fizykoterapia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*

841**ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW**

z dnia 27 lipca 2001 r.

uchylające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Łączności.

Na podstawie art. 33 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 929 i z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) zarządza się, co następuje:

§ 1. Traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1999 r. w sprawie szczegóło-

wego zakresu działania Ministra Łączności (Dz. U. Nr 96, poz. 1120, z 2000 r. Nr 8, poz. 96 i z 2001 r. Nr 17, poz. 189).

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek***842****ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW**

z dnia 27 lipca 2001 r.

uchylające rozporządzenie w sprawie nadania statutu Ministerstwu Łączności.

Na podstawie art. 39 ust. 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 929 i z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) zarządza się, co następuje:

§ 1. Traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2000 r. w sprawie nadania sta-

tutu Ministerstwu Łączności (Dz. U. Nr 8, poz. 107 i z 2001 r. Nr 17, poz. 190).

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek***843****ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia 5 lipca 2001 r.

w sprawie dopuszczalnych form realizacji czwartej i piątej godziny obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego.

Na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 25, poz. 113 i Nr 137, poz. 639, z 1997 r. Nr 106, poz. 680, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 160, poz. 1078, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 96, poz. 1106 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 9, poz. 117, Nr 72, poz. 839 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43) zarządza się, co następuje:

§ 1. Czwarta i piąta godzina obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego w ramach tygodniowego wymiaru godzin może być realizowana w formie:

- 1) zajęć sportowych i rekreacyjnych,
- 2) gier i zabaw ruchowych,
- 3) zajęć korekcyjno-wyrównawczych,

- 4) aktywnych form turystyki,
- 5) imprez rekreacyjnych i rozgrywek sportowych,
- 6) udziału w szkoleniach młodzieżowych organizatorów sportu i sędziów sportowych,
- 7) uczestnictwa w ważnych dla środowiska wydarzeniach sportowych.

§ 2. Zajęcia wychowania fizycznego, o których mowa w § 1, mogą być organizowane przez szkołę jako zajęcia lekcyjne, pozalekcyjne lub pozaszkolne.

§ 3. 1. Dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z organem prowadzącym i po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną, radę szkoły lub radę rodziców, przygotowuje propozycje wskazujące formy realizacji czwartej i piątej godziny zajęć wychowania fizycznego, w ramach form wymienionych w § 1, do wyboru przez uczniów.

2. Propozycje, o których mowa w ust. 1, powinny uwzględniać:

- 1) potrzeby zdrowotne uczniów, ich zainteresowania oraz osiągnięcia sportowe w danej dziedzinie sportu bądź aktywności ruchowej,
- 2) uwarunkowania lokalne,
- 3) miejsce zamieszkania uczniów,
- 4) tradycje sportowe szkoły i środowiska,
- 5) możliwości kadrowe.

§ 4. Dopuszcza się możliwość łączenia realizacji czwartej i piątej godziny zajęć wychowania fizycznego organizowanych w formach określonych w § 1 pkt 4—7, z zachowaniem liczby godzin przeznaczonych na te zajęcia w okresie nie dłuższym niż 4 tygodnie.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2001 r.

Minister Edukacji Narodowej: *E. Wittbrodt*

844

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 20 lipca 2001 r.

w sprawie organizacji roku szkolnego.

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie dotyczy organizacji roku szkolnego w publicznych szkołach, z wyjątkiem publicznych szkół artystycznych i szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich.

§ 2. 1. W szkołach, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze rozpoczynają się w pierwszym powszednim dniu września, z wyjątkiem soboty, a kończą w najbliższy piątek po dniu 18 czerwca.

2. W klasach (semestrach) programowo najwyższych szkół zasadniczych i szkół średnich zawodowych policealnych i pomaturalnych oraz szkół zawodowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”, i szkół policealnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. d) ustawy, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się 10 dni przed ustalonym terminem egzaminu odpowiednio z nauki zawodu lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, przeprowadzanych

na warunkach i w sposób określony w przepisach o ocenianiu, klasyfikowaniu i promowaniu uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzaniu egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych.

3. W klasach (semestrach) programowo najwyższych szkół średnich dających możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości oraz w liceach profilowanych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy, i liceach uzupełniających, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się 10 dni przed terminem pierwszego dnia odpowiednio egzaminu dojrzałości lub egzaminu maturalnego, przeprowadzanych na warunkach i w sposób określony w przepisach, o których mowa w ust. 2.

§ 3. 1. W szkołach:

- 1) zimowa przerwa świąteczna trwa od dnia 23 grudnia do dnia 31 grudnia lub od dnia 22 grudnia do dnia 31 grudnia, jeżeli dzień 22 grudnia wypada w poniedziałek,
- 2) ferie zimowe trwają dwa tygodnie w okresie od połowy stycznia do końca lutego, z zastrzeżeniem ust. 2; termin rozpoczęcia i zakończenia ferii zimowych w szkołach na obszarze danego województwa ogłasza kurator oświaty za zgodą wojewody i po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady oświatowej, jeżeli została powołana; termin ferii zimowych w danym roku szkolnym ogłasza kurator

oświaty nie później niż do końca maja każdego roku poprzedzającego rok, w którym będą trwały ferie zimowe,

- 3) wiosenna przerwa świąteczna rozpoczyna się w czwartek poprzedzający święta i kończy w najbliższy wtorek po świętach,
- 4) ferie letnie rozpoczynają się w najbliższą sobotę po zakończeniu rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych i kończą się z dniem 31 sierpnia.

2. Dyrektorzy szkół specjalnych, przy których zorganizowany jest internat, i dyrektorzy specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, w porozumieniu z rodzicami i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, mogą połączyć zimową przerwę świąteczną z feriami zimowymi.

§ 4. 1. W zależności od warunków pracy szkoły zajęcia dydaktyczno-wychowawcze mogą być realizowane przez pięć lub sześć dni w tygodniu, z uwzględnieniem ust. 2 i 3.

2. Szkoły podstawowe, w których współczynnik zmianowości, oznaczający stosunek liczby oddziałów do liczby pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, wynosi co najmniej 2, mogą prowadzić zajęcia w ciągu pięciu lub sześciu dni w tygodniu przez cały rok szkolny albo stosować — w zależności od pory roku — przemienny system organizacji tygodnia pracy. Decyzje w tych sprawach podejmuje dyrektorzy szkół po zasięgnięciu opinii rady szkoły i rady pedagogicznej.

3. Dyrektorzy szkół niewymienionych w ust. 2 decydują o organizacji tygodnia pracy we własnym zakresie, po zasięgnięciu opinii rady szkoły i rady pedagogicznej, natomiast w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, organizujących praktyczną naukę zawodu na podstawie umowy z innymi podmiotami — w porozumieniu z tymi podmiotami. Dyrektorzy szkół powiadamiają, przed rozpoczęciem ferii letnich, organ prowadzący szkołę, uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o organizacji tygodnia pracy.

§ 5. 1. W szkołach, w których zajęcia dydaktyczno-wychowawcze realizowane są przez sześć dni w tygodniu, dniem wolnym od zajęć jest dzień wypadający między dwoma dniami świątecznymi ustawowo wolnymi od pracy.

2. Dyrektorzy szkół, w których zajęcia dydaktyczno-wychowawcze realizowane są przez pięć dni w tygodniu, w porozumieniu z radą szkoły i radą pedagogiczną, mogą potraktować dzień wypadający między dwoma dniami świątecznymi ustawowo wolnymi od pracy, a także piątek wypadający bezpośrednio po dniu świątecznym ustawowo wolnym od pracy, jako dzień wolny od zajęć, pod warunkiem odpracowania zajęć przypadających tego dnia w wybraną sobotę.

3. W szkołach, w których zajęcia dydaktyczno-wychowawcze realizowane są przez pięć dni w tygodniu, w dni wolne od zajęć szkoły mogą organizować zajęcia wychowawczo-opiekuńcze, imprezy służące upo-

wszechnianiu kultury, sportu, turystyki i inne zajęcia pozalekcyjne.

§ 6. 1. Część pisemna egzaminu dojrzałości w 2002 r. odbywa się w następujących terminach:

1) w sesji zimowej:

- a) język polski — w dniu 14 stycznia o godz. 9⁰⁰ w szkołach dla młodzieży i o godz. 15³⁰ w szkołach dla dorosłych,
- b) drugi przedmiot — w dniu 15 stycznia o godz. 9⁰⁰ w szkołach dla młodzieży i o godz. 15³⁰ w szkołach dla dorosłych,

2) w sesji wiosennej:

- a) język polski — w dniu 9 maja o godz. 9⁰⁰ w szkołach dla młodzieży i o godz. 15³⁰ w szkołach dla dorosłych,
- b) drugi przedmiot — w dniu 10 maja o godz. 9⁰⁰ w szkołach dla młodzieży i o godz. 15³⁰ w szkołach dla dorosłych,
- c) język ojczysty — w szkołach lub oddziałach z ojczystym językiem nauczania mniejszości narodowej — w dniu 13 maja o godz. 9⁰⁰.

2. Część ustna egzaminu dojrzałości w 2002 r. powinna być zakończona w sesji zimowej — do dnia 31 stycznia, a w sesji wiosennej — do dnia 10 czerwca.

3. Terminy egzaminu z nauki zawodu, egzaminu z przygotowania zawodowego, sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe regulują przepisy, o których mowa w § 2 ust. 2.

§ 7. 1. W przypadkach uzasadnionych nadzwyczajnymi okolicznościami, w szczególności w razie klęski żywiołowej, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze oraz ferie zimowe i ferie letnie mogą być rozpoczęte lub zakończone w innych terminach niż terminy określone w § 3 ust. 1, z tym że zajęcia dydaktyczno-wychowawcze powinny trwać co najmniej 178 dni. Decyzję w tej sprawie podejmuje kurator oświaty po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wojewody oraz po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady oświatowej, jeżeli została powołana.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kurator oświaty może wyrazić zgodę na udzielenie dnia wolnego od zajęć dydaktyczno-wychowawczych, pod warunkiem odpracowania zajęć przypadających tego dnia w wybraną sobotę.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 grudnia 1997 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. Nr 162, poz. 1118).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *E. Wittbrodt*

845**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia 20 lipca 2001 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78, z 1995 r. Nr 66, poz. 334, z 1996 r. Nr 139, poz. 646, z 1997 r. Nr 141, poz. 943 i Nr 157, poz. 1040 oraz z 1999 r. Nr 5, poz. 32) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 67, poz. 756) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zajęcia realizowane są w klasach V i VI szkół podstawowych, gimnazjach i dotychczasowych szkołach ponadpodstawowych oraz w liceach profilowanych i szkołach zawodowych, w tym specjalnych, publicznych i niepublicznych posiadających uprawnienia szkół publicznych.”;

2) w § 3 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w klasach V i VI szkoły podstawowej, w przypadku realizacji ramowego planu nauczania, określonego w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 61, poz. 626), z godzin do dyspozycji dyrektora — po 14 godzin, w tym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców,”

b) skreśla się pkt 2,

c) w pkt 4 po wyrazach „po 10 godzin” dodaje się wyrazy „w każdej klasie”,

d) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) w każdej klasie liceum profilowanego i szkoły zawodowej, z godzin do dyspozycji dyrektora — po 14 godzin, w tym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców,”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2001 r.

Minister Edukacji Narodowej: *E. Wittbrodt*

846**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW**

z dnia 18 lipca 2001 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sieci sprzedaży detalicznej.

Na podstawie art. 55 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497 i Nr 46, poz. 499) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sieci sprzedaży de-

talicznej (Dz. U. Nr 38, poz. 369 i z 2000 r. Nr 92, poz. 1019) § 26 otrzymuje brzmienie:

„§ 26. Minister Finansów może wskazać w liście emisyjnym, że oświadczenie woli składane w związku z dokonywaną czynnością zakupu, zamiany, wypłaty odsetek lub wykupu obligacji może być wyrażone przez nabywcę obligacji za pomocą systemów teleinformatycznych.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: *J. Bauc*

847**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW**

z dnia 23 lipca 2001 r.

w sprawie określenia banków spółdzielczych właściwych do wydawania bonów paliwowych oraz szczegółowego zakresu sprawozdania sporządzanego przez te banki.

Na podstawie art. 40c ust. 6 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50, Nr 28, poz. 127 i Nr 129, poz. 599, z 1994 r. Nr 132, poz. 670, z 1995 r. Nr 44, poz. 231 i Nr 142, poz. 702 i 703, z 1996 r. Nr 137, poz. 640, z 1997 r. Nr 111, poz. 722, Nr 123, poz. 776 i 780, Nr 137, poz. 926, Nr 141, poz. 943 i Nr 162, poz. 1104, z 1998 r. Nr 139, poz. 905 i Nr 161, poz. 1076, z 1999 r. Nr 50, poz. 499, Nr 57, poz. 596 i Nr 95, poz. 1100, z 2000 r. Nr 68, poz. 805 i Nr 105, poz. 1107 oraz z 2001 r. Nr 12, poz. 92, Nr 39, poz. 459, Nr 56, poz. 580 i Nr 63, poz. 639) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Bony paliwowe na terenie poszczególnych gmin wydają banki spółdzielcze zrzeszone w bankach zrzeszających na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252).

2. Wykaz banków, o których mowa w ust. 1, oraz zakres terytorialny ich działania określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Miesięczne sprawozdanie, dotyczące ilości odebranych zaświadczeń i wartości wydanych bonów paliwowych, zawiera:

1) nazwę i adres banku spółdzielczego, który sporządził sprawozdanie,

2) okres, którego sprawozdanie dotyczy,

3) nazwę i adres organu, który wydał zaświadczenie uprawniające do otrzymania bonu paliwowego,

4) liczbę zaświadczeń, o których mowa w pkt 3, odebranych przez bank spółdzielczy,

5) wartość bonów paliwowych, na jaką wystawione zostały zaświadczenia, o których mowa w pkt 3,

6) wartość i liczbę wydanych przez bank spółdzielczy bonów paliwowych, z podziałem na poszczególne nominały,

7) liczbę bonów paliwowych pozostających w banku spółdzielczym na koniec miesiąca, z podziałem na poszczególne nominały,

8) pieczęć imienną osoby sporządzającej sprawozdanie, z podaniem stanowiska służbowego,

9) podpis osoby uprawnionej do sporządzenia sprawozdania,

10) pieczęć banku spółdzielczego sporządzającego sprawozdanie.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *J. Rudowski*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia 23 lipca 2001 r. (poz. 847)

**WYKAZ BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH
WŁAŚCIWYCH DO WYDAWANIA BONÓW PALIWOWYCH
NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN**

Lp.	Województwo	Nazwa banku spółdzielczego	Obowiązujący teren działania/gmina
1	2	3	4
1	DOLNOŚLĄSKIE	BS Chojnów	Bolesławiec, Bolesławiec m., Chojnów, Chojnów m., Gromadka, Krotoszyce, Kunice, Legnickie Pole, Miłkowice, Nowogrodziec, Osiecznica, Prochowice, Ruja, Warta Bolesławecka
		BS Dzierżoniów	Bielawa m., Dzierżoniów, Dzierżoniów m.
		BS Głogów	Głogów, Głogów m., Jerzmanowa
		BS Góra	Góra, Jemielno, Wąsosz
		BS Jawor	Bolków, Dobromierz, Jawor m., Męcinka, Mściwojów, Paszowice, Strzegom
		BS Kamienna Góra	Boguszów-Gorce m., Czarny Bór, Janowice Wielkie, Jelenia Góra m., Kamienna Góra, Kamienna Góra m., Karpacz m., Kowary m., Lubawka, Marciszów, Mieroszów, Mysłakowice, Piechowice m., Podgórzyn, Szczawno-Zdrój m., Szkłarska Poręba m., Wałbrzych m.
		BS Kąty Wrocławskie	Kąty Wrocławskie, Sobótka, Żórawina

1	2	3	4
		BS Kłodzko	Bystrzyca Kłodzka, Duszniki-Zdrój m., Kłodzko, Kłodzko m., Kudowa-Zdrój m., Łądek-Zdrój, Lewin Kłodzki, Międzylesie, Polanica-Zdrój m., Stronie Śląskie, Szczytna
		BS Kobierzyce	Bielawa m., Czernica, Długołęka, Dzierżoniów, Dzierżoniów m., Jordanów Śląski, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie, Łagiewniki, Mietków, Niemcza, Piława Górna m., Pieszycy m., Sobótka, Święta Katarzyna, Wrocław m., Żórawina
		BS Kostomłoty	Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Kostomłoty, Malczyce, Mietków, Miękinia, Środa Śląska, Święta Katarzyna, Udanin, Żórawina
		BS Legnica	Gaworzyce, Krotoszyce, Kunice, Legnica m., Legnickie Pole, Radwanice, Żukowice
		BS Lubin	Chojnów, Chojnów m., Krotoszyce, Kunice, Lubin, Legnickie Pole, Miłkowice, Rudna, Ruja, Ścinawa
		BS Lwówek Śląski	Gryfów Śląski, Jeżów Sudecki, Lubań, Lubań m., Lubomierz, Lwówek Śląski, Mirsk, Olszyna, Stara Kamienica, Świeradów-Zdrój m., Wleń
		BS Milicz	Cieszków, Krośnice, Milicz
		BS Namysłów	Bierutów, Dobroszyce, Dziadowa Kłoda, Międzybórz, Oleśnica, Oleśnica m., Syców, Twardogóra

1	2	3	4
		BS Oborniki Śląskie	Brzeg Dolny, Oborniki Śląskie, Prusice, Trzebnica, Wińsko, Wisznia Mała, Wołów, Zawonia, Żmigród
		BS Oleśnica	Bierutów, Długołęka, Dobroszyce, Dziadowa Kłoda, Międzybórz, Oleśnica, Oleśnica m., Twardogóra
		BS Oława	Borów, Czernica, Długołęka, Domaniów, Jelcz-Laskowice, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Kondratowice, Mietków, Oława, Oława m., Przeworno, Sobótka, Strzelin, Święta Katarzyna, Wiązów, Żórawina
		BS Pieńsk	Bogatynia, Pieńsk, Sulików, Węgliniec, Zawidów m., Zgorzelec, Zgorzelec m.
		BS Polkowice	Bolków, Chocianów, Gaworzyce, Głogów, Głogów m., Grębocice, Jawor m., Jerzmanowa, Kotla, Lubin, Męcinka, Mściwojów, Paszowice, Pęcław, Polkowice, Przemków, Radwanice, Rudna, Ścinawa, Wądroże Wielkie, Żukowice
		BS Przemków	Chocianów, Gaworzyce, Grębocice, Polkowice, Przemków, Radwanice
		GBS Radków	Nowa Ruda, Nowa Ruda m., Radków
		PBS Strzelin	Borów, Kondratowice, Przeworno, Strzelin, Wiązów
		BS Sulików	Bogatynia, Leśna, Platerówka, Siekierczyn, Sulików, Zawidów m.
		BS Środa Śląska	Kostomłoty, Malczyce, Miękinia, Środa Śląska, Udanin

1	2	3	4
		BS Świdnica	Głuszyca, Jaworzyna Śląska, Jedlina-Zdrój m., Marcinowice, Stare Bogaczowice, Świdnica, Świdnica m., Świebodzice m., Walim, Żarów
		BS Święta Katarzyna	Święta Katarzyna
		BS Trzebnica	Oborniki Śląskie, Prusice, Trzebnica, Wisznia Mała, Wrocław m., Zawonia, Żmigród
		BSR Wrocław	Wrocław m.
		BS Wschowa	Góra, Niechlów
		BS Ząbkowice Śląskie	Bardo, Ciepłowody, Kamieniec Ząbkowicki, Niemcza, Stoszowice, Ząbkowice Śląskie, Ziębice, Złoty Stok
		PBS Złotoryja	Bolesławiec, Bolesławiec m., Gromadka, Nowogrodziec, Osiecznica, Pielgrzymka, Świerzawa, Warta Bolesławiecka, Wojcieszów m., Zagrodno, Złotoryja, Złotoryja m.
		BS Żmigród	Wińsko, Wołów, Żmigród
2	KUJAWSKO-POMORSKIE	BS Aleksandrów Kujawski	Aleksandrów Kujawski, Aleksandrów Kujawski m., Bądkowo, Ciechocinek, Czernikowo, Dąbrowa Biskupia, Kikół, Nieszawa m., Raciążek, Waganiec, Zakrzewo
		BS Barcin	Barcin

1	2	3	4
		BS Brodnica	Bobrowo, Brodnica, Brodnica m., Brzozie, Chełmża, Chełmża m., Górzno, Grażawy, Grudziądz, Grudziądz m., Gruta, Jabłonowo Pomorskie, Osiek, Radzyń Chełmiński, Rypin, Rypin m., Świedziebnia, Wąbrzeźno, Wąbrzeźno m., Zbiczno
		BS Bydgoszcz	Białe Błota, Bydgoszcz m., Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Osielsko, Nowa Wieś Wielka, Sicienko, Złotniki Kujawskie
		BS Chełmno	Chełmno, Chełmno m., Kijewo Królewskie, Lisewo, Papowo Biskupie, Płużnica, Stolno
		BS Ciechocin	Ciechocin
		BS Dąbrowa Biskupia	Dąbrowa Biskupia
		BS Gniezno	Mogilno
		BS Golub-Dobrzyń	Dębowa Łąka, Golub-Dobrzyń, Golub-Dobrzyń m., Książki, Wąbrzeźno, Wąbrzeźno m.
		BS Grębocin	Lubicz, Obrowo
		BS Inowrocław	Inowrocław, Inowrocław m.
		BS Janikowo	Gniewkowo, Janikowo
		BS Kcynia	Kcynia
		BS Koronowo	Cekcyn, Gostycyn, Koronowo, Kamień Krajeński, Lubiewo, Mrocza, Śliwice
		BS Kowal	Baruchowo, Chocień, Fabianki, Kowal, Kowal m., Koneck, Lubień Kujawski
		BS Kowalewo Pomorskie	Kowalewo Pomorskie, Radomin, Wąpielsk

1	2	3	4
		BS Kruszwica	Kruszwica
		BS Lipno	Chrostkowo, Kikół, Lipno, Lipno m., Tłuchowo
		BS Lubraniec	Boniewo, Chodecz, Izbica Kujawska, Lubraniec
		BS Łasin	Grudziądz, Grudziądz m., Łasin, Rogóźno, Świecie n. Osą
		BS Nakło	Bydgoszcz m., Nakło n. Notecią, Sadki
		BS Nowe n. Wisłą	Jeżewo, Nowe, Warlubie
		BS Osie	Drzycim, Lniano, Osie
		BS Piotrków Kujawski	Bytoń, Piotrków Kujawski, Zbójno
		BS „Mazowsze” w Płocku	Jeżewo, Chełmno
		BS Pruszcz	Bydgoszcz m., Dąbrowa, Pakość, Pruszcz, Rojewo
		BS Radziejów	Dobre, Radziejów, Radziejów m.
		BS Skępe	Brzuze, Rogowo, Skępe, Skrwilno
		BS Strzelno	Jeziora Wielkie, Rogowo, Strzelno
		BS Szubin	Solec Kujawski, Szubin
		BS Świecie	Bukowiec, Dragacz, Świecie, Świekatowo
		BS Toruń	Łubianka, Łysomice, Toruń m., Unisław, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka
		BS Tuchola	Kęsowo, Tuchola
		BS Wągrowiec	Janowiec Wielkopolski
		BS Więcbork	Kamień Krajeński, Sępólno Krajeńskie, Sośno, Więcbork
		BS Włocławek	Bobrowniki, Brześć Kujawski, Ciechocinek m., Dobrzyń n. Wisłą, Lubanie, Osiecin, Radziejów, Radziejów m., Topółka, Tłuchowo, Wielgie, Włocławek, Włocławek m.

1	2	3	4
		BS Żnin	Gąsawa, Łabiszyn, Żnin
3	LUBELSKIE	BS Abramów	Abramów
		BS Adamów	Adamów
		BS Annopol	Annopol
		BS Batorz	Batorz
		BS Biała Podlaska	Biała Podlaska, Biała Podlaska m., Hanna, Janów Podlaski, Rossosz, Tucznia, Zalesie
		BS Białopole	Białopole, Uchanie
		BS Biłgoraj	Aleksandrów, Biłgoraj, Biłgoraj m., Goraj
		BS Biszczka	Biszczka
		BS Bychawa	Bełżyce, Bychawa, Jabłonna, Krzczonów, Strzyżewice, Zakrzew
		BS Chełm	Chełm, Chełm m., Dubienka, Kamień, Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny m., Siedliszcze, Wierzbica
		BS Cyców	Cyców, Jastków, Ludwin, Michów, Rejowiec, Urszulin, Stary Brus, Żyrzyn
		BS Dołhobyczów	Dołhobyczów, Mircze, Trzeszczany
		BS Frampol	Frampol
		BS Garbów	Garbów
		BS Gościeradów	Gościeradów
		BS Izbica	Izbica, Gorzków, Rudnik, Stary Zamość
		BS Józefów n. Wisłą	Józefów
		BS Kamionka	Kamionka
		BS Kazimierz Dolny	Kazimierz Dolny, Janowiec, Wilków

1	2	3	4
		BS Kock	Jeziorzany, Kock
		BS Kodeń	Kodeń
		BS Konstantynów	Konstantynów
		BS Końskowola	Końskowola
		BS Krasnystaw	Fajslawice, Łopiennik Górny, Krasnystaw, Krasnystaw m., Siennica Różana, Turobin, Żółkiewka
		BS Kraśnik	Dzierzkowice, Kraśnik, Kraśnik m., Urzędów, Wilkołaz
		BS Krzywda	Krzywda, Serokomla, Wola Mysłowska
		BS Księżpol	Księżpol
		BS Kurów	Kurów, Markuszów
		BS Leśna Podlaska	Leśna Podlaska
		BS Leśniowice	Dorohusk, Leśniowice, Kraśniczyn, Żmudź
		BS Lubartów	Firlej, Lubartów, Lubartów m., Niedźwiada, Serniki
		BS Lubycza Królewska	Bełzec, Lubycza Królewska, Ulhówek
		BS Łaszczów	Łaszczów, Telatyn, Tyszowce
		BS Łęczna	Łęczna, Puchaczów
		BS Łomazy	Łomazy, Piszczac, Rokitno, Sławatycze, Terespol, Terespol m.
		BS Łukowa	Łukowa
		BS Łuków	Łuków, Łuków m.
		BS Międzyrzec Podlaski	Międzyrzec Podlaski, Międzyrzec Podlaski m., Drelów, Komarówka Podlaska
		BS Milejów	Milejów

1	2	3	4
		BS Modliborzyce	Modliborzyce
		BS Nałęczów	Nałęczów, Wąwolnica
		BS Niedrzwica Duża	Borzechów, Konopnica, Niedrzwica Duża
		BS Nielisz	Nielisz, Rudnik
		BS Niemce	Niemce, Spiczyn, Wólka
		BS Obsza	Obsza
		BS Opole Lubelskie	Chodel, Karczmiska, Łaziska, Opole Lubelskie
		BS Ostrów Lubelski	Ostrów Lubelski, Uścimów
		BS Parczew	Dębowa Kłoda, Hańsk, Jabłoń, Parczew, Sosnowica, Siemień, Włodawa, Włodawa m., Wryki
		BS Piaski	Lublin m., Głusk, Mełgiew, Piaski, Rybczewice, Świdnik m., Trawniki
		BS Poniatowa	Poniatowa
		BS Puławy	Baranów, Dęblin m., Puławy, Puławy m.
		BS Radzyń Podlaski	Borki, Czemierniki, Komarówka Podlaska, Milanów, Ostrówek, Radzyń Podlaski, Radzyń Podlaski m., Ulan Majorat, Wohyń
		BS Ryki	Kłoczew, Nowodwór, Ryki, Stężycza, Ułęż
		BS Sawin	Ruda-Huta, Sawin
		BS Stanin	Stanin
		BS Stoczek Łukowski	Stoczek Łukowski, Stoczek Łukowski m.
		BS Szastarka	Szastarka
		BS Szczebrzeszyn	Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn
		BS Tarnogród	Potok Górny, Tarnogród

1	2	3	4
		BS Tomaszów Lubelski	Adamów, Jarczów, Krasnobród, Rachanie, Susiec, Tarnawatka, Tomaszów Lubelski, Tomaszów Lubelski m.
		BS Trzebieszów	Kąkolewnica Wschodnia, Trzebieszów
		BS Trzydnik	Trzydnik Duży
		BS Werbkowice	Horodło, Hrubieszów, Hrubieszów m., Werbkowice
		BS Wisznice	Jabłoń, Podedwórze, Sosnówka, Wisznice
		BS Wojciechów	Wojciechów
		BS Wojcieszków	Wojcieszków
		BS Wojsławice	Wojsławice
		BS Wola Uhruska	Wola Uhruska
		BS Wysokie	Wysokie
		BS Zakrzówek	Zakrzówek
		BS Zamość	Grabowiec, Józefów, Łabunie, Komarów-Osada, Krynice, Miączyn, Sitno, Skierbieszów, Terespol, Zamość, Zamość m., Zwierzyniec
		Powiatowy BS Janów Lubelski	Chrzanów, Dzwola, Godziszów, Janów Lubelski, Potok Wielki
4	LUBUSKIE	BS Barlinek	Bogdaniec, Kostrzyn m., Krzeszyce, Słońsk, Witnica
		BS Choszczno	Dobiegniew
		BS Drezdenko	Drezdenko, Stare Kurowo, Strzelce Krajeńskie, Zwierzyn
		BS Gorzów Wlkp.	Deszczno, Kłodawa, Lubiszyn, Gorzów Wlkp. m.
		BS Iłowa	Gozdnica m., Iłowa, Wymiarki
		BS Kozuchów	Kargowa, Kozuchów, Nowe Miasteczko

1	2	3	4
		BS Krosno Odrzańskie	Bobrowice, Bytnica, Dąbie, Gubin, Gubin m., Krosno Odrzańskie, Krzeszyce, Lubniewice, Lubrza, Łagów, Maszewo, Szczaniec, Skąpe, Słońsk, Sulęcín, Świebodzin, Torzym, Zbąszynek
		BS Międzyrzecz	Bledzew, Międzyrzecz, Pszczew, Trzciel, Zbąszynek
		BS Nowa Sól	Bytom Odrzański, Kolsko, Nowa Sól, Nowa Sól m., Otyń, Siedlisko
		BS Ośno Lubuskie	Górzycy, Lubniewice, Ośno Lubuskie, Słubice, Sulęcín
		BS Przemków	Brzeźnica, Gozdniczy, Iłowa, Małomice, Niegosławice, Szprotawa, Wymiarki, Żagań
		BS Przytoczna	Przytoczna
		BS Rzepin	Cybinka, Gubin, Gubin m., Maszewo, Rzepin
		BS Santok	Santok, Skwierzyna
		BS Siedlec	Babimost, Bojadła, Czerwieńsk, Kargowa, Nowogród Bobrzański, Sulechów, Świdnica, Świdnica m., Trzebiechów, Zabór, Zielona Góra, Zielona Góra m.
		BS Trzebiel	Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica m., Jasień, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Żary, Żary m.
		BS Wschowa	Wschowa, Sława, Szlichtyngowa
		BS Żagań	Brody, Nowogród Bobrzański, Szprotawa, Żagań, Żagań m.
5	ŁÓDZKIE	BS Aleksandrów Łódzki	Aleksandrów Łódzki, Łódź m.
		BS Andrespol	Andrespol, Brójce, Brzeziny, Brzeziny m., Nowosolna, Rogów

1	2	3	4
		BS Bełchatów	Bełchatów, Bełchatów m., Drużbice, Piotrków Trybunalski m., Wola Krzysztoporska, Żelów
		BS Biała	Biała, Czarnożyły, Pątnów, Skomlin
		BS Biała Rawska	Biała Rawska, Cielądz, Kowiesy, Rawa Mazowiecka, Rawa Mazowiecka m., Regnów
		BS Błaszki	Błaszki
		BS Działoszyn	Działoszyn, Konopnica, Osjaków, Wierzchlas
		BS Głowno	Głowno, Głowno m.
		BS Gostynin	Kiernoza
		BS Grabów	Grabów
		BS Inowłódz	Inowłódz
		BS Kępno	Bolesławiec, Łubnice
		BS Kleszczów	Kleszczów, Kluki, Rząśnia, Sulmierzyce
		BS Krośniewice	Dąbrowice, Krośniewice, Łanięta, Nowe Ostrowy
		BS „Wspólna Praca” w Kutnie	Bedlno, Krzyżanów, Kutno, Kutno m., Oporów
		BS Lututów	Brąszewice, Czastary, Galewice, Grabów, Klonowa, Wieluń, Lututów, Ostrówek, Sokolniki, Wieruszów, Złoczew
		BS Ziemi Łęczyckiej w Łęczycy	Daszyna, Łęczycza, Łęczycza m., Piątek, Witonia
		BS Ziemi Łowickiej w Łowiczu	Bielawy, Chaśno, Dmosin, Domaniewice, Godzianów, Jeżów, Kocierzew Południowy, Lipce Reymontowskie, Łowicz, Łowicz m., Nieborów, Sadkowice, Słupia, Zduny
		Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Łodzi	Łódź m.

1	2	3	4
		BS Malanów	Uniejów
		BS Międzyrzecz	Brójce
		BS Mszczonów	Lubochnia, Rawa Mazowiecka, Rawa Mazowiecka m.
		BS Opoczno	Białaczów, Opoczno, Sławno
		BS Ozorków	Ozorków, Ozorków m., Parzęczew
		BS „PA-CO-BANK” Pabianice	Dhutow, Dobroń, Koluszki, Ksawerów, Łódź m., Pabianice, Pabianice m., Rzgów, Tuszyn
		BS Pajęczno	Nowa Brzeźnica, Pajęczno, Strzelce Wielkie
		BS Poddębice	Dalików, Góra Św. Małgorzaty, Konstantynów Łódzki m., Łask, Pęczniew, Poddębice, Uniejów, Zadzim
		BS Przedbórz	Kobiele Wielkie, Łęki Szlacheckie, Masłowice, Sulejów, Przedbórz, Ręczno
		BS Przysucha	Drzewica
		BS Radomsko	Gomunice, Kodrąb, Lgota Wielka, Ładzice, Radomsko, Radomsko m.
		BS Ziemi Piotrkowskiej w Rozprzy	Aleksandrów, Dobryszce, Gorzkowice, Grabica, Kamięnsk, Mniszków, Moszczenica, Paradyż, Rozprza, Sulejów, Szczerców, Wielgomłyny, Żarnów
		BS Rusiec	Kielczygłów, Mokrsko, Rusiec
		BS Sieradz	Brzeźnio, Burzenin, Wróblew, Sieradz, Sieradz m.
		BS Skierniewice	Bolimów, Głuchów, Łowicz, Łowicz m., Łyszkowice, Maków, Nowy Kawęczyn, Skierniewice, Skierniewice m.

1	2	3	4
		BS Stryków	Stryków
		BS Strzałkowo	Świnice Warckie
		BS Strzelce	Strzelce
		BS Szadek	Goszczanów, Wodzierady, Szadek
		PBS Tomaszów Mazowiecki z s. w Inowłodzu	Będków, Budziszewice, Czarnocin, Czerniewice, Inowłódz, Lubochnia, Poświętne, Rokiciny, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki, Tomaszów Mazowiecki m., Ujazd, Wolbórz, Żelechlinek
		BS Warta	Buczek, Siemkowice, Warta
		BS Wartkowice	Wartkowice
		BS Zduńska Wola	Lutomiersk, Sędziejowice, Widawa, Zapolice, Zduńska Wola, Zduńska Wola m.
		BS Zgierz	Stryków, Zgierz, Zgierz m.
		BS Żychlin	Żychlin
		BS Żytno	Gidle, Kobiele Wielkie, Żytno
6	MAŁOPOLSKIE	BS Alwernia	Alwernia
		BS Andrychów	Andrychów, Wieprz
		BS Biecz	Biecz, Gorlice, Gorlice m.
		BS Bielsko-Biała	Wadowice
		BS Brzesko	Brzesko, Dębno, Gnojnik, Wierzchosławice
		BS Brzeźnica	Brzeźnica, Spytkowice
		BS Bukowina Tatrzańska	Bukowina Tatrzańska m.

1	2	3	4
		BS Chrzanów	Babice, Bolesław, Brzeszcze, Bukowno m., Chelmek, Chrzanów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Jerzmanowice-Przebinia, Klucze, Kocmyrzów-Luborzyca, Lanckorona, Libiąż, Michałowice, Mucharz, Olkusz, Osiek, Polanka Wielka, Skała, Sułoszowa, Świątniki Górne, Tomice, Trzebinia, Trzyciąż, Wadowice, Wieprz, Zielonki
		BS Czarny Dunajec	Czarny Dunajec
		BS Dąbrowa Tarnowska	Dąbrowa Tarnowska, Gręboszów, Olesno, Radgoszcz
		BS Dobczyce	Dobczyce, Raciechowice, Skrzyszów, Wiśniowa
		BS Dobra	Dobra
		BS Gorlice	Gorlice, Gorlice m., Łużna, Moszczenica, Ropa, Sękowa
		BS Gródek n.Dunajcem	Gródek n. Dunajcem
		BS Grybów	Bobowa, Grybów, Grybów m., Korzenna, Ropa, Uście Gorlickie
		BS Jabłonka	Jabłonka, Lipnica Wielka
		BS Jordanów	Bystra-Sidzina, Jordanów, Jordanów m., Maków Podhalański, Zawoja
		BS Kalwaria Zebrzydowska	Kalwaria Zebrzydowska, Lanckorona, Stryszów
		BS Kamienica	Kamienica
		BS Kęty	Kęty

1	2	3	4
		BSR Kraków	Biskupice, Bolesław, Czchów, Gromnik, Iwkowa, Jerzmanowice-Przeginia, Jodłownik, Kocmyrzów-Luborzyca, Kraków m., Michałowice, Nowy Wiśnicz, Pleśna, Racławice, Radłów, Rzepiennik Strzyżewski, Ryglice, Sułkowice, Tarnów, Tarnów m., Trzciana, Tuchów, Tymbark, Wietrzychowice, Wojnicz, Zakliczyn, Żegocina
		Krakowski Bank Spółdzielczy	Biskupice, Bochnia, Bochnia m., Borzęcin, Brzesko, Ciężkowice, Czernichów, Drwinia, Gdów, Gołcza, Kozłów, Kraków m., Książ Wielki, Lipnica Murowana, Lisia Góra, Liszki, Łapanów, Miechów, Mogilany, Nowe Brzesko, Pcim, Radłów, Rzezawa, Siepraw, Słaboszów, Sułoszowa, Szczurowa, Świątniki Górne, Tarnów, Tarnów m., Tokarnia, Trzyciąż, Wielka Wieś, Wierzchosławice, Zabierzów, Zielonki, Żegocina
		BS Krościenko n. Dunajcem	Czorsztyn, Krościenko n. Dunajcem, Ochotnica Dolna, Szczawnica m.
		BS Krynica	Krynica
		BS Krzeszowice	Krzeszowice
		BS Limanowa	Laskowa, Limanowa, Limanowa m., Słopnice
		BS Lipinki	Lipinki
		BS Łapsze Niżne	Łapsze Niżne
		BS Łącko	Łącko, Ochotnica Dolna, Podegrodzie

1	2	3	4
		BS Łososina Dolna	Łososina Dolna
		BS Łukowica	Łukowica
		BS Miedzna	Brzeszcze
		BS Mszana Dolna	Lubień, Mszana Dolna, Mszana Dolna m., Niedźwiedź, Rabka
		BS Muszyna	Muszyna
		BS Nawojowa	Łabowa, Nawojowa
		BS Nowy Sącz	Chełmiec, Nowy Sącz m., Kamionka Wielka
		BS Nowy Targ	Nowy Targ, Nowy Targ m., Rabka
		BS Oświęcim	Oświęcim, Oświęcim m.
		BS Piwniczna	Piwniczna, Rytro
		BS Podegrodzie	Podegrodzie
		Podhalański Bank Spółdzielczy Zakopane	Biały Dunajec, Kościelisko, Poronin, Szaflary, Zakopane m.
		BS Proszowice	Koniusza, Pałecznicza, Proszowice, Raclawice, Igołomia-Wawrzeńczyce
		BS Raba Wyżna	Raba Wyżna, Spytkowice
		BS Sędziszów	Kozłów
		BS Skawina	Skawina
		BS Słomniki	Iwanowice, Radziemice, Słomniki
		BS Stary Sącz	Stary Sącz
		Nadwiślański BS Solec - Zdrój	Koszyce, Kraków m.
		BS Sucha Beskidzka	Budzów, Stryszawa, Sucha Beskidzka m., Zembrzyce
		BS Szczucin	Mędrzechów, Szczucin
		BS Wieliczka	Kłaj, Myślenice, Niepołomice, Wieliczka
		BS Wolbrom	Charsznica, Skąta, Wolbrom

1	2	3	4
		BS Zator	Przeciszów, Zator
		BS Żabno	Żabno
7	MAZOWIECKIE	BS Belsk Duży	Belsk Duży
		BS Biała Rawska	Błędów, Mszczonów, Nowe Miasto n. Pilicą
		BS Białobrzegi	Białobrzegi, Promna, Przytyk, Radzanów, Stara Błotnica, Wyśmierzyce
		BS Bielsk	Bielsk
		BS Biezuń	Biezuń, Lutocin
		BS Brwinów	Błonie, Brwinów, Leszno, Milanówek, Podkowa Leśna m.
		BS Chorzele	Chorzele, Krzynowłoga Mała
		BS Chynów	Chynów
		BS Ciechanowiec	Nur
		BS Ciechanów	Bodzanów, Ciechanów, Ciechanów m., Regimin
		BS Czyżew-Osada	Szulborze Wielkie, Boguty- -Pianki
		BS Dobrze	Dobre
		BS Działdowo z s. w Lidzbarku	Lubowidz
		BS Dzierżążnia	Dzierżążnia
		BS Garwolin	Borowie, Garwolin, Garwolin m., Górzno, Miastków Kościelny, Parysów, Pilawa, Trojanów, Wilga, Żelechów
		BS Gąbin	Gąbin
		BS Gąsocin	Ojrzeń, Sońsk
		BS Głinojeck	Głinojeck
		BS Głowaczów	Głowaczów

1	2	3	4
		BS Gostynin	Gostynin, Gostynin m., Łąck, Nowy Duninów, Szczawin Kościelny
		BS Goworowo	Goworowo, Troszyn
		BS Góra Kalwaria	Góra Kalwaria
		BS Grodzisk Mazowiecki	Grodzisk Mazowiecki, Jaktorów
		BS Grójec	Grójec, Pniewy
		BS Grudusk	Czernice Borowe, Dzierzgowo, Grudusk
		BS Halinów	Halinów, Sulejówek m., Warszawa- -Rembertów Wesoła m.
		BS Iłów	Czerwińsk n. Wisłą, Iłów
		BS Iłża	Iłża, Radom
		BS Jasieniec	Jasieniec
		BS Jedlińsk	Jedlińsk
		BS Kadzidło	Kadzidło
		BS Kałuszyn	Kałuszyn, Kotuń
		BS Karczew	Karczew, Otwock m.
		BS Kornica	Stara Kornica
		BS Krasnosielc	Baranowo, Krasnosielc, Maków Mazowiecki m., Płoniawy-Bramura, Sypniewo
		BS Legionowo	Jabłonna, Legionowo m., Nieporęt, Wieliszew
		BS Lesznów	Lesznów, Piaseczno
		BS Lipsko n. Wisłą	Lipsko, Rzecznów, Sienno, Solec n. Wisłą
		BS Łaskarzew	Łaskarzew, Łaskarzew m., Maciejowice, Sobolew
		BS Łochów	Łochów, Jadów, Strachówka, Korytnica

1	2	3	4
		Mazowiecki BS Łomianki	Czosnów, Łomianki, Naruszewo, Warszawa-Bielany
		BS Łosice	Huszlew, Łosice, Mordy, Olszanka, Przesmyki, Stara Kornica
		BS Mała Wieś	Bodzanów, Mała Wieś
		BS Mińsk Mazowiecki	Dębe Wielkie, Jakubów, Kołbiel, Latowicz, Mińsk Mazowiecki, Mińsk Mazowiecki m., Poświętne, Siennica, Stanisławów
		BS Mława	Mława, Stupsk, Szydłowo, Wieczfnia Kościelna, Wiśniewo
		BS Mokobody	Mokobody
		BS Mrozy	Cegłów, Mrozy
		BS Mszczonów	Mszczonów, Puszcza Mariańska, Radziejowice
		BS Myszyniec	Czarnia, Łyse, Myszyniec
		BS Nadarzyn	Nadarzyn, Żabia Wola
		Nadwiślański Bank Spółdzielczy Czerwińsk n. Wisłą z s. w Wyszogrodzie	Wyszogród
		BS Nasielsk	Nasielsk, Świercze, Winnica
		BS Nowe Miasto	Joniec, Nowe Miasto
		BS Nowy Dwór Mazowiecki	Leoncin, Nowy Dwór Mazowiecki m., Pomiechówek, Zakroczym
		BS Opinogóra	Opinogóra Górna
		BS Ostrołęka	Czerwin, Lelis, Olszewo-Borki, Ostrołęka m., Rzekuń
		BS Ostrów Mazowiecka	Andrzejewo, Brańszczyk, Brok, Małkinia Górna, Ostrów Mazowiecka, Ostrów Mazowiecka m., Somianka, Stary Lubotyń, Szulborze Wielkie, Zaręby Kościelne

1	2	3	4
		BS Otwock	Celestynów, Józefów m., Otwock m., Wiązowna
		BS Pacyna	Gąbin, Pacyna
		BS Piaseczno	Goszczyn, Konstancin-Jeziorna, Magnuszew, Piaseczno, Warszawa-Ursynów, Warszawa-Ursus
		BS Pionki	Gózd, Jedlnia-Letnisko, Kozienice, Pionki, Pionki m.
		BS Platerów	Platerów
		BS „Mazowsze” w Płocku	Brudzeń Duży, Drobin, Płock m., Radzanowo, Sanniki, Słubice, Słupno, Zawidz
		BS Płońsk	Baboszewo, Płońsk, Płońsk m.
		BS Pruszków	Błonie, Leszno, Piastów m., Pruszków m., Ożarów Mazowiecki, Warszawa-Ursus
		BS Przasnysz	Jednorożec, Krasne, Krzynowłoga Mała, Płoniawy-Bramura, Przasnysz, Przasnysz m.
		BS Przysucha	Borkowice, Gielniów, Klwów, Nowe Miasto, Odrzywół, Potworów, Przysucha, Rusinów, Wieniawa
		BS Puławy	Gniewoszów, Sieciechów
		BS Pułtusk	Gołymín-Ośrodek, Gzy, Karniewo, Obryte, Pokrzywnica, Pułtusk, Szelków, Zatory
		BS Raciąż	Raciąż, Raciąż m., Radzanów, Siemiątkowo Koziebrodzkie, Szreńsk
		BS Radom	Gózd, Jastrzębia, Kowala, Mogielnica, Radom m., Zakrzew
		BSR Radom	Gózd, Jastrząb, Jedlnia-Letnisko, Orońsko, Przytyk, Radom m., Stromiec, Wolanów

1	2	3	4
		BS Raszyn	Brwinów, Michałowice, Raszyn
		BS Różan	Czerwonka, Młynarze, Rzewnie, Różan
		BS Sarnaki	Sarnaki
		BS Siedlce	Korczew, Siedlce, Siedlce m., Skórzec, Wodynie
		BS Sierpc	Gozdowo, Mochowo, Rościszewo, Sierpc, Sierpc m., Szczutowo
		BS Skaryszew	Kazanów, Skaryszew
		BS Skierniewice	Żyrardów m.
		BS Sobienie-Jeziory	Osieck, Sobienie-Jeziory
		BS Sochaczew	Brochów, Młodzieszyn, Nowa Sucha, Paprotnia, Rybno, Sochaczew, Sochaczew m.
		BS Sochocin	Sochocin
		BS Sokołów Podlaski	Bielany, Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Miedzna, Repki, Sabnie, Sokołów Podlaski, Sokołów Podlaski m., Sterdyń
		BS Stara Biała	Mochowo, Łąck, Stara Biała
		BS Staroźreby	Bulkowo, Staroźreby
		BS Strzegowo	Strzegowo
		BS Suchożebry	Paprotnia, Suchożebry
		BS Szydłowiec	Chlewiska, Mirów, Szydłowiec, Wierzbica
		BS Tarczyn	Grójec, Prażmów, Pruszków m., Tarczyn, Warszawa-Włochy
		BS Teresin	Teresin
		BS Warka	Warka, Grabów n. Pilicą

1	2	3	4
		SB Ogrodniczy w Warszawie	Izabelin, Kampinos, Radzymin, Stare Babice, Warszawa-Bielany, Warszawa-Centrum, Warszawa-Ursynów, Warszawa-Wawer, Warszawa-Wilanów
		BS Wąsewo	Wąsewo
		BS Węgrów	Grębków, Liw, Sadowne, Stoczek, Węgrów m., Wierzbno
		BS Wiskitki	Baranów, Wiskitki, Żyrardów
		SB Rzemiosła i Rolnictwa Wołomin	Klembów, Kobyłka m., Marki, Nieporęt, Piastów m., Radzymin, Tłuszcz, Warszawa-Bemowo, Warszawa-Białołęka, Warszawa-Centrum, Warszawa-Rembertów, Warszawa-Targówek, Warszawa-Włochy, Wołomin, Wyszaków, Ząbki m., Zielonka m.
		BS Wschowa	Leszno
		BS Wyszaków	Długosiodło, Dąbrówka, Rząśnik, Serock, Wyszaków, Zabrodzie
		BS Załuski	Załuski
		BS Zbuczyn Poduchowny	Domanice, Wiśniew, Zbuczyn Poduchowny
		BS Zwoleń	Chotcza, Ciepiałów, Garbatka-Letnisko, Kazanów, Policzna, Przyłęk, Tczów, Zwoleń
8	OPOLSKIE	BS Żuromin	Kuczbork-Osada, Lipowiec Kościelny, Żuromin
		BS Baborów	Baborów, Branice, Głubczyce, Kietrz
		BS Biała	Biała, Głogówek, Lubrza, Prudnik
		BS Branice	Baborów, Branice, Głubczyce, Kietrz
		BS Brzeg	Brzeg, Brzeg m., Dąbrowa, Lewin Brzeski, Lubsza, Olszanka

1	2	3	4
		BS Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki, Popielów
		BS Głogówek	Biała, Głogówek, Lubrza, Prudnik
		BS Głubczyce	Baborów, Branice, Głubczyce, Kietrz
		BS Głuchołazy	Głuchołazy, Kamiennik, Korfantów, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Pakosławice, Skoroszyce
		BS Gogolin	Gogolin, Krapkowice, Prószków, Strzeleczy, Zdzeszowice
		BS Grodków	Grodków, Olszanka
		PBS Kędzierzyn-Koźle	Bierawa, Cisek, Kędzierzyn-Koźle m., Opole m., Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś
		BS Krapkowice	Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Gogolin, Komprachcice, Krapkowice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Opole m., Ozimek, Popielów, Prószków, Strzeleczy, Tarnów Opolski, Tułowice, Turawa, Walce, Zdzeszowice
		BS Leśnica	Chrzastowice, Dobrodzień, Izbicko, Jemielnica, Leśnica, Ozimek, Strzelce Opolskie, Ujazd, Zdzeszowice
		BS Łosiów	Lewin Brzeski, Olszanka
		BS Łubniany	Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Opole m., Ozimek, Popielów, Prószków, Tarnów Opolski, Tułowice, Turawa

1	2	3	4
		BS Namysłów	Byczyna, Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Domaszowice, Kluczbork, Komprachcice, Lasowice Wielkie, Łubniany, Murów, Namysłów, Niemodlin, Opole m., Ozimek, Pokój, Popielów, Prószków, Świerczów, Tarnów Opolski, Tułowice, Turawa, Wilków, Wołczyn
		BS „BR” Opole	Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Opole m., Ozimek, Popielów, Prószków, Radłów, Tarnów Opolski, Tułowice, Turawa
		BS Otmuchów	Kamiennik, Nysa, Otmuchów, Paczków, Pakosławice
		BS Praszka	Olesno, Praszka, Rudniki
		BS Prudnik	Korfantów, Łambinowice, Prudnik
		BS Racibórz	Kietrz
		BS Wołczyn	Kluczbork, Wołczyn
		BS Zawadzkie	Dobrodzień, Gorzów Śląski, Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Olesno, Praszka, Radłów, Rudniki, Strzelce Opolskie, Ujazd, Zawadzkie, Zębówice
9	PODKARPACKIE	BS Białobrzegi	Białobrzegi
		BS Biecz	Dębowiec, Jasło, Jasło m., Osiek Jasielski, Skołyszyn
		BS Biłgoraj	Harasiuki
		BS Błażowa	Błażowa
		BS Chłopice	Chłopice, Rokietnica
		BS Cieszanów	Cieszanów

1	2	3	4
		BS Dębica	Dębica, Dębica m., Jodłowa
		BS Dynów	Dynów, Dynów m., Dubiecko, Kańczuga, Krzywczyna, Nozdrzec
		BS Gać	Gać
		BS Głogów Małopolski	Głogów Małopolski, Stary Dzikowiec, Świlcza
		BS Grębów	Grębów
		BS Grodzisko Dolne	Grodzisko Dolne
		BS Hyżne	Hyżne
		BS Jarosław	Jarosław, Jarosław m., Pawłosiów, Pruchnik, Zarzecze
		BS Jasionka	Trzebownik
		BS Jawornik Polski	Jawornik Polski
		BS Kamień	Kamień
		BS Kolbuszowa	Cmolasy, Kolbuszowa, Majdan Królewski, Niwiska
		BS Kołaczyce	Kołaczyce
		BSR Kraków	Brzostek, Czarna, Wadowice Górne
		EBS Krasne	Krasne
		BS Laszki	Laszki
		BS Leżajsk	Kuryłówka, Leżajsk, Leżajsk m.
		BS Lubaczów	Horyniec, Lubaczów, Lubaczów m., Oleszyce, Wielkie Oczy
		BS Lubenia	Boguchwała, Lubenia
		BS Łańcut	Czarna, Łańcut, Łańcut m., Rakszawa
		BS Markowa	Markowa

1	2	3	4
		BS Mielec	Borowa, Czermin, Gawłuszowice, Mielec, Mielec m., Padew Narodowa, Tuszów Narodowy
		BS Narol	Narol
		BS Niechobrz	Boguchwała
		BS Nowa Sarzyna	Nowa Sarzyna
		BS Pilzno	Brzyska, Jodłowa, Pilzno, Szerzyny
		BS Przecław	Przecław
		BS Przeworsk	Przeworsk, Przeworsk m.
		BS Radomyśl	Radomyśl
		BS Radomyśl Wielki	Radomyśl Wielki
		BS Radymno	Radymno, Radymno m., Rokietnica
		BS Raniżów	Raniżów
		BS Ropczyce	Ostrów, Ropczyce
		BS Rożwienica	Rożwienica
		BS Rymanów	Chorkówka, Iwonicz-Zdrój, Jedlicze, Korczyna, Krempna, Krościenko Wyżne, Nowy Żmigród, Rymanów
		BS Rzeszów	Adamówka, Rzeszów m., Sieniawa, Tryńcza, Trzebownisko
		Podkarpacki BS Sanok	Baligród, Besko, Brzozów, Bukowsko, Domaradz, Dukla, Dydnia, Haczów, Jasienica Rosielna, Komańcza, Krosno m., Lesko, Miejsce Piastowe, Olszanica, Sanok, Sanok m., Tyrawa Wołoska, Ustrzyki Dolne, Zagórz, Zarszyn
		BS Sędziszów Małopolski	Iwierzyce, Sędziszów Małopolski

1	2	3	4
		BS Sokołów Małopolski	Sokołów Małopolski
		BS Stalowa Wola	Bojanów, Jeżowe, Krzeszów, Stalowa Wola m., Ulanów
		BS Stary Dzików	Stary Dzików
		BS Strzyżów	Czudec, Frysztak, Niebylec, Strzyżów, Wojaszówka
		BS Tarnobrzeg	Baranów Sandomierski, Gorzyce, Jarocin, Nisko, Nowa Dęba, Pysznica, Rudnik n. Sanem, Tarnobrzeg m.
		BS Tarnowiec	Tarnowiec
		BS Tyczyn	Chmielnik, Tyczyn
		Bieszczadzki BS Ustrzyki Dolne	Cisna, Czarna, Lutowiska, Solina, Ustrzyki Dolne
		BS Wiązownica	Wiązownica
		BS Wielopole Skrzyńskie	Wielopole Skrzyńskie
		BS Wiśniowa	Wiśniowa
		BS Zaklików	Zaklików
		BS Zaleszany	Zaleszany
		BS Żołynia	Żołynia
		BS Żurawica	Bircza, Fredropol, Krasiczyn, Medyka, Orły, Przemyśl, Przemyśl m., Stubno, Żurawica
		BS Żyraków	Żyraków
10	PODLASKIE	BS Augustów	Augustów, Augustów m., Nowinka, Płaska, Sztabin
		BS Bargłów Kościelny	Augustów, Bargłów Kościelny
		BS Białystok	Białystok m., Choroszcz, Dobrzyniewo Kościelne, Gródek, Krynki, Michałowo, Supraśl, Tykocin, Wasilków

1	2	3	4
		BS Bielsk Podlaski	Bielsk Podlaski, Bielsk Podlaski m.
		BS Brańsk	Boćki, Brańsk, Brańsk m., Grodzisk, Narewka, Rudka, Wyszki
		BS Ciechanowiec	Ciechanowiec, Klukowo, Perlejewo
		BS Czyżew-Osada	Czyżew-Osada
		BS Hajnówka	Białowieża, Czeremcha, Czyże, Dubicze Cerkiewne, Hajnówka, Hajnówka m., Kleszczele, Mielnik, Nurzec-Stacja, Orla
		BS Jedwabne	Jedwabne, Przytuły, Radziłów
		BS Juchnowiec Kościelny	Juchnowiec Kościelny
		BS Knyszyn	Jasionówka, Knyszyn, Krypno
		BS Kolno	Grabowo, Kolno, Kolno m., Mały Płock, Turośl
		BS Korycin	Korycin
		BS Łapy	Łapy, Poświętne, Suraz
		BS Łomża	Łomża, Łomża m., Miastkowo, Nowogród, Śniadowo, Zbójna
		BS Mońki	Goniadz, Jaświły, Mońki, Trzcianne
		BS Narew	Narew
		BS Piątnica	Piątnica, Stawiski, Wizna
		BS Rajgród	Rajgród
		BS Rutka -Tartak	Filipów, Przerośl, Raczki, Rutka-Tartak, Suwałki
		BS Sejny	Giby, Puńsk, Sejny, Sejny m., Szypliszki, Wiżajny
		BS Siemiatycze	Drohiczyn, Dziadkowice, Milejczyce, Siemiatycze, Siemiatycze m.
		BS Sokoły	Sokoły

1	2	3	4
		BS Sokółka	Dąbrowa Białostocka, Janów, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka, Szudziałowo
		BS Suchowola	Suchowola
		BS Suwałki	Bakałarzewo, Jeleniewo, Krasnopol, Lipsk, Przerośl, Suwałki, Suwałki m., Szypliszki
		BS Szczuczyn	Grajewo, Grajewo m., Szczuczyn, Wąsosz
		BS Szepietowo	Nowe Piekuty, Szepietowo
		BS Szumowo	Szumowo
		BS Turośń Kościelna	Turośń Kościelna
		BS Wysokie Mazowieckie	Kulesze Kościelne, Wysokie Mazowieckie, Wysokie Mazowieckie m.
		BS Zabłudów	Czarna Białostocka, Zabłudów
		BS Zambrów	Kobylin-Borzymy, Kołaki Kościelne, Rutki, Zambrów, Zambrów m., Zawady
11	POMORSKIE	BS Bytów	Borzytuchom, Bytów, Dębica Kaszubska, Kołczygłowy, Konarzyny, Lipnica, Miastko, Parchowo, Trzebielino, Tuchomie, Studzienice
		BS Chojnice	Chojnice, Chojnice m.
		BS Czersk	Chojnice, Czarna Woda m., Czersk, Karsin
		BS Człuchów	Czarne, Człuchów, Człuchów m., Debrzno, Koczała, Przechlewo, Rzeczenica
		BS Dzierżgoń	Dzierżgoń, Malbork, Malbork m.
		BS Gniew	Gniew, Tczew
		BS Koronowo	Brusy

1	2	3	4
		BS Kościerzyna	Kościerzyna, Kościerzyna m.
		BS Krokowa	Krokowa, Luzino, Puck, Puck m., Władysławowo m.
		Powiślański BS Kwidzyn	Gardeja, Kwidzyn, Kwidzyn m., Ryjewo, Sadlinki
		BS Lubichowo	Lubichowo, Osieczna
		BS Łeba	Cewice, Czarna Dąbrówka, Łeba m., Nowa Wieś Lęborska, Wicko
		BS Malbork	Lichnowy, Malbork, Malbork m., Miłoradz, Stare Pole
		BS Nowy Dwór Gdański	Krynica Morska, Nowy Dwór Gdański
		BS Nowy Staw	Nowy Staw
		BS Prabuty	Prabuty
		BS Pruszcz Gdański	Cedry Wielkie, Kolbudy Górne, Pruszcz Gdański, Pruszcz Gdański m., Przywidz, Sopot m., Trąbki Wielkie
		BS Pszczółki	Pszczółki, Suchy Dąb
		BS Puck	Hel m., Jastarnia m., Puck, Puck m., Władysławowo
		BS Rumia	Gdynia m., Kosakowo, Rumia m., Szemud
		BS Sierakowice	Chmielno, Linia, Sierakowice
		BS Skórcz	Kaliska, Morzeszczyn, Osiek, Pelplin, Skórcz, Skórcz m., Zblewo
		BS Smętowo	Smętowo Graniczne
		BS Starogard Gdański	Bobowo, Dziemiany, Liniewo, Lipusz, Nowa Karczma, Skarszewy, Stara Kiszewa, Starogard Gdański, Starogard Gdański m.
		BS Stegna	Stegna, Sztutowo

1	2	3	4
		BS Sulęczyno	Sulęczyno
		BS Susz	Stary Dzierzgoń
		BS Sztum	Gdańsk m., Kartuzy, Mikołajki Pomorskie, Ostaszewo, Przodkowo, Somonino, Stary Targ, Sztum
		BS Tczew	Subkowy, Tczew, Tczew m., Żukowo
		BS Ustka	Damnica, Główny, Kępice, Kobylnica, Potęgowo, Słupsk, Słupsk m., Smołdzino, Ustka, Ustka m.
		BS Wejherowo	Choczewo, Gniewino, Lębork m., Luzino, Łęczyce, Reda m., Stężyca, Wejherowo, Wejherowo m.
12	ŚLĄSKIE	BS Będzin	Będzin m., Bobrowniki, Psary, Siemianowice Śląskie m., Sosnowiec m., Wojkowice m.
		BS Bielsko-Biała	Bielsko-Biała m., Czernichów, Kozy
		BS Bystra	Bielsko-Biała m., Buczkowice, Szczyrk m., Wilkowice
		BS Bytom	Bytom m.
		BS Cieszyn	Cieszyn m., Golezów, Hażlach
		BS Czechowice- -Dziedzice-Bestwina	Bestwina, Czechowice- -Dziedzice
		BS Dąbrowa Zielona	Dąbrowa Zielona
		BS Gilowice	Gilowice
		BS Gliwice	Ciasna, Gliwice m., Lubliniec m., Pilchowice, Pyskowice m., Ruda Śląska m., Rudziniec, Sośnicowice, Zabrze m.
		BS Gorzyce	Gorzyce, Lubomia
		BS Istebna	Istebna

1	2	3	4
		BS Jasienica	Jasienica, Strumień
		BS Jastrzębie-Zdrój	Godów, Jastrzębie-Zdrój m., Mszana, Ruda Śląska m., Świerklany, Zebrzydowice
		BS Jaworzno	Jaworzno m., Sławków m.
		BS Jeleśnia	Jeleśnia
		BS Katowice	Chorzów m., Imielin m., Katowice m.
		BS Kłobuck	Częstochowa , Kłobuck, Panki
		BS Kłomnice	Kłomnice
		BS Knurów	Gierałtowice, Knurów m., Toszek, Wielowieś
		BS Koniecpol	Koniecpol
		BS Konopiska	Konopiska
		BS Koszęcin	Koszęcin, Herby, Kochanowice
		BS Krzepice	Krzepice, Lipie, Opatów, Przystajń
		BS Krzyżanowice	Krzyżanowice
		BS Łazy	Łazy
		BS Miedźna	Miedźna
		BS Miedźno	Miedźno
		BS Mierzęcice	Mierzęcice
		Mikołowski Bank Spółdzielczy	Mikołów m.
		BS Mstów	Mstów
		BS Mykanów	Mykanów
		BS Myszków	Koziegłowy, Myszków m., Psary, Starcza , Woźniki, Żarki

1	2	3	4
		Jurajski Bank Spółdzielczy Niegowa	Blachownia, Boronów, Chełm Śląski, Czeladź m., Częstochowa m., Czerwionka-Leszczyny, Dąbrowa Górnicza m., Goczałkowice-Zdrój, Hażlach, Janów, Jaworze, Jejkowice, Kalety m., Koszarawa, Kruszyna, Lelów, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Mysłowice m., Myszków m., Nędza, Niegowa, Piekary Śląskie m., Poraj, Przystajń, Radziechowy- -Wieprz, Radzionków m., Rędziny, Rudnik, Sławków m., Ślemień, Świętochłowice m., Świnna, Wojkowice m.
		BS Orzesze	Czerwionka-Leszczyny, Łaziska Górne m., Ornontowice, Orzesze m.
		BS Pawłowice	Pawłowice
		BS Pawonków	Pawonków
		BS Poczesna	Kamienica Polska, Olsztyn, Poczesna
		BS Porąbka	Porąbka
		BS Popów	Popów
		BS Przyrów	Przyrów
		BS Pszczyna	Goczałkowice-Zdrój, Kobiór, Pszczyna
		BS Racibórz	Krzanowice, Kuźnia Raciborska, Pietrowice Wielkie, Racibórz m.
		BS Radziechowy- -Wieprz	Milówka , Radziechowy- -Wieprz, Węgierska Górka
		BS Rajcza	Rajcza, Ujsoły
		BS Rybnik	Gaszowice, Kornowac, Lyski, Rybnik m.
		BS Siewierz	Siewierz

1	2	3	4
		BS Skoczów	Brenna, Chybie, Dębowiec, Skoczów, Strumień
		BS Sośnicowice	Pilchowice, Sośnicowice
		BS Szczekociny	Irządze, Kroczyce , Szczekociny, Zawiercie m.
		BS Świerklaniec	Ożarowice, Świerklaniec
		BS Tarnowskie Góry	Miasteczko Śląskie m., Tarnowskie Góry m., Zbrośławice
		BS Tworóg	Krupski Młyn, Tworóg
		BS Tychy	Bieruń m., Bojszowy, Łędziny m., Tychy m., Wry
		BS Ustroń	Ustroń m., Wisła m.
		BS Węgierska Górka	Węgierska Górka
		BS Wilamowice	Wilamowice
		BS Włodowice	Włodowice, Zawiercie m.
		BS Wodzisław Śląski	Marklowice, Pszów m., Radlin m., Rydułtowy m., Wodzisław Śląski m.
		BS Wolbrom	Pilica, Żarnowiec
		BS Wręczyca Wielka	Wręczyca Wielka
		BS Zawiercie	Ogrodzieniec, Poręba m., Zawiercie m.
		BS Żory	Suszec, Żory m.
		BS Żywiec	Czernichów, Żywiec m.
13	ŚWIĘTOKRZYSKIE	BS Busko-Zdrój	Busko-Zdrój, Czarnocin, Działoszyce, Wiślica
		BS Chmielnik	Chmielnik, Pierzchnica
		BS Daleszyce	Bieliny, Daleszyce, Górnio
		BS Jędrzejów	Imielno, Jędrzejów, Moskorzew

1	2	3	4
		BS Kielce	Bejsce, Bodzentyn, Chęciny, Dwikozy, Kazimierza Wielka, Kielce m., Małogoszcz, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Morawica, Nagłowice, Nowy Korczyn, Obrazów, Oksa, Opatowiec, Opatów, Sadowie, Sitkówka-Nowiny, Sobków
		BS Końskie	Końskie, Stąporków
		Krakowski Bank Spółdzielczy	Czarnocin, Działoszyce, Oleśnica
		BS Łopuszno	Łopuszno, Piekoszów, Słupia (Konecka), Strawczyn
		BS Ostrowiec Świętokrzyski	Baćkowice, Bałtów, Bodzechów, Łagów, Kunów, Ostrowiec Świętokrzyski m., Nowa Słupia, Waśniów
		BS Ożarów	Ćmielów, Ożarów, Tarłów
		BS Pińczów	Kije, Michałów, Pińczów, Złota
		BS Połaniec	Połaniec
		BS Proszowice	Skalbmierz
		BS Przedbórz	Fałków, Ruda Maleniecka
		BS Przysucha	Gowarczów
		BS Radoszyce	Radoszyce, Smyków
		BS Samsonów	Zagnańsk
		BS Sandomierz	Dwikozy, Samborzec, Sandomierz m., Wilczyce, Zawichost
		BS Secemin	Secemin
		BS Sędziszów	Sędziszów, Słupia
		Nadwiślański BS Solec-Zdrój	Busko-Zdrój, Kielce m., Klimontów, Koprzywnica, Łubnice, Osiek, Pacanów, Solec-Zdrój

1	2	3	4
		BS Starachowice	Starachowice m., Brody, Pawłów
		BS Staszów	Bogoria, Iwaniska, Rytwiany, Staszów
		BS Stopnica	Oleśnica, Stopnica, Tuczępy
		BS Suchedniów	Bliżyn, Łączna, Skarżysko-Kamienna m., Suchedniów
		BS Szydłów	Gnojno, Raków, Szydłów
		BS Tarnobrzeg	Lipnik, Łoniów, Wojciechowice
		BS Wąchock	Mirzec, Skarżysko Kościelne, Wąchock
		BS Włoszczowa	Kluczewsko, Krasocin, Radków, Włoszczowa
		BS Wodzisław	Wodzisław
14	WARMINSKO- -MAZURSKIE	BS Bargłów Kościelny	Ełk
		BS Bartoszyce	Bartoszyce, Bartoszyce m., Górowo Iławeckie, Górowo Iławeckie m., Kiwity, Lelkowo, Lidzbark Warmiński, Lidzbark Warmiński m., Sępól
		BS Brodnica	Biskupiec, Kurzętnik, Nowe Miasto Lubawskie, Nowe Miasto Lubawskie m.
		BS Elbląg	Elbląg, Elbląg m.
		BS Ełk	Ełk, Ełk m., Kalinowo, Prostki, Stare Juchy
		Mazurski BS Giżycko	Barczewo, Giżycko, Giżycko m., Kętrzyn, Kętrzyn m., Ryn
		BS Iława	Iława, Iława m., Grodziczno, Miłomłyn, Ostróda, Ostróda m.
		BS Jonkowo	Dobre Miasto, Gietrzwałd, Jonkowo, Lubomino, Łukta, Miłakowo, Świątki
		BS Kisielice	Kisielice
		Powiślański BS Kwidzyn	Gronowo Elbląskie, Markusy

1	2	3	4
		BS Działdowo z s. w Lidzbarku	Działdowo, Działdowo m., Lidzbark, Rybno
		BS Lubawa	Lubawa, Lubawa m.
		BS Malbork	Milejewo, Młynary, Tolkmicko, Wilczęta
		BS Mikołajki	Mikołajki, Mrągowo, Mrągowo m., Pisz
		BS Mława	Iłowo-Osada
		Morąsko-Zalewski BS Zalewo	Małdyty, Morąg, Zalewo
		BS Mrągowo	Mrągowo, Mrągowo m., Sorkwity
		BS Myszyniec	Rozogi
		BS Nidzica	Janowiec Kościelny, Janowo, Kozłowo, Nidzica, Płońnica
		BS Olecko	Dubeninki, Gołdap, Kowale Oleckie, Olecko, Świątajno, Wieliczki
		Spółdzielczy Bank Ludowy Olsztyn	Dywity, Jeziorany, Olsztyn m., Purda, Stawiguda
		BS Olsztynek	Dąbrówno, Grunwald, Olsztynek
		BS Pasłęk	Braniewo, Braniewo m., Frombork, Pasłęk, Pieniężno, Płoskinia, Rychliki
		BS Reszel	Barciany, Bisztynek, Kętrzyn, Kętrzyn m., Kolno, Korsze, Reszel
		BS Ruciane-Nida	Biała Piska, Miłki, Orzysz, Piecki, Pisz, Ruciane-Nida, Wydmyny
		BS Susz	Susz
		BS Sztum	Godkowo, Orneta
		BS Szczytno	Biskupiec, Dźwierzuty, Jedwabno, Pasym, Szczytno, Szczytno m., Świątajno, Wielbark
		BS Węgorzewo	Banie Mazurskie, Budry, Kruklanki, Pozezdrze, Srokowo, Węgorzewo

1	2	3	4
15	WIELKOPOLSKIE	BS Białosławie	Białosławie, Miasteczko Krajeńskie, Szydłowo, Wyrzysk
		BS Chodzież	Budzyń, Chodzież, Chodzież m., Kaczory, Margonin, Piła m., Szamocin
		BS Czarnków	Czarnków, Czarnków m., Lubasz, Połajewo, Rogoźno, Ujście
		BS Czempiń	Czempiń
		BS Czuluchów	Czempiń
		BS Dąbie	Dąbie
		BS Dobrzyca	Dobrzyca, Odolanów, Rozdrażew, Sośnie
		BS Drezdenko	Krzyż Wielkopolski, Międzychód
		BS Duszniki	Duszniki, Kaźmierz, Kuślin, Ostroróg, Pniewy, Szamotuły
		BS Gniezno	Czarniejewo, Gniezno, Gniezno m., Kłecko, Kisekowo, Mieleszyn, Mieścisko, Niechanowo, Skoki
		BS Gostyń	Borek Wielkopolski, Gostyń, Krobica, Piaski, Pępowo, Pogorzela
		BS Grodzisk Wielkopolski	Granowo, Grodzisk Wielkopolski, Opalenica, Wielichowo
		BS Janikowo	Trzemeszno
		BS Jarocin	Jaraczewo, Jarocin, Kotlin, Koźmin Wielkopolski
		BS Jastrowie	Jastrowie
		BS Jutrosin	Jutrosin, Pakosław
		BS Kępno	Baranów, Bralin, Doruchów, Grabów n. Prosną, Kępno, Kobyla Góra, Łęka Opatowska, Ostrzeszów, Perzów, Rychtal, Trzcinita

1	2	3	4
		BS Kleczew	Kleczew
		BS Kłodawa	Chodów, Kłodawa, Olszówka
		BS Konin	Golina, Grodziec, Kazimierz Biskupi, Konin m., Kramsk, Krzymów, Przykona, Rychwał, Stare Miasto, Tuliszków, Turek, Turek m., Wilczyn, Władysławów
		BS Kostrzyn	Kostrzyn
		BS Kościan	Kamieniec, Kościan m., Krzywiń
		BS Kórnik	Kórnik, Zaniemyśl
		BS Krotoszyn	Kobylin, Krotoszyn, Sulmierzyce m., Zduny
		BS Lipka	Lipka
		BS Lututów	Czajków, Kraszewice
		BS Łobżenica	Łobżenica
		BS Łubowo	Łubowo
		BS Małanów	Ceków-Kolonia, Dobra, Kawęczyn, Małanów
		BS Międzyrzecz	Zbąszyń
		BS Mosina	Brodnica, Buk, Mosina, Puszczykowo m., Stęszew
		BS Nekla	Nekla
		BS Nowy Tomyśl	Lwówek, Miedzichowo, Nowy Tomyśl
		BS Oborniki	Oborniki, Ryczywół
		BS Oleśnica	Mikstat
		BS Opatówek	Brzeziny, Godziesze Wielkie, Kalisz m., Koźminek, Lisków, Opatówek, Szczytniki, Żelazków

1	2	3	4
		BS Pleszew	Blizanów, Chocz, Czermin, Gizałki, Gołuchów, Mycielin, Pleszew, Stawiszyn
		BS Pobiedziska	Murowana Goślina, Pobiedziska, Swarzędz
		BS Poniec	Bojanowo, Osieczna, Poniec
		BS Poznań	Czerwonak, Dopiewo, Komorniki, Krzemieniewo, Lipno, Leszno m., Luboń m., Poznań m., Rokietnica, Rydzyna, Suchy Las, Święciechowa, Tarnowo Podgórne
		BS Przedecz	Przedecz
		BS Rakoniewice	Rakoniewice, Wolsztyn
		BS Raszków	Ostrów Wielkopolski, Ostrów Wielkopolski m., Przygodzice, Raszków
		BS Siedlec	Przemęt, Siedlec, Wolsztyn
		BS Sieraków	Chrzypsko Wielkie, Kwilcz, Międzychód, Sieraków
		BS Skalmierzyce	Nowe Skalmierzyce, Sieroszewice
		BS Słupca	Lądek, Ostrowite, Słupca, Słupca m.
		BS Strzałkowo	Brudzew, Grzegorzew, Koło, Koło m., Kościelec, Orchowo, Osiek Mały, Strzałkowo, Rzgów
		BS Ślesin	Babiał, Skulsk, Ślesin
		BS Śmigiel	Śmigiel
		BS Śrem	Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski, Śrem
		BS Środa Wlkp.	Dominowo, Kleszczewo, Krzykosy, Nowe Miasto n. Wartą, Środa Wielkopolska
		BS Wągrowiec	Damaśławek, Gołańcz, Wapno, Wągrowiec, Wągrowiec m.
		BS Wieleń	Drawsko, Wieleń

1	2	3	4
		BS Wierzbinek	Sompolno, Wierzbinek
		BS Więcbork	Wyrzysk
		BS Witkowo	Powidz, Witkowo
		BS Włoszakowice	Włoszakowice
		BS Wronki	Obrzycko, Obrzycko m., Trzcianka, Wronki
		BS Września	Kołaczkowo, Miłosław, Pyzdry, Września, Żerków
		BS Wschowa	Miejska Górka, Przemęt, Rawicz, Wijewo
		BS Wysoka	Wysoka
		BS Zagórów	Zagórów
		BS Zakrzewo	Zakrzewo
		BS Zbąszyń	Zbąszyń
		BS Złotów	Krajenka, Okonek, Tarnówka, Złotów, Złotów m.
16	ZACHODNIO- POMORSKIE	BS Barlinek	Barlinek, Bierzwnik, Dębno, Myślibórz, Nowogródek Pomorski, Pełczyce
		BS Białogard	Barwice, Białogard, Białogard m., Biesiekierz, Dygowo, Grzmiąca, Karlino, Kołobrzeg, Kołobrzeg m., Koszalin m., Ustronie Morskie, Świeszyno, Tychowo
		BS Chojna	Boleszkowice, Cedynia, Chojna, Mieszkowice, Moryń, Stare Czarnowo, Trzcianko-Zdrój
		BS Choszczno	Choszczno, Drawno, Krzęcin, Recz, Suchań
		BS Darłowo	Bobolice, Darłowo, Darłowo m., Manowo, Mielno
		BS Goleniów	Chociwel, Dobra (Szczecińska), Goleniów, Insko, Łobez, Maszewo, Nowogard, Osina, Przybiernów, Radowo Małe, Stepnica, Węgorzyno

1	2	3	4
		BS Gryfice	Brojce, Golczewo, Gryfice, Karnice, Resko, Rewal, Świerżno
		BS Gryfino	Banie, Gryfino, Widuchowa
		BS Jastrowie	Szczecinek, Szczecinek m.
		BS Kalisz Pomorski	Kalisz Pomorski, Wierzchowo, Złocieniec
		BS Międzyzdroje	Dziwnów, Międzyzdroje, Świnoujście m.
		BS Mirosławiec	Mirosławiec, Wałcz, Wałcz m.
		BS Płoty	Płoty
		BS Police	Nowe Warpno, Police
		BS Połczyn-Zdrój	Drawsko Pomorskie, Ostrowice, Połczyn-Zdrój
		BS Pyrzyce	Bielice, Dolice, Kozielice, Pyrzyce, Warnice
		BS Sławno	Biały Bór, Malechowo, Polanów, Sianów, Sławno, Sławno m.
		BS Stargard Szczeciński	Dobra, Dobrzany, Kobylanka, Marianowo, Stara Dąbrowa, Stargard Szczeciński, Stargard Szczeciński m.
		BS Szczecin	Kołbaskowo, Szczecin m.
		BS Szczecin SBR	Szczecin m.
		BS Świdwin	Będzino, Borne Sulino, Brzeżno, Czaplinek, Gościno, Rąbino, Rymań, Siemyśl, Sławoborze, Świdwin, Świdwin m.
		BS Trzebiatów	Trzebiatów
		BS Ustka	Postomino
		BS Wieleń	Tuczno
		BS Wolin	Kamień Pomorski, Lipiany, Przelewice, Wolin
		BS Zakrzewo	Człopa

848**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW**

z dnia 27 lipca 2001 r.

w sprawie przedłużenia bankom spółdzielczym terminu wydawania bonów paliwowych za drugie półrocze 2001 r.

Na podstawie art. 50 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459 i Nr 42, poz. 475) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przedłuża się bankom spółdzielczym termin wydawania bonów paliwowych, o których mowa w art. 40d ust. 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50, Nr 28, poz. 127 i Nr 129, poz. 599,

z 1994 r. Nr 132, poz. 670, z 1995 r. Nr 44, poz. 231 i Nr 142, poz. 702 i 703, z 1996 r. Nr 137, poz. 640, z 1997 r. Nr 111, poz. 722, Nr 123, poz. 776 i 780, Nr 137, poz. 926, Nr 141, poz. 943 i Nr 162, poz. 1104, z 1998 r. Nr 139, poz. 905 i Nr 161, poz. 1076, z 1999 r. Nr 50, poz. 499, Nr 57, poz. 596 i Nr 95, poz. 1100, z 2000 r. Nr 68, poz. 805 i Nr 105, poz. 1107 oraz z 2001 r. Nr 12, poz. 92, Nr 39, poz. 459, Nr 56, poz. 580 i Nr 63, poz. 639), do dnia 17 września 2001 r.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *J. Rudowski*

849**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI**

z dnia 18 lipca 2001 r.

w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych.

Na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych,
- 2) rodzaje urządzeń technicznych, przy których obsłudze i konserwacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji,
- 3) wzór wniosku o sprawdzenie kwalifikacji.

§ 2. 1. Sprawdzenie kwalifikacji przeprowadza się na wniosek osoby zainteresowanej lub na wniosek pracodawcy zatrudniającego tę osobę.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien określać:

- 1) rodzaj i zakres kwalifikacji, o których sprawdzenie ubiega się osoba zainteresowana,
- 2) imię i nazwisko,
- 3) datę i miejsce urodzenia,
- 4) numer PESEL,
- 5) adres stałego miejsca zamieszkania,
- 6) wykształcenie,
- 7) przebieg praktyki zawodowej,
- 8) miejsce pracy i adres pracodawcy,
- 9) zawód wykonywany,
- 10) posiadane zaświadczenia kwalifikacyjne,
- 11) zakład, w którym będzie możliwe przeprowadzenie egzaminu.

3. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć potwierdzenie dokonania opłaty za sprawdzenie kwalifikacji.

§ 3. 1. Komisja kwalifikacyjna, po stwierdzeniu kompletności wniosku, o którym mowa w § 2 ust. 1, wyznacza termin egzaminu sprawdzającego kwalifikacje, zwanego dalej „egzaminem”, powiadamiając o nim niezwłocznie wnioskodawcę.

2. Egzamin składa się z dwóch części:

- 1) z egzaminu ustnego z wiedzy teoretycznej w zakresie określonym w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym,
- 2) z egzaminu praktycznego polegającego na sprawdzeniu umiejętności w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń technicznych.

3. Szczegółową tematykę egzaminu ustala komisja kwalifikacyjna w zależności od rodzaju i zakresu kwalifikacji, o których sprawdzenie ubiega się osoba zainteresowana, i podaje ją do wiadomości tej osobie, na 14 dni przed terminem egzaminu.

4. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, w którym stwierdza się jego wynik. Protokół podpisują wszyscy członkowie komisji.

§ 4. 1. Organ właściwej jednostki dozoru technicznego powiadamia osobę zainteresowaną o wyniku egzaminu w terminie 14 dni od dnia jego przeprowadzenia.

2. Pozytywny wynik egzaminu jest podstawą do wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego.

§ 5. Jeżeli osoba zainteresowana nie przystąpiła do egzaminu w wyznaczonym terminie z przyczyn od niej niezależnych, na jej wniosek komisja kwalifikacyjna wyznacza następny termin egzaminu.

§ 6. Rodzaje urządzeń technicznych, przy których obsłudze i konserwacji wymagane jest posiadanie

kwalifikacji, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki: *J. Steinhoff*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 18 lipca 2001 r. (poz. 849)

Załącznik nr 1

WZÓR WNIOSKU O SPRAWDZENIE KWALIFIKACJI

....., dnia
(wnioskodawca)

.....
(adres)

.....
(adresat*)

WNIOSEK O SPRAWDZENIE KWALIFIKACJI

.....
(określić rodzaj i zakres kwalifikacji)

1. Imię i nazwisko (litery drukowane)

2. Data i miejsce urodzenia

3. Nr PESEL

4. Adres stałego zamieszkania

5. Wykształcenie

6. Przebieg praktyki zawodowej

.....

7. Miejsce pracy i adres pracodawcy

8. Zawód wykonywany

9. Posiadane zaświadczenia kwalifikacyjne:

a) obsługi

b) konserwacji

c) inne

10. Wskazanie zakładu, w którym będzie możliwe przeprowadzenie egzaminu

.....

Potwierdzam podane wyżej dane i załączam dowód opłaty za sprawdzenie kwalifikacji.

.....
(podpis wnioskodawcy)

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez jednostkę dozoru technicznego dla celów przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych.

....., dnia
(miejscowość) (imię i nazwisko) (podpis)

*) Urząd Dozoru Technicznego — Oddział w
Transportowy Dozór Techniczny — Oddział w
Wojсковy Dozór Techniczny — Delegatura w

Załącznik nr 2

RODZAJE URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH, PRZY KTÓRYCH OBSŁUDZE I KONSERWACJI
WYMAGANE JEST POSIADANIE KWALIFIKACJI

1. Urządzenia techniczne, przy których obsłudze wymagane jest posiadanie kwalifikacji:
- 1) suwnice, żurawie, wciągarki i wciągniki, z wyjątkiem urządzeń z napędem ręcznym wszystkich mechanizmów,
 - 2) układnice przeznaczone do składowania ładunków w magazynach,
 - 3) układnice przeznaczone do układania torów,
 - 4) dźwigi, z wyjątkiem dźwigów osobowych, dźwigów towarowych ze sterowaniem zewnętrznym, dźwigów towarowych małych i urządzeń do transportu osób niepełnosprawnych,
 - 5) wyciągi towarowe,
 - 6) podesty ruchome, z wyjątkiem załadowniczych podestów burtowych,
 - 7) dźwignice linotorowe,
 - 8) urządzenia do manipulacji kontenerami,
 - 9) osobowe i towarowe koleje linowe oraz wyciągi narciarskie,
 - 10) pomosty ruchome z zespołami napędowymi w przystaniach promowych,
 - 11) zbiorniki stałe z zespołami napędowymi na skroplone gazy węglowodorowe oraz zbiorniki przenośne o pojemności powyżej 350 cm³ — w zakresie napełniania,
 - 12) urządzenia do napełniania i opróżniania zbiorników transportowych.
2. Urządzenia techniczne, przy których konserwacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji:
- 1) suwnice, żurawie, wciągarki i wciągniki,
 - 2) układnice przeznaczone do składowania ładunków w magazynach,
 - 3) układnice przeznaczone do układania torów,
 - 4) dźwigi,
 - 5) wyciągi towarowe,
 - 6) podesty ruchome,
 - 7) dźwignice linotorowe,
 - 8) dźwigniki (podnośniki), z wyjątkiem dźwigników stanowiących fabryczne wyposażenie pojazdów oraz mechanizmów wywrotu skrzyń ładunkowych pojazdów i mechanizmów pochylenia stołów technologicznych,
 - 9) urządzenia do manipulacji kontenerami,
 - 10) przenośniki osobowe i towarowe,
 - 11) osobowe i towarowe koleje linowe oraz wyciągi narciarskie,
 - 12) pomosty ruchome z zespołem napędowym w przystaniach promowych.

850

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI

z dnia 20 lipca 2001 r.

w sprawie ustanowienia kontyngentów na przywóz niektórych towarów rolnych pochodzących z Republiki Słowackiej.

Na podstawie art. 8 ust. 2 pkt 1 i ust. 2a oraz art. 10 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 11 grudnia 1997 r. o administrowaniu obrotem z zagranicą towarami i usługami (Dz. U. Nr 157, poz. 1026, z 1999 r. Nr 55, poz. 587 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 119, poz. 1250 oraz z 2001 r. Nr 29, poz. 320 i Nr 42, poz. 472) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do dnia 31 grudnia 2001 r. ustanawia się kontyngenty ilościowe na przywóz niektórych towarów rolnych pochodzących z Republiki Słowackiej, wymienionych w załączniku do rozporządzenia, w wysokości określonej w tym załączniku.

§ 2. Rozdysponowanie kontyngentów, o których mowa w § 1, następuje w proporcji do liczby osób składających wnioski.

§ 3. Na osoby dokonujące przywozu na polski obszar celny towarów, o których mowa w § 1, nakłada się obowiązek składania co 30 dni, licząc od dnia wydania pozwolenia, sprawozdań z wykorzystania udzielonego pozwolenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2001 r.

Minister Gospodarki: *J. Steinhoff*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 20 lipca 2001 r. (poz. 850)

**WYKAZ TOWARÓW, NA KTÓRYCH PRZYWÓZ USTANAWIA SIĘ
KONTYNGENTY ILOŚCIOWE**

Kod PCN	Wyszczególnienie	Wielkość kontyngentu
0405	Masło i inne tłuszcze oraz oleje otrzymane z mleka; produkty mleczarskie do smarowania:	50 ton
0405 10	- Masło:	
	- - O zawartości tłuszczu w masie nieprzekraczającej 85%:	
	- - - Masło naturalne:	
0405 10 11 0	- - - - W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 1 kg	
0405 10 19 0	- - - - Pozostałe	
0405 10 30 0	- - - Masło odtwarzane	
0405 10 50 0	- - - Masło z serwatki	
0405 10 90 0	- - Pozostałe	
0405 20	- Produkty mleczarskie do smarowania:	
0405 20 10 0	- - O zawartości tłuszczu w masie 39% i więcej, ale mniej niż 60%	
0405 20 30 0	- - O zawartości tłuszczu w masie 60% i więcej, ale nieprzekraczającej 75%	
0405 20 90 0	- - O zawartości tłuszczu w masie powyżej 75%, ale mniej niż 80%	
0405 90	- Pozostałe:	
0405 90 10 0	- - O zawartości tłuszczu w masie 99,3% i więcej oraz o zawartości wody w masie poniżej 0,5%	
0405 90 90 0	- - Pozostałe	
1517	Margaryna; jadalne mieszaniny lub wyroby z tłuszczów lub olejów zwierzęcych, lub roślinnych, lub z frakcji różnych tłuszczów, lub olejów z niniejszego działu, inne niż jadalne tłuszcze lub oleje lub ich frakcje z pozycji 1516:	1 980 ton
1517 10	- Margaryna, z wyjątkiem margaryny płynnej:	
1517 10 10 0	- - Zawierająca więcej niż 10%, ale nie więcej niż 15% masy tłuszczów z mleka	
1517 10 90 0	- - Pozostałe	
1517 90	- Pozostałe:	
1517 90 10 0	- - Zawierające więcej niż 10%, ale nie więcej niż 15% masy tłuszczów z mleka	
	- - Pozostałe:	
1517 90 91 0	- - - Nielotne oleje roślinne, płynne, mieszane	
1517 90 93 0	- - - Jadalne mieszaniny lub preparaty ułatwiające wyjmowanie z formy	
1517 90 99 0	- - - Pozostałe	

851**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 20 lipca 2001 r.

w sprawie trybu i terminu zawiadamiania gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania w wyborach do Sejmu i do Senatu.

Na podstawie art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa tryb i terminy zawiadamiania gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania oraz o wygaśnięciu przyczyny pozbawiania prawa wybierania, a także wzory zawiadomień w tych sprawach.

§ 2. 1. Sądy I instancji przekazują urzędowi właściwych gmin, prowadzącym stałe rejestry wyborców, zawiadomienia o osobach, które prawomocnym orzeczeniem sądu zostały:

- 1) pozbawione praw publicznych,
- 2) ubezwłasnowolnione.

2. W wypadku uchylenia orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, sąd I instancji zawiadamia o tym urząd właściwej gminy.

3. Sąd Okręgowy w Warszawie przekazuje urzędowi właściwych gmin, o których mowa w ust. 1, zawiadomienia o osobach pozbawionych praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu.

4. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 2, wysyła się najpóźniej w terminie 14 dni od chwili uprawomocnienia się orzeczenia lub zwrotu akt z właściwego sądu.

§ 3. 1. Niezależnie od zawiadomień, o których mowa w § 2, z chwilą zarządzenia wyborów sądy I instancji — na podstawie przepisów właściwej ordynacji wyborczej — przekazują urzędowi gmin sporządzającym spisy wyborców zawiadomienia o osobach:

- 1) pozbawionych praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu, jeżeli koniec okresu, na który ten środek karny orzeczono, przypada nie wcześniej niż w dniu wyborów,
- 2) ubezwłasnowolnionych do dnia wyborów prawomocnym orzeczeniem sądu.

2. W wypadku gdy w okresie, o którym mowa w ust. 1, akta sprawy, w której uprawomocniło się orzeczenie powodujące utratę prawa wybierania, znajdują się w sądzie II instancji, zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje ten sąd, czyniąc o tym adnotację w aktach sprawy.

§ 4. 1. Zawiadomienia, o których mowa w § 2 i 3, przekazuje się urzędowi gmin właściwych według miejsca ostatniego zamieszkania osób, których zawiadomienia dotyczą.

2. W odniesieniu do osób przebywających w zakładach karnych lub aresztach śledczych zawiadomienia przekazuje się:

- 1) urzędowi gminy właściwej według ostatniego znanego sądowni miejsca, w którym ta osoba zamieszkiwała, oraz
- 2) urzędowi gminy właściwej według położenia zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym ta osoba przebywa, za pośrednictwem administracji tego zakładu lub aresztu.

§ 5. 1. Zawiadomienia, o których mowa w § 2 i 3, przekazuje się urzędowi właściwych gmin oraz administracjom zakładów karnych lub aresztów śledczych, nie później jednak niż w 22 dniu przed dniem wyborów.

2. W wypadku gdy orzeczenie sądu, o którym mowa w § 2, uprawomocni się po upływie 22 dnia przed dniem wyborów, zawiadomienie przekazuje się urzędowi właściwej gminy oraz, odpowiednio, administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego niezwłocznie, przy wykorzystaniu, w razie potrzeby, technicznych środków łączności zapewniających identyfikację nadawcy przekazu i zachowanie tajemnicy telekomunikacyjnej.

§ 6. Wzór zawiadomienia, o którym mowa w § 2 ust. 1 i 3 oraz w § 3, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Sąd I instancji przekazuje urzędowi właściwej gminy, prowadzącej stały rejestr wyborców, zawiadomienie o osobie, wobec której wygasła przyczyna pozbawienia prawa wybierania.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, wysyła się najpóźniej w terminie 14 dni od chwili wygaśnięcia przyczyny pozbawienia prawa wybierania.

3. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio.

4. Wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 8. W ciągu 21 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia sądy prześlą urzędowi właściwych gmin, prowadzącym stałe rejestry wyborców, zawiadomienia, według wzoru, o którym mowa w § 6, o osobach ubezwłasnowolnionych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, w stosunku do których, na podstawie przepisów dotychczasowych, obowiązek przekazywania zawiadomień nie istniał, jeżeli ubezwłasnowolnienie trwa po wejściu w życie rozporządzenia.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *S. Iwanicki*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 20 lipca 2001 r. (poz. 851)

Załącznik nr 1*Wzór*

Sąd , dnia 20... r.

w

Urząd Gminy

w

-

(kod pocztowy)

ZAWIADOMIENIE

Obywatel (ka)
(nazwisko) (imię — imiona)

urodzony (a) w , dnia
(miejsce urodzenia) (data urodzenia)

syn (córka) ostatnio zamieszkały (a) w
(imię ojca)

.....
(ostatni znany sądowi adres)

został(a) pozbawiony(a) praw publicznych (wyborczych)* na okres
ubezwłasnowolniony(a)

wyrokiem Sądu w (Trybunału Stanu)*

postanowieniem Sądu w

z dnia , sygn. akt

Pozbawienie prawa wybierania nie ustaje do dnia wyborów

..... zarządzonych na dzień r.

PREZES SĄDU

.....
(podpis)

* Niepotrzebne skreślić.

Załącznik nr 2

Wzór

Sąd, dnia 20... r.

w

Urząd Gminy

w

□□ - □□□□
(kod pocztowy)

ZAWIADOMIENIE

Wobec Obywatela (ki)
(nazwisko) (imię — imiona)

urodzonego (ej) w, dnia
(miejsce urodzenia) (data urodzenia)

syna (córkę) ostatnio zamieszkałego (ej) w
(imię ojca)

.....
(ostatni znany sądowi adres)

z dniem wygasła przyczyna pozbawienia prawa wybierania.

PREZES SĄDU

.....
(podpis)

852

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 17 lipca 2001 r.

w sprawie ustalenia dodatkowych lotniczych przejść granicznych.

Na podstawie art. 16 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. Nr 78, poz. 461, z 1997 r. Nr 6, poz. 31 i Nr 43, poz. 271, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 498) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się do dnia 31 grudnia 2001 r. dodatkowe lotnicze przejścia graniczne w:

- 1) Białej Podlaskiej,
- 2) Bydgoszczy,

- 3) Jeleniej Górze,
- 4) Kielcach - Masłowie,
- 5) Łodzi - Lublinku,
- 6) Mielcu,
- 7) Szymanach koło Szczytna,
- 8) Świdniku,
- 9) Zielonej Górze - Babimoście,
- 10) Zielonej Górze - Przylepie.

§ 2. Określone w § 1 dodatkowe lotnicze przejścia graniczne są otwarte codziennie w godzinach od 7⁰⁰ do 20⁰⁰ i przeznaczone do obsługi statków powietrznych odbywających loty międzynarodowe w ruchu osobowym.

§ 3. Dyrekcja portu lotniczego powiadamia właściwego miejscowo komendanta oddziału Straży Granicznej oraz właściwego miejscowo dyrektora urzędu celnego o zamierzonym lądowaniu lub starcie statku powietrznego nie później niż na 48 godzin przed planowanym lotem.

§ 4. Przewóz funkcjonariuszy Straży Granicznej przeprowadzających kontrolę graniczną oraz funkcjonariuszy celnych przeprowadzających kontrolę celną

zapewnia na swój koszt dyrekcja właściwego portu lotniczego.

§ 5. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 stycznia 1999 r. w sprawie ustalenia dodatkowych lotniczych przejść granicznych w Białej Podlaskiej, Bydgoszczy, Jeleniej Górze, Kielcach - Mastowie, Łodzi - Lublinku, Mielcu, Szymanach koło Szczytna, Świdniku, Zielonej Górze - Babimoście i Zielonej Górze - Przylepie (Dz. U. Nr 12, poz. 105).

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:
M. Biernacki

853

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU I GOSPODARKI MORSKIEJ

z dnia 20 lipca 2001 r.

w sprawie stanowisk, zaszeregowania, kwalifikacji oraz szczegółowych zasad wynagradzania pracowników izb morskich.

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 1 grudnia 1961 r. o izbach morskich (Dz. U. Nr 58, poz. 320, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1989 r. Nr 33, poz. 175 i Nr 35, poz. 192 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do przewodniczących i wiceprzewodniczących izb morskich oraz do pozostałych pracowników zatrudnionych w izbach morskich.

§ 2. 1. Wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatki funkcyjne przewodniczących i wiceprzewodniczących izb morskich ustala się przy zastosowaniu mnożników kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa dla sędziów ustawa budżetowa.

2. Tabela stanowisk i mnożników do obliczania wynagrodzeń zasadniczych i dodatków funkcyjnych dla przewodniczących i wiceprzewodniczących izb morskich stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Ustala się:

- 1) tabele stanowisk, zaszeregowania i kwalifikacji wymaganych od pozostałych pracowników zatrudnionych w izbach morskich, stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia,
- 2) tabele miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego pozostałych pracowników zatrudnionych w izbach morskich, stanowiące załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 4. Pracownikom izb morskich zatrudnionym na stanowiskach związanych z kierowaniem zespołem

przysługuje dodatek funkcyjny. Dodatek ten przysługuje również pracownikom zatrudnionym na stanowiskach niezwiązanych z kierowaniem zespołem, dla których w załączniku nr 2 do rozporządzenia przewiduje się dodatek funkcyjny, z tym że maksymalna stawka tego dodatku przewidziana dla danego stanowiska jest niższa o jedną stawkę.

§ 5. Rozporządzenie ma zastosowanie przy ustalaniu wynagrodzeń:

- 1) przewodniczących i wiceprzewodniczących izb morskich od dnia 1 kwietnia 2001 r.,
- 2) pozostałych pracowników zatrudnionych w izbach morskich od dnia 1 stycznia 2001 r.

§ 6. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 3 października 2000 r. w sprawie wynagradzania przewodniczących i wiceprzewodniczących izb morskich (Dz. U. Nr 86, poz. 967),
- 2) rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 8 listopada 1999 r. w sprawie ustalenia tabeli stanowisk, kwalifikacji i wynagrodzenia pracowników izb morskich (Dz. U. Nr 93, poz. 1082 i z 2000 r. Nr 53, poz. 647).

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Transportu i Gospodarki Morskiej:
w z. K. J. Tchórzewski

Załączniki do rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 20 lipca 2001 r. (poz. 853)

Załącznik nr 1

**TABELA STANOWISK I MNOŻNIKÓW DO OBLICZANIA
WYNAGRODZEŃ ZASADNICZYCH I DODATKÓW FUNKCYJNYCH
PRZEWODNICZĄCYCH I WICEPRZEWODNICZĄCYCH IZB MORSKICH**

Lp.	Stanowisko	Mnożnik wynagrodzenia zasadniczego	Mnożnik dodatku funkcyjnego
1	2	3	4
1	Przewodniczący Odwoławczej Izby Morskiej	4,4	0,80 – 2,00
2	Wiceprzewodniczący Odwoławczej Izby Morskiej	4,4	0,70 – 1,50
3	Przewodniczący Izby Morskiej	3,6	0,80 – 2,00
4	Wiceprzewodniczący Izby Morskiej	3,6	0,70 – 1,50

Załącznik nr 2

**TABELE STANOWISK, ZASZEREGOWAŃ I KWALIFIKACJI WYMAGANYCH
OD POZOSTAŁYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W IZBACH MORSKICH**

A. Dla urzędników izb morskich :

Lp.	Stanowisko	Kategoria zaszeregowania	Stawka dodatku funkcyjnego do	Wymagane kwalifikacje	
				wykształcenie	liczba lat pracy
1	2	3	4	5	6
1	Starszy inspektor do spraw orzecznictwa i ewidencji wypadków	XIV–XVII	6	wyższe prawnicze lub ekonomiczne	5
2	Główny księgowy	XIV–XVI	6	wyższe	5
3	Inspektor do spraw orzecznictwa Inspektor do spraw ewidencji	XIV–XVI	5	wyższe prawnicze lub ekonomiczne	4

1	2	3	4	5	6
4	Kierownik sekretariatu Odwoławczej Izby Morskiej	XIV – XV	4	wyższe	3
				średnie	5
5	Zastępca głównego księgowego	XII – XIV	4	wyższe	3
6	Starszy inspektor dochodzeniowy	XII – XIV	4	średnie	5
7	Kierownik sekretariatu izby morskiej Kierownik sekcji ewidencji awaryjności	XII – XIV	3	wyższe	3
				średnie	5
8	Inspektor dochodzeniowy	XI – XII	3	średnie	5
9	Zastępca kierownika sekretariatu	XI – XIII	2	wyższe	1
				średnie	4
10	Starszy sekretarz	XI – XIII	—	średnie	3
11	Starszy księgowy	VIII – XII	—	średnie	2
12	Sekretarz	IX – XI	—	średnie	2
13	Księgowy	VIII – XI	—	średnie	2
14	Referent	V – VIII	—	średnie	1
15	Referent-stażysta	III – VII	—	wyższe	—
		I – VI	—	średnie	—

B. Dla innych pracowników izb morskich niebędących urzędnikami :

Lp.	Stanowisko	Kategoria zaszeregowania	Stawka dodatku funkcyjnego do	Wymagane kwalifikacje		
				wykształcenie	liczba pracy	lat
1	2	3	4	5	6	
1	Kasjer Intendent Starsza maszynistka	VIII – IX	—	średnie	3	
2	Maszynistka	VII – VIII	—	średnie	—	
3	Sprzątaczką	III – IV	—	podstawowe	—	

**TABELE MIESIĘCZNYCH STAWEK WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO
POZOSTAŁYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W IZBACH MORSKICH**

A. Dla urzędników izb morskich:

Kategoria zaszeregowania	Kwota w złotych
I	760 – 1 800
II	800 – 1 900
III	840 – 2 000
IV	880 – 2 100
V	930 – 2 200
VI	980 – 2 300
VII	1 030 – 2 400
VIII	1 080 – 2 500
IX	1 130 – 2 600
X	1 180 – 2 700
XI	1 230 – 2 800
XII	1 280 – 2 900
XIII	1 330 – 3 050
XIV	1 430 – 3 200
XV	1 530 – 3 350
XVI	1 630 – 3 500
XVII	1 730 – 3 650

B. Dla innych pracowników izb morskich niebędących urzędnikami:

Kategoria zaszeregowania	Kwota w złotych
I	690 – 785
II	695 – 795
III	700 – 825
IV	710 – 855
V	720 – 885
VI	730 – 920
VII	750 – 965
VIII	770 – 1 005
IX	790 – 1 055
X	810 – 1 120
XI	830 – 1 185
XII	860 – 1 255

854

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 31 maja 2001 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o związkach zawodowych.

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718 i z 2001 r. Nr 46, poz. 499) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 163),
- 2) ustawą z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2),
- 3) ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110),
- 4) ustawą z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 61, poz. 283),
- 5) ustawą z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 75, poz. 355),
- 6) ustawą z dnia 8 listopada 1996 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 152, poz. 723),
- 7) ustawą z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 82, poz. 518),
- 8) ustawą z dnia 21 maja 1997 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli oraz ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 589),
- 9) ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083),
- 10) ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769),
- 11) ustawą z dnia 9 listopada 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 107, poz. 1127)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 40—45 i 47 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234), które stanowią:

„Art. 40. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207, z 1989 r. Nr 20, poz. 104, Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 178 oraz z 1990 r. Nr 30, poz. 179, Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 319 i Nr 78, poz. 462) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 74:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

«2. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej nie mogą tworzyć i wstępować do związków zawodowych ani brać czynnego udziału w działalności związków zawodowych, których byli członkami w chwili powołania do tej służby.»

- 2) po art. 154 dodaje się art. 154a w brzmieniu:

«Art. 154a. Junacy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej nie mogą tworzyć i wstępować do związków zawodowych ani brać czynnego udziału w działalności związków zawodowych, których byli członkami w chwili powołania do tej służby.»

Art. 41. W ustawie z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 16, poz. 134, z 1972 r. Nr 53, poz. 341 i 342, z 1974 r. Nr 24, poz. 142 i Nr 47, poz. 282, z 1979 r. Nr 15, poz. 97, z 1983 r. Nr 16, poz. 78, z 1989 r. Nr 20, poz. 104, Nr 34, poz. 178 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 4, poz. 19) po art. 48 dodaje się art. 48a w brzmieniu:

«Art. 48a. 1. Żołnierzom zawodowym nie przysługuje prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych. Obowiązkiem Państwa jest zagwarantowa-

nie żołnierzowi zawodowemu godziwych warunków służby i uposażenia.

2. Z chwilą powołania do zawodowej służby wojskowej ustaje dotychczasowe członkostwo w związkach zawodowych.»

Art. 42. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 34, poz. 178 i 182 oraz z 1990 r. Nr 20, poz. 121 i Nr 51, poz. 300) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 40:

a) w ust. 1 wyrazy «pracowników urzędów państwowych» skreśla się,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

«2. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określa stanowiska, o których mowa w ust. 1.»,

2) art. 41 skreśla się.

Art. 43. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1990 r. Nr 23, poz. 138, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306 i Nr 89, poz. 517) dział VI skreśla się.

Art. 44. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1991 r. Nr 25, poz. 103) rozdział 7 skreśla się.

Art. 45. 1.^{a)} Nieruchomości Zrzeszenia Związków Zawodowych wraz z ich wyposażeniem, przekazane na zasadach i w trybie określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 48 ust. 1 niniejszej ustawy, podlegają podziałowi, w równych częściach, pomiędzy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy «Solidarność» i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.

1a.^{b)} Jeżeli nieruchomość, o której mowa w ust. 1, w dniu podziału nie stanowi własności lub nie jest przedmiotem użytkowania wieczystego Ogólnopolskiego Porozumienia Związków

ków Zawodowych, podziałowi pomiędzy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy «Solidarność» i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych podlegają nakłady na nieruchomość poczynione przez Zrzeszenie Związków Zawodowych i zwrócone przez właściciela nieruchomości.

2. Czynności prawne przekraczające zakres zwykłego zarządu majątkiem, którego dotyczy ust. 1, są nieważne, a dokonane w drodze tych czynności przeniesienia praw do składników majątkowych są bezskuteczne, korzyści zaś uzyskane przez osoby trzecie w wyniku tych czynności podlegają zwrotowi na rzecz uszczuplonego majątku, o jakim mowa w tym przepisie.

3.^{c)} Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w terminie do dnia 31 sierpnia 1997 r., w oparciu o inwentaryzację nieruchomości, o których mowa w ust. 1, określi w drodze rozporządzenia wykazy nieruchomości, które od dnia wejścia w życie rozporządzenia stanowić będą wyłączną własność albo przedmiot użytkowania wieczystego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego «Solidarność» lub Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych; wykazy te stanowić będą podstawę do ujawnienia praw w księgach wieczystych.

3a.^{d)} Postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1a i 3, wolne jest od opłat sądowych.

4.^{e)} Minister Pracy i Polityki Socjalnej w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, określi ponadto szczegółowe zasady i tryb:

1) przeniesienia praw do nieruchomości podlegających podziałowi, o którym mowa w ust. 1,

2) rozliczeń związanych z tym podziałem, jeżeli wartość poszczególnych nieruchomości nie pozwoli na równy ich podział.

5.^{f)} Inwentaryzację, o której mowa w ust. 3, przeprowadzi komisja powołana przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

^{a)} W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 75, poz. 355), która weszła w życie z dniem 4 sierpnia 1996 r.

^{b)} Dodany przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 82, poz. 518), która weszła w życie z dniem 8 sierpnia 1997 r.

^{c)} W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie b.

^{d)} Dodany przez art. 1 pkt 3 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie b.

^{e)} W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie a.

^{f)} Dodany przez art. 6 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie a.

- 6.^{f)} Minister Pracy i Polityki Socjalnej dokonana, w drodze decyzji, rozliczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 2.
- 7.^{f)} Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3 i 4, Minister Pracy i Polityki Socjalnej wyda po zasięgnięciu, w trybie określonym w art. 19 ust. 2, opinii Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego «Solidarność» i Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.”
- „Art. 47. Pracownikom pełniącym z wyboru funkcje w zarządzie zakładowej organizacji związkowej, korzystającym w dniu wejścia w życie ustawy ze zwolnienia od pracy na podstawie dotychczasowych przepisów, przysługuje prawo do dalszego korzystania ze zwolnienia od pracy na warunkach określonych tymi przepisami, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 1993 r.”;
- 2) art. 23 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 163), który stanowi:
- „Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1994 r.”;
- 3) art. 50 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2), który stanowi:
- „Art. 50. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.”;
- 4) art. 43 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110), który stanowi:
- „Art. 43. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów:
- 1) działu szóstego i siódmego Kodeksu pracy, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r.,
 - 2) art. 217 i art. 237⁶ § 2 i 3 Kodeksu pracy, które wchodzi w życie po upływie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy,
 - 3) art. 220 § 1 Kodeksu pracy, który wchodzi w życie po upływie jednego roku od dnia ogłoszenia przepisów, o których mowa w art. 220 § 2 Kodeksu pracy,
 - 4) art. 221 § 2 Kodeksu pracy, który wchodzi w życie po upływie jednego roku od dnia ogłoszenia przepisów, o których mowa w art. 221 § 5 Kodeksu pracy.”;
- 5) art. 141 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 61, poz. 283), który stanowi:
- „Art. 141. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 6) art. 7 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 75, poz. 355), który stanowi:
- „Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 7) art. 6 ustawy z dnia 8 listopada 1996 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 152, poz. 723), który stanowi:
- „Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 88 oraz rozdziału 11 ustawy powołanej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1997 r.”;
- 8) art. 5—8 ustawy z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 82, poz. 518), które stanowią:
- „Art. 5. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy grunty stanowiące własność Skarbu Państwa lub gminy (związku komunalnego), będące częścią nieruchomości, o których mowa w art. 45 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, i pozostające w użytkowaniu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, stają się przedmiotem użytkowania wieczystego Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Nie narusza to praw osób trzecich.
2. Budynki i inne urządzenia oraz lokale znajdujące się na gruntach określonych w ust. 1 stają się z dniem wejścia w życie ustawy z mocy prawa własnością Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Nabycie własności następuje nieodpłatnie.
 3. Nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntów, o których mowa w ust. 1, oraz własności budynków, innych urządzeń i lokali, o których mowa w ust. 2, stwierdza się decyzją wojewody w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub decyzją zarządu gminy (zarządu związku komunalnego) w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność gminy (związku komunalnego).
 4. Nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntów, o których mowa w ust. 1, wolne jest od pierwszej opłaty za użytkowanie wieczyste.
 5. Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w terminie czternastu dni od dnia wejścia w życie ustawy, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz nieruchomości, o których mowa w ust. 1 i 2, będących następ-

nie przedmiotem podziału na podstawie art. 45 ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 6. 1. Środki pieniężne Zrzeszenia Związków Zawodowych przekazane na zasadach i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 48 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, podlegają waloryzacji, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2, z tym że waloryzacji dokonuje się za okres do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 2.

2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej dokonaj, w drodze decyzji, rozliczenia wynikającego z waloryzacji, o której mowa w ust. 1.

Art. 7. 1. (uchylony).⁹⁾

2. (uchylony).⁹⁾

3. Traci moc ustawa z dnia 21 kwietnia 1988 r. o Funduszu Wczasów Pracowniczych (Dz. U. Nr 11, poz. 84 i z 1992 r. Nr 21, poz. 85).

4. (uchylony).⁹⁾

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 4 pkt 2,

⁹⁾ Uchylony z dniem ogłoszenia obwieszczenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 grudnia 1998 r. o utracie mocy obowiązującej przepisów art. 7 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1999 r. Nr 1, poz. 6), wydanego na podstawie art. 89 ust. 4 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 czerwca 1998 r. sygn. K.34/97. Obwieszczenie zostało ogłoszone dnia 12 stycznia 1999 r.

który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., i art. 7 ust. 3, który wchodzi w życie z dniem 31 sierpnia 1997 r.”;

9) art. 4 ustawy z dnia 21 maja 1997 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli oraz ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 589), który stanowi:

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

10) art. 18 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083), który stanowi:

„Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1998 r.”;

11) art. 88 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769), który stanowi:

„Art. 88. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, z wyjątkiem:

1) przepisów art. 6, art. 19 ust. 4, art. 48, art. 54, art. 83 i art. 87, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

2) przepisów art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.”;

12) art. 13 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 107, poz. 1127), który stanowi:

„Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.”

Marszałek Sejmu: *M. Płażyński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 maja 2001 r. (poz. 854)

USTAWA

z dnia 23 maja 1991 r.

o związkach zawodowych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Związek zawodowy jest dobrowolną i samorządną organizacją ludzi pracy, powołaną do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych.

2. Związek zawodowy jest niezależny w swojej działalności statutowej od pracodawców, administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz od innych organizacji.

3. Organy państwowe, samorządu terytorialnego i pracodawcy obowiązani są traktować jednakowo wszystkie związki zawodowe.

Art. 2. 1. Prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych mają pracownicy bez względu na podstawę stosunku pracy, członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, jeżeli nie są pracodawcami.

2. Osobom wykonującym pracę nakładczą przysługuje prawo wstępowania do związków zawodowych działających w zakładzie pracy, z którym nawiązały umowę o pracę nakładczą.

3. Przejście na emeryturę lub rentę nie pozbawia osób, o których mowa w ust. 1 i 2, prawa przynależności i wstępowania do związków zawodowych.

4. Osoby bezrobotne w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu zachowują prawo przynależności do związków zawodowych, a jeśli nie są członkami związków zawodowych, mają prawo wstępowania do związków zawodowych w przypadkach i na warunkach określonych statutami związków.

5. Prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych w zakładach pracy przysługuje również osobom skierowanym do tych zakładów w celu odbycia służby zastępczej.

6.¹⁾ Do praw związkowych funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i Służby Więziennej oraz strażaków Państwowej Straży Pożarnej, a także pracowników Najwyższej Izby Kontroli stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z odrębnych ustaw.

7. Przepisy ustawy dotyczące pracowników stosuje się odpowiednio również do innych osób, o których mowa w ust. 1—6.

Art. 3. Nikt nie może ponosić ujemnych następstw z powodu przynależności do związku zawodowego lub pozostawania poza nim albo wykonywania funkcji związkowej. W szczególności nie może to być warunkiem nawiązania stosunku pracy i pozostawania w zatrudnieniu oraz awansowania pracownika.

Art. 4. Związki zawodowe reprezentują pracowników i inne osoby, o których mowa w art. 2, a także bronią ich godności, praw oraz interesów materialnych i moralnych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych.

Art. 5. Związki zawodowe mają prawo reprezentowania interesów pracowniczych na forum międzynarodowym.

Art. 6. Związki zawodowe współuczestniczą w tworzeniu korzystnych warunków pracy, bytu i wypoczynku.

Art. 7. 1. W zakresie praw i interesów zbiorowych związki zawodowe reprezentują wszystkich pracowników, niezależnie od ich przynależności związkowej.

2. W sprawach indywidualnych stosunków pracy związki zawodowe reprezentują prawa i interesy swoich członków. Na wniosek pracownika niezrzeszonego związek zawodowy może podjąć się obrony jego praw i interesów wobec pracodawcy.

Art. 8. Na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie oraz w ustawach odrębnych związki zawodowe kontrolują przestrzeganie przepisów dotyczących interesów pracowników, emerytów, rencistów, bezrobotnych i ich rodzin.

Art. 9. Statuty oraz uchwały związkowe określają swobodnie struktury organizacyjne związków zawodowych. Zobowiązania majątkowe mogą podejmować wyłącznie statutowe organy struktur związkowych posiadających osobowość prawną.

Art. 10. Zasady członkostwa w związku zawodowym oraz sprawowania funkcji związkowych ustalają statuty i uchwały statutowych organów związkowych.

Art. 11. 1. Związki zawodowe mają prawo tworzyć ogólnokrajowe zrzeszenia (federacje) związków zawodowych.

2. Ogólnokrajowe związki zawodowe i zrzeszenia związków zawodowych mogą tworzyć ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe (konfederacje).

3. Organizacje związkowe, w tym federacje i konfederacje, mają prawo tworzenia i wstępowania do międzynarodowych organizacji pracowników.

Rozdział 2

Tworzenie związków zawodowych

Art. 12. 1. Związek zawodowy powstaje z mocy uchwały o jego utworzeniu, podjętej przez co najmniej 10 osób uprawnionych do tworzenia związków zawodowych.

2. Osoby, które podjęły uchwałę o utworzeniu związku zawodowego, uchwalają statut i wybierają komitet założycielski w liczbie od 3 do 7 osób.

Art. 13. Statut związku zawodowego określa w szczególności:

1) nazwę związku,

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 8 listopada 1996 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 152, poz. 723), która weszła w życie z dniem 23 stycznia 1997 r., oraz ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 ustawy z dnia 21 maja 1997 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli oraz ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 589), która weszła w życie z dniem 28 sierpnia 1997 r.

- 2) siedzibę związku,
- 3) terytorialny i podmiotowy zakres działania,
- 4) cele i zadania związku oraz sposoby i formy ich realizacji,
- 5) zasady nabywania i utraty członkostwa,
- 6) prawa i obowiązki członków,
- 7) strukturę organizacyjną związku ze wskazaniem, które z jednostek organizacyjnych związku mają osobowość prawną,
- 8) sposób reprezentowania związku oraz osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu związku,
- 9) organy związku, tryb ich wyboru i odwołania, zakres ich kompetencji oraz okres kadencji,
- 10) źródła finansowania działalności związku oraz sposób ustanawiania składek członkowskich,
- 11) zasady uchwalania i zmian statutu,
- 12) sposób rozwiązania związku i likwidacji jego majątku.

Art. 14.²⁾ 1. Związek zawodowy podlega obowiązkowi rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, zwanym dalej „rejestrem”.

2. Jeżeli komitet założycielski nie złoży w terminie 30 dni od dnia założenia związku wniosku o rejestrację, uchwała o utworzeniu związku traci moc.

3. Postępowanie w sprawach rejestracji jest wolne od opłat sądowych.

Art. 15. 1. Związek zawodowy oraz jego jednostki organizacyjne wskazane w statucie nabywają osobowość prawną z dniem zarejestrowania.

2. (skreślony).³⁾

Art. 16. 1. Związek zawodowy zawiadamia niezwłocznie właściwy sąd o zmianie statutu. Zmiana wchodzi w życie z upływem 14 dni od dnia zawiadomienia, jeżeli sąd nie zgłosił wcześniej zastrzeżeń co do jej zgodności z prawem.

2. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, sąd zawiadamia o nich związek zawodowy i wyznacza rozprawę dla ich rozpatrzenia w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia przez związek o zmianie statutu.

3. Art. 18 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 17. 1. Sąd skreśla związek zawodowy z rejestru, gdy:

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 80 pkt 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

³⁾ Przez art. 80 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 2.

- 1) wskazany w statucie organ podjął uchwałę o rozwiązaniu związku,
- 2) zakład pracy, w którym dotychczas działał związek zawodowy, został wykreślony z właściwego rejestru z powodu likwidacji lub upadłości tego zakładu albo jego przekształcenia organizacyjno-prawnego, uniemożliwiającego kontynuowanie działalności tego związku,
- 3) liczba członków związku utrzymuje się poniżej 10 przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

2. Okoliczności wskazane w ust. 1 sąd stwierdza z urzędu lub na wniosek związku zawodowego.

3. (skreślony).⁴⁾

Art. 18. 1. Sprawy dotyczące rejestracji związków zawodowych są rozpatrywane w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, sąd rozpatruje w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.

3. (skreślony).⁵⁾

4. (skreślony).⁵⁾

Rozdział 3

Uprawnienia związków zawodowych

Art. 19. 1. Ogólnokrajowa organizacja międzyzwiązkowa, a także ogólnokrajowy związek zawodowy reprezentatywny dla pracowników większości zakładów pracy mają prawo opiniowania założeń i projektów ustaw oraz aktów wykonawczych do tych ustaw w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych.

2. Organy władzy i administracji państwowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii, nie krótszy jednak niż 30 dni. Nieprzedstawienie opinii we wskazanym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

3. W razie odrzucenia w całości lub w części stanowiska związku, właściwy organ administracji państwowej lub samorządu terytorialnego informuje o tym związek na piśmie, podając uzasadnienie swojego stanowiska. W razie rozbieżności stanowisk związek może przedstawić swoją opinię na posiedzeniu właściwej komisji sejmowej, senackiej lub samorządu terytorialnego.

4. Związkowi zawodowemu przysługuje prawo wyrażania publicznie opinii na temat założeń lub projektów,

⁴⁾ Przez art. 80 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 2.

⁵⁾ Przez art. 80 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 2.

o których mowa w ust. 1, w środkach masowego przekazu, w tym także w radio i telewizji.

Art. 20. 1. Ogólnokrajowa organizacja międzyzwiązkowa, a także ogólnokrajowy związek zawodowy reprezentatywny dla pracowników większości zakładów pracy mają prawo występowania z wnioskami o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie spraw objętych zadaniami związku zawodowego. Wnioski dotyczące ustaw związek kieruje do posłów lub organów mających prawo inicjatywy ustawodawczej. W przypadku aktów prawnych niższego rzędu wnioski kieruje się do organów uprawnionych do ich wydania.

2. Organ państwowy, do którego został skierowany wniosek, obowiązany jest w terminie 30 dni przedstawić związkowi zawodowemu swoje stanowisko, a w razie negatywnego stanowiska — także jego uzasadnienie.

Art. 21. 1. Na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami związkom zawodowym przysługuje prawo prowadzenia rokowań zbiorowych oraz zawierania układów zbiorowych pracy, a także innych porozumień przewidzianych przepisami prawa pracy.

2. W gałęziach pracy nieobjętych układami zbiorowymi regulacja warunków pracy i płacy wymaga konsultacji ze związkami zawodowymi.

Art. 22. 1. Ogólnokrajowa organizacja międzyzwiązkowa, a także ogólnokrajowy związek zawodowy reprezentatywny dla pracowników większości zakładów pracy mają prawo wnoszenia *rewizji nadzwyczajnych*⁶⁾ w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, na zasadach i w trybie określonych w Kodeksie postępowania cywilnego.

2. Organizacjom wymienionym w ust. 1 przysługuje prawo występowania do Sądu Najwyższego z wnioskami o wyjaśnienie przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych budzących wątpliwości lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie.

Art. 23. 1. Związki zawodowe sprawują kontrolę nad przestrzeganiem prawa pracy oraz uczestniczą, na zasadach określonych odrębnymi przepisami, w nadzorze nad przestrzeganiem przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Jeżeli w sprawach, o których mowa w ust. 1, zdaniem związku zawodowego postępowanie organu administracji państwowej i samorządu terytorialnego lub

pracodawcy jest niezgodne z prawem lub narusza zasady sprawiedliwości, związek może wystąpić do właściwego organu z żądaniem spowodowania usunięcia we właściwym trybie stwierdzonej nieprawidłowości.

Art. 24. 1. Dochód z działalności gospodarczej prowadzonej przez związki zawodowe służy realizacji ich zadań statutowych i nie może być przeznaczony do podziału pomiędzy ich członków.

2. Związki zawodowe korzystają ze zwolnień podatkowych przewidzianych dla stowarzyszeń.

Art. 25. 1.⁷⁾ Pracownikowi powołanemu do pełnienia z wyboru funkcji związkowej poza zakładem pracy, jeżeli z wyboru wynika obowiązek wykonywania tej funkcji w charakterze pracownika, przysługuje — na wniosek organizacji związkowej — prawo do urlopu bezpłatnego.

11.⁸⁾ Pracownikowi, który po urlopie bezpłatnym stawia się do pracy w terminie przewidzianym w art. 74 Kodeksu pracy, okres urlopu bezpłatnego wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

12.⁸⁾ Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb udzielania urlopu bezpłatnego oraz zakres uprawnień przysługujących pracownikowi korzystającemu z tego urlopu.

2. Pracownik ma prawo do zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia na czas niezbędny do wykonania doraźnej czynności wynikającej z jego funkcji związkowej poza zakładem pracy, jeżeli czynność ta nie może być wykonana w czasie wolnym od pracy.

Rozdział 4

Zakładowa organizacja związkowa

Art. 26. Do zakresu działania zakładowej organizacji związkowej należy w szczególności:

- 1) zajmowanie stanowiska w indywidualnych sprawach pracowniczych w zakresie unormowanym w przepisach prawa pracy,
- 2) zajmowanie stanowiska wobec pracodawcy i organu samorządu załogi w sprawach dotyczących zbiorowych interesów i praw pracowników,
- 3) sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem w zakładzie pracy przepisów prawa pracy, a w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,

⁶⁾ Obecnie: kasacji — stosownie do art. 1 pkt 45 i pkt 55 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189), która weszła w życie z dniem 1 lipca 1996 r.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 40 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110), która weszła w życie z dniem 2 czerwca 1996 r.

⁸⁾ Dodany przez art. 40 pkt 1 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 7.

- 4) kierowanie działalnością społecznej inspekcji pracy i współdziałanie z państwową inspekcją pracy,
- 5) zajmowanie się warunkami życia emerytów i rencistów.

Art. 27. 1.⁹⁾ Ustalanie zasad wykorzystania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w tym podział środków z tego funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności, ustala pracodawca w regulaminie uzgodnionym z zakładową organizacją związkową.

2.¹⁰⁾ Przyznawanie pracownikom świadczeń z funduszu, o którym mowa w ust. 1, dokonywane jest w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową.

3.¹¹⁾ Zakładowy system (zasady) wynagradzania i związane z nim regulaminy nagród i premiowania są ustalane i zmieniane w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową; dotyczy to również zasad podziału środków na wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych w państwowej jednostce sfery budżetowej.

4. Zasady współdziałania pracodawcy z zakładową organizacją związkową w sprawie ustalania regulaminu pracy, rozkładu czasu pracy i planu urlopów określają Kodeks pracy i przepisy wydane na jego podstawie.

Art. 28. Pracodawca jest obowiązany udzielić na żądanie związku zawodowego informacji niezbędnych do prowadzenia działalności związkowej, w szczególności informacji dotyczących warunków pracy i zasad wynagradzania.

Art. 29. 1. W razie uzasadnionego podejrzenia, że w zakładzie pracy występuje zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników, zakładowa organizacja związkowa może wystąpić do pracodawcy z wnioskiem o przeprowadzenie odpowiednich badań, zawiadamiając o tym równocześnie właściwego okręgowego inspektora pracy. Pracodawca jest obowiązany w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku zawiadomić zakładową organizację związkową o swoim stanowisku. W razie przeprowadzenia badań, pracodawca udostępnia ich wyniki zakładowej organizacji związkowej wraz z informacją o sposobie i terminie usunięcia stwierdzonego zagrożenia.

2. Zawiadomienie zakładowej organizacji związkowej o odrzuceniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, lub

niezajęcie przez pracodawcę stanowiska wobec tego wniosku w terminie 14 dni od dnia jego złożenia upoważnia zakładową organizację związkową do przeprowadzenia niezbędnych badań na koszt pracodawcy. O zamiarze podjęcia badań, ich zakresie oraz przewidywanych kosztach zakładowa organizacja związkowa zawiadamia pracodawcę na piśmie z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem.

3. Pracodawca może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, zwrócić się do właściwego okręgowego inspektora pracy o ustalenie celowości zamierzonych badań lub ich niezbędnego zakresu. Przeprowadzenie badań wbrew stanowisku inspektora pracy zwalnia pracodawcę z obowiązku pokrycia kosztów tych badań.

Art. 30. 1. W zakładzie pracy, w którym działa więcej niż jedna organizacja związkowa, każda z nich broi praw i reprezentuje interesy swych członków.

2.¹²⁾ Pracownik niezrzeszony w związku zawodowym ma prawo do obrony swoich praw na zasadach dotyczących pracowników będących członkami związku, jeżeli wybrana przez niego zakładowa organizacja związkowa wyrazi zgodę na obronę jego praw pracowniczych.

2¹.¹³⁾ W indywidualnych sprawach ze stosunku pracy, w których przepisy prawa pracy zobowiązują pracodawcę do współdziałania z zakładową organizacją związkową, pracodawca jest obowiązany zwrócić się do tej organizacji o informację o pracownikach korzystających z jej obrony, zgodnie z przepisami ust. 1 i 2. Nieudzielenie tej informacji w ciągu 5 dni zwalnia pracodawcę od obowiązku współdziałania z zakładową organizacją związkową w sprawach dotyczących tych pracowników.

3. W sprawach dotyczących zbiorowych praw i interesów pracowników organizacje związkowe mogą tworzyć wspólną reprezentację związkową.

4. W sprawach wymagających zawarcia porozumienia lub uzgodnienia stanowiska z organizacjami związkowymi, organizacje te przedstawiają wspólnie uzgodnione stanowisko. Sposób ustalania i przedstawiania tego stanowiska przez każdorazowo wyłanianą do tych spraw wspólną reprezentację związkową określa porozumienie zawarte przez organizacje związkowe.

5.¹⁴⁾ Jeżeli w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania, regulaminu zakładowego funduszu świad-

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 82, poz. 518), która weszła w życie z dniem 8 sierpnia 1997 r.

¹⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 15 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 163), która weszła w życie z dniem 30 marca 1994 r. z mocą od dnia 1 stycznia 1994 r.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 9.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 40 pkt 2 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 7.

¹³⁾ Dodany przez art. 40 pkt 2 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 7.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 40 pkt 2 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 7, oraz ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 2 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 9.

czeń socjalnych lub regulaminu pracy albo planu urlopów, a także okresu rozliczeniowego, o którym mowa w art. 129⁴ § 2 zdanie drugie i § 3 Kodeksu pracy, organizacje związkowe nie przedstawią wspólnie uzgodnionego stanowiska w terminie 30 dni, decyzje w tych sprawach podejmuje pracodawca, po rozpatrzeniu odrębnych stanowisk organizacji związkowych.

6.¹⁵⁾ Przepis ust. 5 nie dotyczy zawarcia lub zmiany zakładowej umowy zbiorowej albo porozumienia o wprowadzeniu zakładowego systemu wynagradzania i związanych z nimi regulaminów nagród i premiovania.

Art. 31. 1. Prawo do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej przysługuje:

- 1) częściowo jednemu pracownikowi w miesięcznym wymiarze godzin równym liczbie członków zatrudnionych w zakładzie pracy, gdy ich liczba jest mniejsza od 150,
- 2) jednemu pracownikowi, gdy związek liczy od 150 do 500 członków zatrudnionych w zakładzie pracy,
- 3) dwóm pracownikom, gdy związek liczy od 501 do 1000 członków zatrudnionych w zakładzie pracy,
- 4) trzem pracownikom, gdy związek liczy od 1001 do 2000 członków zatrudnionych w zakładzie pracy,
- 5) kolejnemu pracownikowi za każdy rozpoczęty nowy tysiąc, gdy zakładowa organizacja związkowa liczy ponad 2000 członków zatrudnionych w zakładzie pracy,
- 6) w niepełnym wymiarze godzin i wtedy może ono być udzielane większej liczbie pracowników, zgodnie z zasadami zawartymi w punktach poprzedzających.

2. W zależności od wniosku zarządu zakładowej organizacji związkowej zwolnienia od pracy, o których mowa w ust. 1, udzielane są z zachowaniem prawa do wynagrodzenia lub bezpłatnie. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb udzielania zwolnień od pracy oraz zakres uprawnień przysługujących pracownikowi w czasie tych zwolnień.¹⁶⁾

3. Pracownik ma prawo do zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia na czas niezbędny do wykonania doraźnej czynności wynikającej z jego funkcji związkowej, jeżeli czynność ta nie może być wykonana w czasie wolnym od pracy.

Art. 32. 1. Pracodawca nie może bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z pracownikiem będącym członkiem zarządu lub komisji rewizyjnej zakładowej organizacji związkowej w czasie trwania mandatu oraz w okresie roku po jego wygaśnięciu.

2. Pracodawca nie może bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej zmienić jednostronnie warunków pracy lub płacy na niekorzyść pracownika będącego członkiem zarządu lub komisji rewizyjnej zakładowej organizacji związkowej w okresie, o którym mowa w ust. 1, chyba że dopuszczają to odrębne przepisy.

3. Ochrona przewidziana w ust. 1 i 2 przysługuje członkom komitetu założycielskiego przez okres 6 miesięcy od dnia utworzenia komitetu założycielskiego.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do pracownika pełniącego z wyboru funkcję w organach organizacji związkowych działających poza zakładem pracy, z tym że zgodę, o której mowa w tych przepisach, wyraża właściwy statutowo organ tej organizacji związkowej, w której pracownik pełni lub pełnił swoją funkcję.

Art. 33. Pracodawca obowiązany jest na warunkach określonych w umowie udostępnić zakładowej organizacji związkowej pomieszczenia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonywania działalności związkowej w zakładzie pracy.

Art. 33¹.¹⁷⁾ 1. Pracodawca, na pisemny wniosek zakładowej organizacji związkowej i za pisemną zgodą pracownika, jest obowiązany pobierać z wynagrodzenia pracownika składkę związkową w zadeklarowanej przez niego wysokości.

2. Pracodawca jest obowiązany niezwłocznie przekazywać kwoty pobranych składek związkowych na rachunek bankowy wskazany przez zakładową organizację związkową.

Art. 34.¹⁸⁾ 1. Przepisy art. 26—33¹ stosuje się do międzyzakładowej organizacji związkowej obejmującej swoim działaniem pracodawcę, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 34¹.

2. Przy ustalaniu prawa do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy, o którym mowa w art. 31 ust. 1, uwzględnia się łączną liczbę członków międzyzakładowej

¹⁵⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 15 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 10, i art. 1 pkt 2 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 9.

¹⁶⁾ Zdanie drugie w brzmieniu ustalonym przez art. 40 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 7.

¹⁷⁾ Dodany przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 107, poz. 1127), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 17.

wej organizacji związkowej zatrudnionych u wszystkich pracodawców objętych działaniem tej organizacji.

Art. 34¹.¹⁹⁾ 1. Pracodawcy objęci działaniem międzyzakładowej organizacji związkowej ponoszą koszty, w tym koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, związane z zatrudnianiem pracownika zwolnionego:

1) z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie międzyzakładowej organizacji związkowej — na podstawie art. 31 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 2,

2) od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia — na podstawie art. 31 ust. 3,

odpowiednio do udziału liczby członków tej organizacji zatrudnionych u danego pracodawcy w łącznej liczbie członków tej organizacji zatrudnionych u wszystkich pracodawców objętych działaniem tej organizacji — w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

2. Zarząd międzyzakładowej organizacji związkowej przedstawia pracodawcy, który zwolni pracownika lub pracowników z obowiązku świadczenia pracy lub od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, informacje o liczbie członków tej organizacji zatrudnionych u wszystkich pracodawców objętych działaniem tej organizacji oraz u każdego z tych pracodawców — w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, według stanu na ostatni dzień miesiąca.

3. Zarząd międzyzakładowej organizacji związkowej przedstawia informacje, o których mowa w ust. 2, w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zwolnienie pracownika lub pracowników z obowiązku świadczenia pracy lub od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

4. Sposób i tryb ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 1, określa każdy pracodawca, który zwolni pracownika lub pracowników z obowiązku świadczenia pracy lub od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, w zakresie dotyczącym kosztów związanych z zatrudnianiem tego pracownika lub tych pracowników.

Rozdział 5

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy

Art. 35. 1. Kto w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnioną funkcją:

1) przeszkadza w utworzeniu zgodnie z prawem organizacji związkowej,

¹⁹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 17.

2) utrudnia wykonywanie działalności związkowej prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy,

3) dyskryminuje pracownika z powodu przynależności do związku zawodowego, pozostawiania poza związkiem zawodowym lub wykonywania funkcji związkowej,

4)²⁰⁾ nie dopełnia obowiązków określonych w art. 33¹ i 34¹

— podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności²¹⁾.

2. Tej samej karze podlega ten, kto w związku z pełnioną funkcją związkową kieruje działalnością sprzeczną z ustawą.

3. Odpowiedzialność za kierowanie nielegalnym strajkiem określa ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.

Art. 36. 1. Sąd rejestrowy w razie stwierdzenia, że organ związku zawodowego prowadzi działalność sprzeczną z ustawą, wyznacza termin co najmniej 14 dni na dostosowanie działalności tego organu do obowiązującego prawa. Postępowanie wszczyna się na wniosek właściwego prokuratora wojewódzkiego²²⁾.

2. W razie bezskutecznego upływu terminu przewidzianego w ust. 1, sąd rejestrowy może:

1) orzec grzywnę wobec poszczególnych członków organu związkowego w wysokości określonej w art. 163 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego,

2) wyznaczyć władzom związku termin przeprowadzenia nowych wyborów do organu związku wymienionego w ust. 1, pod rygorem zawieszenia działalności tego organu.

3.²³⁾ Jeżeli środki określone w ust. 2 okażą się bezskuteczne, sąd rejestrowy, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, orzeka o skreśleniu związku zawodowego z rejestru. Od tego orzeczenia przysługuje apelacja.

4. Do spraw, o których mowa w ust. 1—3, stosuje się odpowiednio art. 18.

5.²⁴⁾ Związek zawodowy skreślony prawomocnym orzeczeniem z rejestru w myśl ust. 3 jest obowiązany

²⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 17.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 § 2 pkt 28 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083), która weszła w życie z dniem 1 września 1998 r.

²²⁾ Obecnie: prokuratora okręgowego, stosownie do art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o zmianie ustawy o prokuraturze (Dz. U. Nr 162, poz. 1123), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 80 pkt 5 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 2.

²⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 80 pkt 5 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 2.

niezwłocznie zaprzestać swej działalności, a w terminie najpóźniej trzech miesięcy od uprawomocnienia się tego orzeczenia dokonać swojej likwidacji w sposób przewidziany w statucie.

Rozdział 6

Przepisy szczególne

Art. 37. Spory między związkami zawodowymi a pracodawcami i ich organizacjami dotyczące interesów pracowniczych rozwiązywane są na zasadach określonych w odrębnej ustawie.

Art. 38. Przepisy ustawy dotyczące związków zawodowych stosuje się odpowiednio do organizacji związkowych, o których mowa w art. 11 ust. 1 i 2, z wyłączeniem przepisu art. 12 ust. 1 w części dotyczącej liczby założycieli związku, a w części dotyczącej liczby członków związku przepisu art. 17 ust. 1 pkt 3.

Art. 39. 1.²⁵⁾ W zakładach pracy mogą być tworzone pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe, których członkami mogą być pracownicy, emeryci i renciści bez względu na przynależność związkową. Nadzór społeczny nad tymi kasami sprawują związki zawodowe.

2. (utracił moc).²⁶⁾

²⁵⁾ W brzmieniu wynikającym z utraty mocy w zakresie odnoszącym się do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2), która weszła w życie z dniem 5 lutego 1996 r.

²⁶⁾ Stosownie do art. 49 ustawy, o której mowa w przypisie 25.

3. (utracił moc).²⁶⁾

4. (utracił moc).²⁶⁾

5.²⁵⁾ Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady organizowania i działania kas, o których mowa w ust. 1, obowiązki zakładów pracy w tym zakresie.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40—45. (pominięte).²⁷⁾

Art. 46. Rejestracja organizacji związkowych dokonana przed dniem wejścia w życie ustawy zachowuje moc prawną.

Art. 47. (pominięty).²⁷⁾

Art. 48. 1. Traci moc ustawa z dnia 8 października 1982 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 1985 r. Nr 54, poz. 277, z 1988 r. Nr 11, poz. 84, z 1989 r. Nr 20, poz. 105 i z 1990 r. Nr 30, poz. 179).

2. Do czasu wydania rozporządzenia Rady Ministrów, o którym mowa w art. 39 ust. 5 niniejszej ustawy, pozostają w mocy przepisy wydane na podstawie art. 58 ustawy wymienionej w ust. 1.

Art. 49. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.²⁸⁾

²⁷⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

²⁸⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 26 czerwca 1991 r.

855

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 31 maja 2001 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy — Prawo o stowarzyszeniach.

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718 i z 2001 r. Nr 46, poz. 499) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 104), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 23 lutego 1990 r. o zmianie ustawy — Prawo o stowarzyszeniach i ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 14, poz. 86),
- 2) ustawą z dnia 10 stycznia 1996 r. o zmianie ustawy — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 27, poz. 118),
- 3) ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769),

4) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustroju państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 668)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

1) art. 47—50 i art. 54 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 104), które stanowią:

„Art. 47. W ustawie z dnia 29 marca 1962 r. o zgromadzeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 89, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1982 r. Nr 14, poz. 113 i z 1985 r. Nr 36, poz. 167) w art. 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

«1a. Do odbycia zebrania założycielskiego w celu założenia stowarzyszenia jest wymagane zawiadomienie organu administracji państwowej o właściwości szczególnej w sprawach społeczno-administracyjnych stopnia wojewódzkiego.»

Art. 48. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207) w art. 154 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:

«2. Junacy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej mogą wstępować do organizacji i stowarzyszeń lub brać czynny udział w pracach organizacji i stowarzyszeń, do których należeli przed powołaniem do służby, tylko za zgodą komendantów oddziałów obrony cywilnej.»

Art. 49. W ustawie z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 16, poz. 134, z 1972 r. Nr 53, poz. 341 i 342, z 1974 r. Nr 24, poz. 142 i Nr 47, poz. 282, z 1979 r. Nr 15, poz. 97 oraz z 1983 r. Nr 16, poz. 78) art. 33 otrzymuje brzmienie:

«Art. 33. Żołnierz zawodowy może należeć do organizacji lub stowarzyszeń krajowych działających poza wojskiem, a także do organizacji lub stowarzyszeń zagranicznych lub międzynarodowych, za zezwoleniem Ministra Obrony Narodowej lub organów wojskowych przez niego określonych.»

Art. 50. W ustawie z dnia 4 maja 1982 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1985 r. Nr 42, poz. 201, z 1987 r. Nr 22, poz. 128 i z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 6, poz. 33) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 124 w ust. 1 wyrazy «i niniejszej ustawy» zastępuje się wyrazami «o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej»,

2) art. 125 otrzymuje brzmienie:

«Art. 125. 1. Organem uprawnionym do sprawowania nadzoru nad działalnością organizacji i stowarzyszeń studenckich o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym jest Minister Edukacji Narodowej.

2. Organem uprawnionym do sprawowania nadzoru nad działalnością uczelnianych (wydziałowych) organizacji i stowarzyszeń studenckich oraz nad oddziałami (ogniwami) uczelnianymi organizacji i stowarzyszeń studenckich o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym jest rektor.»

3) art. 126 skreśla się.”

„Art. 54. 1. Organy nadzorujące, w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie, przekażą sądom rejestrowym rejestry stowarzyszeń i związków stowarzyszeń, prowadzone dotychczas przez terenowe organy administracji państwowej, dotyczące istniejących na terenie województwa stowarzyszeń zarejestrowanych, oraz ich statuty.

2. Organy dotychczasowo właściwe w sprawach stowarzyszeń zwykłych przekażą organowi nadzorującemu dokumentację tych stowarzyszeń w terminie określonym w ust. 1.”;

2) art. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1990 r. o zmianie ustawy — Prawo o stowarzyszeniach i ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 14, poz. 86), który stanowi:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

3) art. 2 i 3 ustawy z dnia 10 stycznia 1996 r. o zmianie ustawy — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 27, poz. 118), które stanowią:

„Art. 2. Przepis art. 1 pkt 5 ma zastosowanie do stowarzyszeń, w sprawie których decyzję o likwidacji podjęto po terminie określonym w art. 3.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 1 miesiąca od dnia ogłoszenia.”;

4) art. 88 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769), który stanowi:

„Art. 88. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, z wyjątkiem:

- 1) przepisów art. 6, art. 19 ust. 4, art. 48, art. 54, art. 83 i art. 87, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) przepisów art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.”;

5) art. 150 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), który stanowi:

„Art. 150. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 26, art. 128 pkt 2, art. 139 pkt 1 i 10, art. 145 ust. 2 i 4, art. 146 ust. 2 i 4 oraz art. 147 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, i art. 34 pkt 1, art. 36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art. 84, art. 97 pkt 1—3, 5—10 i 12—36 oraz art. 139 pkt 9 lit. a), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”

Marszałek Sejmu: *M. Płażyński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 maja 2001 r. (poz. 855)

USTAWA

z dnia 7 kwietnia 1989 r.

Prawo o stowarzyszeniach.

W celu stworzenia warunków do pełnej realizacji gwarantowanej przepisami¹⁾ Konstytucji²⁾ wolności zrzeszania się zgodnie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka i Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych, umożliwienia obywatelom równego, bez względu na przekonania, prawa czynnego uczestniczenia w życiu publicznym i wyrażania zróżnicowanych poglądów oraz realizacji indywidualnych za interesowań, a także uwzględniając tradycje i powszechnie uznawany dorobek ruchu stowarzyszeniowego, stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Obywatele polscy realizują prawo zrzeszania się w stowarzyszeniach, zgodnie z przepisami¹⁾ Konstytucji²⁾ oraz porządkiem prawnym określonym w ustawach.

2. Prawo zrzeszania się w stowarzyszeniach może podlegać ograniczeniom przewidzianym jedynie przez

ustawy, niezbędnym do zapewnienia interesów bezpieczeństwa państwowego lub porządku publicznego oraz ochrony zdrowia lub moralności publicznej albo ochrony praw i wolności innych osób.

3. Stowarzyszenia mają prawo wypowiedania się w sprawach publicznych.

Art. 2. 1. Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych.

2. Stowarzyszenie samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

3. Stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników.

Art. 3. 1. Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje obywatelom polskim mającym pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawionym praw publicznych.

2. Małoletni w wieku od 16 do 18 lat, którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.

3. Małoletni poniżej 16 lat mogą, za zgodą przedstawicieli ustawowych, należeć do stowarzyszeń według

¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 stycznia 1996 r. o zmianie ustawy — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 27, poz. 118), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1996 r.

²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 57 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

zasad określonych w ich statutach, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach członków oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz stowarzyszenia. Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.

Art. 4. 1. Cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej³⁾ mogą zrzeszać się w stowarzyszeniach, zgodnie z przepisami obowiązującymi obywateli polskich.

2. Cudzoziemcy niemający miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej³⁾ mogą wstępować do stowarzyszeń, których statuty przewidują taką możliwość.

Art. 5. 1. Stowarzyszenia międzynarodowe mogą być tworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej³⁾ według zasad określonych w ustawie.

2. Stowarzyszenia mogą należeć do organizacji międzynarodowych na warunkach określonych w ich statutach, jeżeli nie narusza to zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska³⁾ jest stroną.

Art. 6. 1. Tworzenie stowarzyszeń przyjmujących zasadę bezwzględnego posłuszeństwa ich członków wobec władz stowarzyszenia jest zakazane.

2. Nikogo nie wolno zmuszać do udziału w stowarzyszeniu lub ograniczać jego prawa do wystąpienia ze stowarzyszenia. Nikt nie może ponosić ujemnych następstw z powodu przynależności do stowarzyszenia albo pozostawania poza nim.

Art. 7. 1. Przepisom ustawy nie podlegają:

- 1) organizacje społeczne działające na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska³⁾ jest stroną,
- 2) kościoły i inne związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne,
- 3) organizacje religijne, których sytuacja prawna jest uregulowana ustawami o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, działające w obrębie tych kościołów i związków,
- 4)⁴⁾ komitety powstające w celu przygotowania wyborów do Sejmu i Senatu oraz organów samorządu, jeżeli są one przeprowadzane na podstawie ustaw lub zarządzeń władz — od dnia zarządzenia wyborów do ukończenia czynności wyborczych,
- 5)⁵⁾ partie polityczne.

2. Do organizacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, w sprawach nieuregulowanych odrębnie stosuje się przepisy ustawy.

Art. 8. 1.⁶⁾ Stowarzyszenie podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, o ile przepis ustawy nie stanowi inaczej.

2. (skreślony).⁷⁾

3. (skreślony).⁷⁾

4. (skreślony).⁷⁾

5.⁸⁾ Nadzór nad działalnością stowarzyszeń należy do:

- 1) wojewody właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia — w zakresie nadzoru nad działalnością stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego,
 - 2) starosty właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia — w zakresie nadzoru nad innymi niż wymienione w pkt 1 stowarzyszeniami
- zwanych dalej „organami nadzorującymi”.

6. Przepisy ustawy nie naruszają uprawnień prokuratora wynikających z innych ustaw.

Rozdział 2

Tworzenie stowarzyszeń

Art. 9. Osoby w liczbie co najmniej piętnastu, pragnące założyć stowarzyszenie, uchwalają statut stowarzyszenia i wybierają komitet założycielski.

Art. 10. 1. Statut stowarzyszenia określa w szczególności:

- 1) nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji,
- 2) teren działania i siedzibę stowarzyszenia,
- 3) cele i sposoby ich realizacji,
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków,
- 5) władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje,
- 6) sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał,
- 7) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich,
- 8) zasady dokonywania zmian statutu,
- 9) sposób rozwiązywania się stowarzyszenia.

³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 57 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 2.

⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lutego 1990 r. o zmianie ustawy — Prawo o stowarzyszeniach i ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 14, poz. 86), która weszła w życie z dniem 13 marca 1990 r.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 73 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

⁷⁾ Przez art. 73 pkt 1 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 6.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 57 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 2.

2. Stowarzyszenie, które zamierza tworzyć terenowe jednostki organizacyjne, jest obowiązane określić w statucie strukturę organizacyjną i zasady tworzenia tych jednostek.

3. Osoba prawna może być jedynie wspierającym członkiem stowarzyszenia.

Art. 11. 1. Najwyższą władzą stowarzyszenia jest walne zebranie członków. W sprawach, w których statut nie określa właściwości władz stowarzyszenia, podejmowanie uchwał należy do walnego zebrania członków.

2. Statut może przewidywać zamiast walnego zebrania członków zebranie delegatów lub zastąpienie walnego zebrania członków zebraniem delegatów, jeżeli liczba członków przekroczy określoną w statucie wielkość. W takich przypadkach statut określa zasady wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji.

3. Stowarzyszenie jest obowiązane posiadać zarząd i organ kontroli wewnętrznej.

Art. 12. Komitet założycielski składa do sądu rejestrowego wniosek o rejestrację wraz ze statutem, listą założycieli, zawierającą imiona i nazwiska, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania oraz własnoręczne podpisy założycieli, protokół z wyboru komitetu założycielskiego, a także informację o adresie tymczasowej siedziby stowarzyszenia.

Art. 13. 1. Wniosek o zarejestrowanie stowarzyszenia sąd rejestrowy rozpoznaje niezwłocznie, a rozstrzygnięcie powinno nastąpić nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

2. Sąd rejestrowy doręcza organowi nadzorującemu odpis wniosku o rejestrację wraz z załącznikami wymienionymi w art. 12. Organ ten ma prawo wypowiedzieć się w sprawie wniosku w terminie 14 dni licząc od dnia jego doręczenia, a także przystąpić, za zgodą sądu, do postępowania jako zainteresowany.

Art. 14.⁹⁾ Sąd rejestrowy odmawia zarejestrowania stowarzyszenia, jeżeli nie spełnia ono warunków określonych w ustawie.

Art. 15. 1. Sąd rejestrowy przed wydaniem postanowienia o zarejestrowaniu stowarzyszenia, jeżeli uzna za niezbędne dokonanie dodatkowych ustaleń, wyznacza w tym celu posiedzenie wyjaśniające.

2. Na posiedzenie wyjaśniające sąd rejestrowy wzywa uczestników postępowania.

Art. 16. Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o zarejestrowaniu stowarzyszenia po stwierdzeniu, że jego statut jest zgodny z przepisami prawa i założyciele spełniają wymagania określone ustawą.

Art. 17. 1.¹⁰⁾ Stowarzyszenie uzyskuje osobowość

prawną i może rozpocząć działalność z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

1a.¹¹⁾ Terenowa jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 10 ust. 2, może uzyskać osobowość prawną, jeżeli statut stowarzyszenia to przewiduje.

2. (skreślony).¹²⁾

3.¹³⁾ O wpisaniu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego sąd rejestrowy zawiadamia założycieli oraz organ nadzorujący, przesyłając jednocześnie temu organowi statut.

Art. 18. (skreślony).¹⁴⁾

Art. 19. (skreślony).¹⁴⁾

Art. 20. 1. Zarząd terenowej jednostki organizacyjnej stowarzyszenia jest obowiązany, w terminie 14 dni od chwili jej powołania, zawiadomić o tym organ nadzorujący właściwy ze względu na siedzibę tej jednostki, podając skład zarządu i adres siedziby jednostki, oraz doręczyć statut stowarzyszenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie zmian w składzie zarządu i adresie siedziby terenowej jednostki organizacyjnej stowarzyszenia oraz w statucie stowarzyszenia.

Art. 21. Zarząd stowarzyszenia ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić sąd rejestrowy o zmianie statutu. W sprawie wpisania do rejestru zmiany statutu stowarzyszenia stosuje się odpowiednio zasady i tryb przewidziane dla rejestracji stowarzyszenia.

Art. 22. 1. Stowarzyszenia w liczbie co najmniej trzech mogą założyć związek stowarzyszeń. Założycielami i członkami związku mogą być także inne osoby prawne, z tym że osoby prawne mające cele zarobkowe mogą być członkami wspierającymi.

2. Do związków, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy.

Art. 23. (skreślony).¹⁵⁾

Art. 24. (skreślony).¹⁵⁾

Rozdział 3

Nadzór nad stowarzyszeniami

Art. 25.¹⁶⁾ Organ nadzorujący ma prawo:

- 1) żądać dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia, w wyznaczonym terminie, odpisów uchwał walnego zebrania członków (zebrania delegatów),

⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 5.

¹²⁾ Przez art. 73 pkt 2 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 6.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 73 pkt 2 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 6.

¹⁴⁾ Przez art. 73 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 6.

¹⁵⁾ Przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 5.

¹⁶⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 5 lit. a)–c) ustawy, o której mowa w przypisie 5.

⁹⁾ Ust. 2 i oznaczenie ust. 1 skreślone przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 5.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 73 pkt 2 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 6.

2) (skreślony),¹⁷⁾

3) żądać od władz stowarzyszenia niezbędnych wyjaśnień.

Art. 26.¹⁸⁾ W razie niezastosowania się stowarzyszenia do wymagań określonych w art. 25, sąd na wniosek organu nadzorującego może nałożyć grzywnę w wysokości jednorazowo nie wyższej niż 5 000 zł. Od grzywny można zwolnić, jeżeli po jej wymierzeniu stowarzyszenie niezwłocznie zastosuje się do wymagań organu nadzorującego. Stowarzyszenie, w terminie 7 dni, może wystąpić do sądu o zwolnienie od grzywny.

Art. 27. Organem nadzorującym terenową jednostkę organizacyjną stowarzyszenia jest organ określony w art. 8 ust. 5, właściwy ze względu na siedzibę tej jednostki.

Art. 28. W razie stwierdzenia, że działalność stowarzyszenia jest niezgodna z prawem lub narusza postanowienia statutu w sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, organ nadzorujący, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia, wystąpić do sądu o zastosowanie środka określonego w art. 29.

Art. 29. 1. Sąd, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może:

- 1) udzielić upomnienia władzom stowarzyszenia,
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę stowarzyszenia,
- 3)¹⁹⁾ rozwiązać stowarzyszenie, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie prawa albo postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem.

2.²⁰⁾ Sąd rozpoznając wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, może na wniosek lub z własnej inicjatywy wydać zarządzenie tymczasowe o zawieszeniu w czynnościach zarządu stowarzyszenia, wyznaczając przedstawiciela do prowadzenia bieżących spraw stowarzyszenia.

3.²¹⁾ Rozpoznając wniosek o rozwiązanie stowarzyszenia, sąd może zobowiązać władze stowarzyszenia do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie i zawiesić postępowanie. W razie skutecznego upływu terminu, sąd, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, podejmie zawieszone postępowanie.

Art. 30. 1. Jeżeli stowarzyszenie nie posiada zarządu zdolnego do działań prawnych, sąd, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, ustanawia dla niego kuratora.

2. Kurator jest obowiązany do zwołania w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy walnego zebrania członków (zebrania delegatów) stowarzyszenia w celu wyboru zarządu. Do czasu wyboru zarządu, kurator reprezentuje stowarzyszenie w sprawach majątkowych wymagających bieżącego załatwienia.

3. Wynagrodzenie kuratora pokrywa się z majątku stowarzyszenia.

Art. 31. Na wniosek organu nadzorującego sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia, w razie gdy:

- 1) liczba członków stowarzyszenia zmniejszyła się poniżej liczby członków wymaganych do jego założenia,
- 2) stowarzyszenie nie posiada przewidzianych w ustawie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż rok.

Art. 32. Postanowienie o zastosowaniu środka określonego w art. 29 ust. 1 i art. 31 sąd, w składzie jednego sędziego jako przewodniczącego oraz dwóch ławników, wydaje po przeprowadzeniu rozprawy.

Rozdział 4

Majątek stowarzyszenia

Art. 33. 1. Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej.

2. Stowarzyszenie, z zachowaniem obowiązujących przepisów, może przyjmować darowizny, spadki i zapisy oraz korzystać z ofiarności publicznej.

Art. 34. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą, według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach. Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

Art. 35. Stowarzyszenie może otrzymywać dotację według zasad określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 5

Likwidacja stowarzyszeń

Art. 36. 1. W razie rozwiązania się stowarzyszenia na podstawie własnej uchwały, likwidatorami stowarzyszenia są członkowie jego zarządu, jeżeli statut lub, w razie braku odpowiednich postanowień statutu, uchwała ostatniego walnego zebrania członków (zebrania delegatów) tego stowarzyszenia nie stanowi inaczej.

¹⁷⁾ Przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁸⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w przypisie 5, i przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁹⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 5.

²⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 5.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 5.

2. W razie rozwiązywania stowarzyszenia przez sąd, zarządza on jego likwidację, wyznaczając likwidatora.

Art. 37. 1. Obowiązkiem likwidatora jest przeprowadzenie likwidacji w możliwie najkrótszym czasie, w sposób zabezpieczający majątek likwidowanego stowarzyszenia przed nieuzasadnionym uszczupleniem.

2. Likwidator w szczególności powinien:

- 1) zawiadomić sąd o wszczęciu likwidacji i wyznaczeniu likwidatora, z podaniem swego nazwiska, imienia i miejsca zamieszkania, jeżeli nie zachodzą warunki określone w art. 36 ust. 2,
- 2) dokonywać czynności prawnych niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji, podając do publicznej wiadomości o wszczęciu postępowania likwidacyjnego,
- 3)²²⁾ po zakończeniu likwidacji zgłosić sądowi wniosek o wykreślenie stowarzyszenia z Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Jeżeli likwidacja nie zostanie zakończona w ciągu roku od dnia jej zarządzenia, likwidatorzy przedstawiają przyczyny opóźnienia sądowi, który w razie uznania opóźnienia za usprawiedliwione przedłuża termin likwidacji lub zarządza zmianę likwidatorów.

Art. 38. Majątek zlikwidowanego stowarzyszenia przeznaczają się na cel określony w statucie lub w uchwale walnego zebrania członków (zebrania delegatów) o likwidacji stowarzyszenia. W razie braku postanowienia statutu lub uchwały w tej sprawie, sąd orzeka o przeznaczeniu majątku na określony cel społeczny.

Art. 39.²³⁾ Koszty likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanego stowarzyszenia.

Rozdział 6

Stowarzyszenia zwykłe

Art. 40. 1. Uproszczoną formą stowarzyszenia jest stowarzyszenie zwykłe, nieposiadające osobowości prawnej.

2. Osoby w liczbie co najmniej trzech, pragnące założyć stowarzyszenie zwykłe, uchwalają regulamin działalności, określając w szczególności jego nazwę, cel, teren i środki działania, siedzibę oraz przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie.

3. O utworzeniu stowarzyszenia zwykłego jego założyciele informują na piśmie właściwy, ze względu na przyszłą siedzibę stowarzyszenia, organ nadzorujący, podając dane, o których mowa w ust. 2.

Art. 41. 1. Sąd rejestrowy, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może zakazać założenia stowarzyszenia zwykłego, jeżeli nie spełnia ono warunków określonych w art. 16. Art. 14 ust. 2²⁴⁾ stosuje się odpowiednio.

²²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 73 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 6.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁴⁾ W art. 14 ust. 2 został skreślony przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 5.

2. Jeżeli w ciągu 30 dni od dnia uzyskania informacji o założeniu stowarzyszenia zwykłego nie zakazano jego działalności, może ono rozpocząć działalność.

Art. 42. 1. Stowarzyszenie zwykłe nie może:

- 1) powoływać terenowych jednostek organizacyjnych,
- 2) łączyć się w związki stowarzyszeń,
- 3) zrzeszać osób prawnych,
- 4) prowadzić działalności gospodarczej,
- 5) przyjmować darowizn, spadków i zapisów oraz otrzymywać dotacji, a także korzystać z ofiarności publicznej.

2. Stowarzyszenie zwykłe uzyskuje środki na swoją działalność ze składek członkowskich.

Art. 43. W sprawach nieuregulowanych odmiennie w tym rozdziale do stowarzyszenia zwykłego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, z tym że:

- 1)²⁵⁾ nie stosuje się przepisów art. 9—13, art. 14 ust. 1⁹⁾, art. 17, art. 20, art. 22—24²⁶⁾, art. 27, art. 30 i art. 31 pkt 2,
- 2) ilekroć w ustawie jest mowa o statucie, należy przez to rozumieć regulamin stowarzyszenia zwykłego.

Rozdział 7

Przepisy szczególne, zmiana przepisów obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 44. 1. Ograniczenia we wstępowaniu żołnierzy w czynnej służbie wojskowej i junaków odbywających zasadniczą służbę w obronie cywilnej oraz *funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa*²⁷⁾ i *Milicji Obywatelskiej*²⁸⁾ do stowarzyszeń, a także uczestniczeniu w ich działalności, określają odrębne ustawy.

2. Działalność stowarzyszeń na terenach i w obiektach znajdujących się w zarządzie lub użytkowaniu organów wojskowych albo resortu spraw wewnętrznych wymaga zezwolenia, odpowiednio, Ministra Obrony Narodowej lub *Ministra Spraw Wewnętrznych*²⁹⁾ albo organów przez nich określonych.

²⁵⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w przypisie 5, i przez art. 73 pkt 5 ustawy, o której mowa w przypisie 6.

²⁶⁾ Przepisy art. 23 i 24 skreślone przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 5.

²⁷⁾ Obecnie: funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa, stosownie do art. 135 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. z 1999 r. Nr 51, poz. 526), która weszła w życie z dniem 10 maja 1990 r.

²⁸⁾ Obecnie: policjantów, stosownie do art. 153 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092), która weszła w życie z dniem 10 maja 1990 r.

²⁹⁾ Obecnie: ministra właściwego do spraw wewnętrznych, zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 24 i art. 29 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 5, poz. 43 i 44, Nr 42, poz. 475, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 761 i Nr 76, poz. 811), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

Art. 45. Osoby pragnące założyć stowarzyszenie prowadzące działalność bezpośrednio związaną z obronnością albo bezpieczeństwem państwa lub ochroną porządku publicznego są obowiązane uzgodnić zakres tej działalności, odpowiednio, z Ministrem Obrony Narodowej lub *Ministrem Spraw Wewnętrznych*²⁹⁾ albo organami przez nich określonymi.

Art. 46. (skreślony).³⁰⁾

Art. 47—50. (pominięte).³¹⁾

Art. 51. 1. Do czasu odrębnego uregulowania statusu prawnego związków wyznaniowych oraz zakonów i kongregacji duchownych, do których miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 94, poz. 808, z 1946 r. Nr 4, poz. 30, z 1949 r. Nr 41, poz. 293 i Nr 45, poz. 335, z 1950 r. Nr 44, poz. 401 i Nr 53, poz. 489, z 1964 r. Nr 41, poz. 276 oraz z 1985 r. Nr 36, poz. 167), stosuje się wobec nich przepisy tego rozporządzenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do nowo powstających związków wyznaniowych oraz zakonów i kongregacji duchownych.

Art. 52. 1. Działające w dniu wejścia ustawy w życie stowarzyszenia zarejestrowane i stowarzyszenia wyższej użyteczności stają się stowarzyszeniami w rozumieniu jej przepisów. Statuty tych stowarzyszeń, stanowiące podstawę ich działania, zachowują moc z zastrzeżeniem ust. 2.

³⁰⁾ Przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w przypisie 5.

³¹⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

2. Tracą moc postanowienia statutów stowarzyszeń, o których mowa w ust. 1, sprzeczne z przepisami ustawy.

Art. 53. (skreślony).³²⁾

Art. 54. (pominięty).³¹⁾

Art. 55. 1. W sprawach uregulowanych niniejszą ustawą, niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy tej ustawy.

2. Postępowanie likwidacyjne stowarzyszeń wszczęte przed dniem wejścia ustawy w życie prowadzi się na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 56. Tracą moc:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 94, poz. 808, z 1946 r. Nr 4, poz. 30, z 1949 r. Nr 41, poz. 293 i Nr 45, poz. 335, z 1950 r. Nr 44, poz. 401 i Nr 53, poz. 489, z 1964 r. Nr 41, poz. 276 oraz z 1985 r. Nr 36, poz. 167), z zastrzeżeniem art. 51 niniejszej ustawy,

2) dekret z dnia 5 sierpnia 1949 r. o zmianie niektórych przepisów prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 45, poz. 335), z wyjątkiem art. 2 ust. 2 lit. a) i c).

Art. 57. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.³³⁾

³²⁾ Przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w przypisie 5.

³³⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 10 kwietnia 1989 r.

856

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 8 czerwca 2001 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych.

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718 i z 2001 r. Nr 46, poz. 499) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368),
- 2) ustawą z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 98, poz. 604),
- 3) ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez oso-

by pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679),

4) ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. o zmianie ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1124),

5) ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 474)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 25—28, art. 29 ust. 2 i 3 i art. 32 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kole-

giach odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593), które stanowią:

„Art. 25. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 1980 r. Nr 9, poz. 26 i Nr 27, poz. 111, z 1982 r. Nr 7, poz. 55 i Nr 45, poz. 289, z 1983 r. Nr 41, poz. 185, z 1984 r. Nr 34, poz. 183, z 1986 r. Nr 47, poz. 228, z 1987 r. Nr 21, poz. 123 i Nr 33, poz. 186, z 1989 r. Nr 20, poz. 107, z 1990 r. Nr 34, poz. 201 oraz z 1991 r. Nr 100, poz. 442 i Nr 119, poz. 513) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w art. 5 § 2 pkt 6, art. 22 § 1 pkt 1 i 2, art. 27 § 3, art. 127 § 4, art. 150 § 3, art. 152 § 2 w różnych przypadkach i liczbie wyrazy «kolegium odwoławcze przy sejmiku» zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach i liczbie wyrazami «samorządowe kolegia odwoławcze»;

2) w art. 17 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

«1) w stosunku do organów gmin w sprawach należących do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej — wojewodowie, a w pozostałych sprawach — samorządowe kolegia odwoławcze,»;

3) art. 27a skreśla się;

4) w art. 145 w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

«3) decyzja wydana została przez pracownika lub organ administracji państwowej, który podlega wyłączeniu stosownie do art. 24, 25 i 27»;

5) w art. 157 w § 1 po wyrazach «naczelny organ administracji państwowej» dodaje się wyrazy «lub samorządowe kolegium odwoławcze» oraz skreśla zdanie drugie.

Art. 26. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Nr 4, poz. 8, Nr 19, poz. 68 i Nr 27, poz. 111, z 1989 r. Nr 73, poz. 436 oraz z 1990 r. Nr 53, poz. 306) dodaje się art. 2a w brzmieniu:

«Art. 2a. 1. Naczelny Sąd Administracyjny podejmuje uchwały zawierające rozstrzygnięcia zagadnień prawnych w kwestiach budzących poważne wątpliwości w konkretnej sprawie, przedstawionych w formie pytań prawnych przez samorządowe kolegia odwoławcze.

2. Uchwała sądu, o której mowa w ust. 1, zapada w składzie 5 sędziów i wiąże w danej sprawie.»

Art. 27. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470 i z 1993 r. Nr 47, poz. 213) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 23 w ust. 1 po wyrazach «rada gminy lub sejmik samorządowy» dodaje się wyrazy «a także samorządowe kolegium odwoławcze»;

2) w art. 25 w ust. 1 po wyrazach «administracji państwowej» dodaje się wyrazy «a także samorządowe kolegia odwoławcze».

Art. 28. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95, Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253 i Nr 89, poz. 518, z 1991 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 110, poz. 473, z 1992 r. Nr 85, poz. 428 i Nr 100, poz. 499 oraz z 1993 r. Nr 17, poz. 78) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 39:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

«4. Z zastrzeżeniem ust. 5, od decyzji administracyjnych wydawanych przez organy gminy służy odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego.»;

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

«5. Od decyzji administracyjnych wydawanych przez organy gminy w sprawach zleconych z zakresu administracji rządowej służy odwołanie do wojewody.»;

2) w art. 77 w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

«11) wybór przewodniczącego oraz powoływanie jego zastępcy i pozostałych członków samorządowego kolegium odwoławczego, o którym mowa w art. 39 ust. 4, a także ich odwoływanie — na zasadach określonych odrębną ustawą,»;

3) art. 81 otrzymuje brzmienie:

«Art. 81. Ustrój oraz zasady działania samorządowego kolegium odwoławczego określa odrębna ustawa.»;

4) po art. 101 dodaje się art. 101a w brzmieniu:

«Art. 101a. 1. Przepisy art. 101 stosuje się odpowiednio, gdy organ gminy nie wykonuje czynności nakazanych prawem albo przez podejmowane czynności prawne lub faktyczne narusza prawa osób trzecich.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, sąd administracyjny może

nakazać organowi nadzoru wykonanie niezbędnych czynności na rzecz skarżącego, na koszt i ryzyko gminy.»;

- 5) w art. 102 wyrazy «kolegia odwoławcze przy sejmikach» zastępuje się wyrazami «samorządowe kolegia odwoławcze»."

Art. 29. „2. Do dnia 31 grudnia 1994 r. samorządowe kolegia odwoławcze finansowane są według dotychczasowych zasad.

3. Sprawy, w których postępowanie nie zostało zakończone przed kolegiami odwoławczymi przy sejmikach samorządowych, z dniem wejścia ustawy w życie przejmują do załatwienia samorządowe kolegia odwoławcze."

„Art. 32. 1. Wybór pierwszego przewodniczącego kolegium następuje nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Do tego czasu funkcję przewodniczącego kolegium pełni przewodniczący kolegium odwoławczego przy sejmiku samorządowym.

2. Do pierwszego składu kolegium sejmik wybiera połowę pozaetatowych członków kolegium na okres 3 lat, połowę zaś na okres 6 lat.

3. Pierwsze składy kolegiów powołanych na podstawie niniejszej ustawy rozpoczynają działalność nie wcześniej niż 1 stycznia 1995 r.»;

- 2) art. 69 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368), który stanowi:

„Art. 69. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.»;

- 3) art. 64 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 98, poz. 604), który stanowi:

„Art. 64. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 58, który wchodzi w życie po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia.»;

- 4) art. 30 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679), który stanowi:

„Art. 30. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z tym że:

- 1) przepisy art. 24e ustawy, o której mowa w art. 19, wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia,
2) przepisy art. 24f—24h ustawy, o której mowa w art. 19, mają zastosowanie do radnych rad gmin kadencji następujących po kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie,
3) przepisy art. 35a ustawy, o której mowa w art. 23, wchodzi w życie z pierwszym dniem kadencji Sejmu i Senatu

następującej po kadencji rozpoczętej w dniu 19 września 1993 r.,

- 4) przepisy art. 11 ustawy, o której mowa w art. 25, stosuje się nadal do radnych rad gmin kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie.»;

- 5) art. 2—7 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o zmianie ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1124), które stanowią:

„Art. 2. Do czasu określenia obszarów właściwości sądów administracyjnych pierwszej instancji, obszary właściwości samorządowych kolegiów odwoławczych określi, w terminie do 31 grudnia 1998 r., Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, na wniosek Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, z uwzględnieniem zasadniczego podziału terytorialnego państwa.

Art. 3. 1. Przewodniczący kolegiów wybrani w trybie dotychczasowych przepisów pełnią funkcje prezesów kolegiów do końca kadencji, o której mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych.

2. Stosunek pracy z zastępcą przewodniczącego kolegium i pozostałymi etatowymi członkami kolegium nawiązany w trybie dotychczasowych przepisów pozostaje bez zmian.

3. Pozaetatowi członkowie kolegium wybrani w trybie dotychczasowych przepisów pełnią swoje funkcje do końca kadencji, na którą zostali powołani.

Art. 4. 1. Sprawy z zakresu administracji rządowej, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 3 ust. 1, wszczęte i niezakończone decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, podlegają rozpatrzeniu przez właściwego miejscowo wojewodę.

2. Sprawy z zakresu dotychczasowej właściwości rzeczowej samorządowego kolegium odwoławczego, wszczęte i niezakończone decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, podlegają rozpatrzeniu przez właściwe kolegium.

Art. 5. Działające w dniu wejścia w życie ustawy samorządowe kolegia odwoławcze dostosują swoją strukturę i regulaminy organizacyjne do wymogów ustawy w terminie do dnia 31 marca 1999 r.

Art. 6. 1. Wojewodowie zapewnią samorządowym kolegiom odwoławczym, na zasadach określonych w art. 14 ustawy, o której mowa w art. 3 ust. 1, niezbędne pomieszczenia do wykonywania zadań wynikających z poszerzenia zakresu spraw przez nie rozpatrywanych.

2. Rada Ministrów uwzględni w projekcie budżetu państwa na rok 1999 odpowied-

nią wielkość limitów zatrudnienia i środków na wynagrodzenia oraz pozostałych wydatków bieżących i majątkowych w zakresie uwzględniającym konsekwencje przejęcia przez samorządowe kolegia odwoławcze zadań wykonywanych przez wojewodów i inne organy administracji rządowej.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 8 lit. c), pkt 13 lit. c) i d) oraz art. 2 i art. 5 ustawy, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

6) art. 12 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 474), który stanowi:

„Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”

Marszałek Sejmu: *M. Płażyński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 czerwca 2001 r. (poz. 856)

USTAWA

z dnia 12 października 1994 r.

o samorządowych kolegiach odwoławczych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1.¹⁾ Samorządowe kolegia odwoławcze, zwane dalej „kolegiami”, są organami wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459 i Nr 42, poz. 475), w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Na zasadach określonych w odrębnych ustawach kolegia orzekają w innych sprawach niż wymienione w ust. 1.

Art. 2.²⁾ W sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1, kolegia są organami właściwymi w szczególności do rozpatrywania odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia, żądań wznowienia postępowania lub do stwierdzania nieważności decyzji.

Art. 2a.³⁾ 1. Obszar właściwości miejscowej kole-

gium odpowiada obszarowi właściwości miejscowej sądu administracyjnego pierwszej instancji.

2. Organem wyższego stopnia w stosunku do organów samorządu województwa — w przypadku istnienia co najmniej dwóch sądów administracyjnych pierwszej instancji na obszarze województwa — jest kolegium mające siedzibę w mieście będącym siedzibą władz samorządu województwa.

Art. 3. Kolegia są państwowymi jednostkami budżetowymi.

Rozdział 2

Ustrój kolegiów

Art. 4. 1. Organami kolegium są:

- 1) zgromadzenie ogólne kolegium,
- 2) prezes⁴⁾ kolegium.

2. W skład kolegium wchodzi: prezes⁴⁾, wiceprezes⁵⁾ oraz pozostali członkowie.

3. Członkostwo w kolegium ma charakter etatowy lub pozaetatowy.

4.⁶⁾ Liczbę członków kolegium określa zgromadzenie ogólne kolegium na wniosek prezesa kolegium.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o zmianie ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1124), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

5.⁶⁾ Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną liczbę etatowych członków kolegium.

Art. 5.⁷⁾ 1. Prezes Rady Ministrów na wniosek zgromadzenia ogólnego kolegium powołuje prezesa kolegium spośród dwóch kandydatów będących etatowymi członkami kolegium.

2. Zgromadzenie ogólne kolegium dokonuje wyboru kandydatów na prezesa kolegium w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej 3/5 swojego składu. W przypadku uzyskania wymaganej większości głosów przez więcej niż dwóch kandydatów, wnioskiem zostają objęci dwaj kandydaci, którzy uzyskali kolejno najwyższą liczbę głosów. W przypadku uzyskania wymaganej większości głosów przez jednego kandydata lub nieuzyskania wymaganej większości przez żadnego kandydata, zarządza się ponownie głosowanie w celu wyłonienia odpowiednio jednego lub dwóch kandydatów. Kandydatem lub kandydatami zostają te osoby, które uzyskały kolejno największą liczbę głosów.

3. Kadencja prezesa kolegium trwa 6 lat licząc od dnia powołania.

4. Po upływie kadencji dotychczasowy prezes pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego prezesa kolegium.

5. Zgromadzenie ogólne kolegium w sprawie, o której mowa w ust. 2, zwołuje się w terminie przypadającym w ciągu 30 dni od dnia upływu kadencji prezesa kolegium. O terminie zwołania zgromadzenia prezes lub wiceprezes kolegium zawiadamia przewodniczącego Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych.

6. Przewodniczący Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych ogłasza, w siedzibach samorządowych kolegiów odwoławczych, informację o terminie zwołania zgromadzenia ogólnego kolegium w sprawie wyboru kandydatów na prezesa kolegium oraz o przewidzianym w regulaminie organizacyjnym trybie zgłaszania kandydatów na to stanowisko.

Art. 6.⁷⁾ 1. Odwołanie prezesa kolegium następuje w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji ze stanowiska,
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem, orzeczonym za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
- 3) gdy przestał spełniać warunki określone w art. 7 ust. 1 pkt 1,
- 4) stwierdzenia powtarzającego się naruszania prawa podczas wykonywania obowiązków lub uchylania się od ich wykonywania.

2. Prezesa kolegium odwołuje Prezes Rady Ministrów.

3. Odwołanie prezesa kolegium z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 4, następuje po przeprowadzeniu, z udziałem zainteresowanego i po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego kolegium, postępowania wyjaśniającego, w którym ustala się występowanie okoliczności wymienionych w tym przepisie.

4. Decyzję o odwołaniu, wraz z uzasadnieniem, doręcza się zainteresowanemu. Na decyzję o odwołaniu zainteresowanemu służy prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Wniesienie skargi wstrzymuje odwołanie ze stanowiska. Sąd administracyjny wyznacza rozprawę w tej sprawie w terminie przypadającym w ciągu 30 dni od dnia złożenia skargi.

5. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych. Przepisu art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 i Nr 104, poz. 515, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739 i Nr 144, poz. 971, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 75, poz. 853, z 2000 r. Nr 2, poz. 5, Nr 48, poz. 552, Nr 60, poz. 704 i Nr 91, poz. 1008 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 508 i 509) nie stosuje się.

6. W razie prawomocnego odwołania prezesa kolegium, wiceprezes kolegium zwołuje niezwłocznie zgromadzenie ogólne kolegium w sprawie, o której mowa w art. 5 ust. 2. Przepisy art. 5 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

7. Po upływie kadencji prezesa kolegium albo odwołaniu prezesa kolegium w związku ze złożoną rezygnacją jego dotychczasowy stosunek pracy przekształca się — na jego wniosek — w stosunek pracy etatowego członka kolegium, w którym pełnił funkcję albo w którym był zatrudniony przed objęciem stanowiska prezesa.

8. W przypadku gdy przekształcenie stosunku pracy prezesa kolegium powodowałoby przekroczenie liczby członków kolegium, o której mowa w art. 4 ust. 5, albo wynikającej z budżetu państwa liczby etatów kalkulacyjnych i limitu środków na wynagrodzenia, liczby te zwiększa się o jeden, a uzupełnienie środków na wynagrodzenia następuje z rezerwy budżetu państwa przeznaczonej na sfinansowanie nieprzewidzianych zmian organizacyjnych.

Art. 7. 1.⁸⁾ Etatowym członkiem kolegium może być osoba, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych,
- 2) ukończyła magisterskie studia prawnicze lub administracyjne,
- 3) wykazuje się wysokim poziomem wiedzy prawniczej w zakresie administracji publicznej oraz ma doświadczenie zawodowe,

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem, orzeczonym za przestępstwo popełnione z winy umyślnej.

1a.⁹⁾ Pozaetatowym członkiem kolegium może być osoba spełniająca wymagania określone w ust. 1 pkt 1, 3 i 4, jeżeli ma wyższe wykształcenie.

2.¹⁰⁾ Członka kolegium powołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek prezesa kolegium, zgłoszony po uzyskaniu opinii zgromadzenia ogólnego kolegium, przyjętej w głosowaniu tajnym, większością głosów, w obecności co najmniej połowy jego składu.

3. Kandydatów na członków kolegium przedstawia jego prezes⁴⁾.

4. Powołanie etatowych członków kolegium następuje na czas nieokreślony.

5.¹¹⁾ Wiceprezesa powołuje, spośród etatowych członków kolegium, i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek prezesa kolegium.

6.¹¹⁾ Odwołanie członka kolegium następuje na wniosek prezesa kolegium w przypadkach określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1—3 i w razie prawomocnego orzeczenia kary wykluczenia ze składu kolegium przez właściwą komisję dyscyplinarną.

7. Pozaetatowi członkowie kolegium wybierani są na okres 6 lat, z tym że co 3 lata następuje wybór połowy ich składu.

8.¹²⁾ Prezes⁴⁾ kolegium oraz etatowi członkowie kolegium nie mogą należeć do partii politycznej ani prowadzić działalności politycznej.

Art. 8. 1.¹³⁾ Kandydatów na członków kolegium wyłania się w drodze konkursu.

2. Konkurs ogłasza prezes⁴⁾ kolegium, który przewodniczy pracom komisji konkursowej.

3.¹⁴⁾ W skład komisji konkursowej oprócz prezesa kolegium wchodzi dwóch członków wybranych przez zgromadzenie ogólne kolegium.

4. W miarę potrzeby, konkurs przeprowadza się również w związku z koniecznością uzupełnienia składu kolegium, w szczególności gdy został on zmniejszony z powodów, o których mowa w art. 6 ust. 1. Nowi pozaetatowi członkowie są wybierani na okres do końca kadencji ustalonej zgodnie z art. 7 ust. 7.

⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. d) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²⁾ Dodany przez art. 58 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 98, poz. 604), który wszedł w życie z dniem 20 grudnia 1997 r.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

5.¹⁵⁾ Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania konkursu na członków kolegium.

Art. 9. 1.¹⁶⁾ Członkostwa w kolegium nie można łączyć z:

- 1) mandatem posła lub senatora,
- 2) mandatem radnego lub członkostwem w organie wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego,
- 3) zatrudnieniem w urzędzie gminy, starostwie lub urzędzie marszałkowskim,
- 4) członkostwem w kolegium regionalnej izby obrachunkowej.

2. Etatowego członkostwa kolegium nie można łączyć również z zatrudnieniem na stanowisku sędziego i prokuratora oraz zatrudnieniem w tym samym województwie w administracji państwowej.

3.¹⁷⁾ Członek kolegium może być, na jego wniosek lub za jego zgodą, przeniesiony do innego kolegium. Przeniesienie następuje na podstawie decyzji prezesa kolegium, do którego członek ten ma być przyjęty, podjętej w porozumieniu z prezesem tego kolegium, którego był członkiem.

Art. 10. 1. Członkowie kolegium w zakresie wykonywania czynności określonych ustawą korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

2. Pozaetatowym członkom kolegium, którzy ulegli wypadkowi w czasie wykonywania czynności określonych ustawą, przysługuje:

- 1) renta *inwalidzka*¹⁸⁾ — w razie zaliczenia do jednej z *grup inwalidów*¹⁹⁾,
- 2) jednorazowe odszkodowanie — w razie zaliczenia do *I lub II grupy inwalidów*²⁰⁾.

3. Członkom rodziny osób, które zmarły wskutek wypadków przy pracy określonych w ust. 2, przysłu-

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1, który wszedł w życie z dniem 30 grudnia 1998 r.

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 9 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁸⁾ Obecnie: renta z tytułu niezdolności do pracy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

¹⁹⁾ Obecnie: w razie całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 czerwca 1996 r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. Nr 100, poz. 461), która weszła w życie z dniem 1 września 1997 r.

²⁰⁾ Obecnie: w razie całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy, zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy, o której mowa w przypisie 19.

guje renta rodzinna oraz jednorazowe odszkodowanie.

4. Świadczenia wymienione w ust. 2 i 3 wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 10a.²¹⁾ Członkostwo w kolegium ustaje z powodu:

- 1) śmierci,
- 2) odwołania,
- 3) przeniesienia do innego kolegium.

Art. 11. 1. Prezes⁴⁾ kolegium kieruje pracami kolegium, a w szczególności:

- 1) reprezentuje kolegium na zewnątrz,
- 2)²²⁾ przedkłada, po przyjęciu przez zgromadzenie ogólne kolegium, Prezesowi Rady Ministrów i sejmikowi województwa roczną informację o działalności kolegium w terminie do końca I kwartału roku następującego po roku objętym informacją,
- 3) opracowuje projekt regulaminu organizacyjnego kolegium,
- 4) zgłasza wniosek o ustalenie liczby członków kolegium,
- 5) ogłasza konkurs na członków kolegium,
- 6) przewodniczy pracom komisji konkursowej,
- 7) przedstawia kandydatów na członków kolegium wyłonionych w drodze konkursu,
- 8)²³⁾ występuje z wnioskami o powołanie i o odwołanie wiceprezesa kolegium oraz członka kolegium,
- 9) czuwa nad jednolitością orzecznictwa oraz sprawnością pracy kolegium,
- 10) wyznacza przewodniczących składów orzekających.

2.²⁴⁾ Prezes kolegium wykonuje również czynności przewidziane przepisami prawa dla organów administracji publicznej, niezastrzeżone dla składu orzekającego.

Art. 12. 1.²⁵⁾ Zgromadzenie ogólne kolegium zwołuje prezes kolegium co najmniej dwa razy w roku. Zgromadzenie zwołuje się także na pisemny wniosek co najmniej połowy członków kolegium w terminie 14 dni od dnia jego złożenia. Zgromadzeniu ogólnemu kolegium przewodniczy prezes kolegium.

2. W skład zgromadzenia ogólnego kolegium wchodzi osoby, o których mowa w art. 4 ust. 2.

3. Do właściwości zgromadzenia ogólnego kolegium należy:

- 1) uchwalanie regulaminu organizacyjnego kolegium,
- 2) wybór członków komisji konkursowej zgodnie z art. 8 ust. 3,
- 3) przyjmowanie rocznej informacji o działalności kolegium,
- 3a)²⁶⁾ wybór kandydatów na prezesa kolegium,
- 4) podejmowanie uchwał w innych sprawach przewidzianych przepisami prawa lub przedstawionych przez prezesa⁴⁾ kolegium.

4.²⁷⁾ Z zastrzeżeniem przepisu art. 5 ust. 2, uchwały zgromadzenia ogólnego kolegium zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu kolegium. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos prezesa kolegium.

Art. 13. Obsługę kancelaryjno-biurową kolegium zapewnia biuro kolegium.

Art. 14. Wojewoda zapewnia kolegium możliwość korzystania z niezbędnych lokali, za odpłatnością nieprzekraczającą kosztów ponoszonych faktycznie na ich utrzymanie.

Art. 15. 1. (skreślony).²⁸⁾

2. Prezes⁴⁾ kolegium nawiązuje i rozwiązuje stosunek pracy:

- 1) na podstawie powołania — z etatowymi członkami kolegium,
- 2) na podstawie umowy o pracę — z pracownikami biura kolegium.

3.²⁹⁾ Podstawą rozwiązania stosunku pracy etatowego członka kolegium jest ustanie członkostwa wskutek odwołania.

4. Pozaetatowi członkowie kolegium otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach oraz zwrot kosztów podróży.

5.³⁰⁾ Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wynagradzania prezesa, wiceprezesa i pozostałych członków kolegium oraz szczegółowe zasady wynagradzania pracowników biura kolegium.

²¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 lit. a) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 lit. a) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 12 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁸⁾ Przez art. 1 pkt 13 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1, który wszedł w życie z dniem 30 grudnia 1998 r.

6.³¹⁾ Wynagrodzenie zasadnicze prezesa, wiceprezesa i etatowych członków kolegium stanowi wielokrotność prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej. Wysokość wynagrodzenia jest różnicowana ze względu na staż pracy i pełnioną funkcję.

7.³¹⁾ Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wielokrotność prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 6. Wielokrotność ta nie może być mniejsza niż 3,0.

Art. 16. 1. Prezes⁴⁾ kolegium dokonuje, w imieniu kolegium, czynności z zakresu prawa pracy wobec etatowych członków kolegium i pracowników biura kolegium.

2. W sprawach nieuregulowanych w ustawie, dotyczących stosunku pracy etatowych członków kolegium i pracowników biura kolegium, mają odpowiednie zastosowanie przepisy o pracownikach samorządowych.

Art. 16a.³²⁾ Członek kolegium podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej w związku z postępowaniem uchybiającym jego obowiązkom lub godności zawodowej.

Art. 16b.³²⁾ 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) nagana z ostrzeżeniem,
- 4) wykluczenie ze składu kolegium.

2. Odpis orzeczenia kary dyscyplinarnej wraz z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych członka kolegium.

Art. 16c.³²⁾ 1. W sprawach dyscyplinarnych członków kolegiów orzekają:

- 1) w pierwszej instancji — komisja dyscyplinarna kolegium,
- 2) w drugiej instancji — komisja dyscyplinarna przy Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych.

2. Komisje dyscyplinarne składają się z trzech etatowych członków kolegiów.

3. Tryb wyboru etatowych członków kolegiów do komisji dyscyplinarnych określi regulamin uchwalony przez Krajową Reprezentację Samorządowych Kolegiów Odwoławczych.

4. Komisje dyscyplinarne są niezawisłe w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego i nie są związane roz-

strzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego skazującego wyroku sądu, oraz samodzielnie rozstrzygają wszelkie zagadnienia faktyczne i prawne.

Art. 16d.³²⁾ 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczy-
na komisja dyscyplinarna pierwszej instancji na wniosek prezesa kolegium.

2. Prezes kolegium oraz Krajowa Reprezentacja Samorządowych Kolegiów Odwoławczych mogą powoływać, spośród etatowych członków kolegiów, rzeczników dyscyplinarnych, do których należy prowadzenie w ich imieniu postępowania wyjaśniającego oraz popieranie przed komisją dyscyplinarną wniosku o ukaranie.

3. Wymierzenie za ten sam czyn kary w postępowaniu karnym lub w postępowaniu w sprawach o wykroczenia nie stanowi przeszkody do wszczęcia postępowania przed komisją dyscyplinarną.

4. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy oraz po wysłuchaniu uczestników postępowania.

5. Obwiniony członek etatowy kolegium ma prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. W przypadku obwinionych członków pozaetatowych kolegium, jeżeli nie wybiorą sobie obrońcy, przewodniczący składu orzekającego wyznacza obrońcę z urzędu spośród członków etatowych kolegium.

6. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej kolegium każda ze stron może odwołać się do komisji dyscyplinarnej przy Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 16e.³²⁾ 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 4 miesięcy od dnia powzięcia przez właściwy organ wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary i po upływie 3 lat od dnia popełnienia tego czynu. Jeżeli czyn stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa.

2. Kary dyscyplinarne ulegają zatarciu po upływie 3 lat od dnia doręczenia ukaranemu prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, jeżeli w tym okresie nie został on ponownie ukarany dyscyplinarnie lub sądownie.

3. Do wzywania i przesłuchiwania obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadzania innych dowodów w postępowaniu wyjaśniającym i dyscyplinarnym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego oraz wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia.

³¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 13 lit. d) ustawy, o której mowa w przypisie 1, który wszedł w życie z dniem 30 grudnia 1998 r.

³²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Rozdział 3

Zasady działania kolegium

Art. 17. 1.³³⁾ Orzeczenia kolegium zapadają po przeprowadzeniu rozprawy lub na posiedzeniu niejawnym. Orzeczenia kolegium, z zastrzeżeniem art. 79 ust. 5, 6 i 9, art. 80 ust. 1 i 3 oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543), wydawane są w formie decyzji albo postanowień.

2. Kolegium wydaje orzeczenia po odbyciu niejawnej narady składu orzekającego, obejmującej dyskusję oraz głosowanie nad orzeczeniem i zasadniczymi motywami rozstrzygnięcia. Sprawę przedstawia członek kolegium wyznaczony jako jej sprawozdawca.

3. Orzeczenia zapadają większością głosów. Członek składu orzekającego nie może wstrzymać się od głosu.

4. Członek składu orzekającego, który został zgłoszony, ma prawo zgłosić przy podpisywaniu orzeczenia zdanie odrębne, uzasadniając je na piśmie w terminie 7 dni od dnia odbycia narady.

5. Orzeczenia kolegium podpisują wszyscy członkowie składu nie wyłączając przegłosowanego.

Art. 18. 1. Kolegium orzeka w składzie trzyosobowym, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Składowi orzekającemu przewodniczy prezes⁴⁾ lub etatowy członek kolegium.

2. Zasady wyznaczania składów orzekających określa regulamin, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 1.

3. Członkowie kolegium nieposiadający wykształcenia prawniczego lub administracyjnego są wyznaczani do składów orzekających z uwzględnieniem ich kwalifikacji zawodowych.

Art. 18a.³⁴⁾ W postępowaniu przed kolegium nie może reprezentować strony:

- 1) adwokat wykonujący zawód w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem adwokatów lub adwokatów i radców prawnych albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie adwokaci lub adwokaci i radcowie prawni, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej,
- 2) radca prawny wykonujący zawód w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie radcowie prawni lub radcowie prawni i adwokaci, przy czym wyłącznym przedmiotem działal-

ności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej,

- 3)³⁵⁾ doradca podatkowy wykonujący zawód w spółce niemającej osobowości prawnej z wyłącznym udziałem doradców podatkowych

— w których członkiem, współnikiem, udziałowcem lub komplementariuszem jest etatowy członek kolegium.

Art. 19. 1.³⁶⁾ Do wykonywania przez kolegium zadań, o których mowa w art. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego oraz Ordynacji podatkowej, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

2.³⁶⁾ W szczególności kolegium jest uprawnione do:

- 1) żądania niezbędnych dla wydania orzeczenia informacji i dokumentów dotyczących działalności organów jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) wglądu w dokumentację związaną z załatwieniem spraw, o których mowa w art. 1 i 2.

3.³⁷⁾ Żądając wglądu w dokumentację związaną z załatwieniem sprawy, członek kolegium przedkłada właściwemu organowi imienne upoważnienie podpisane przez prezesa kolegium. Upoważnienie załącza się do akt sprawy.

Art. 20. 1.³⁸⁾ W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w pracy organu jednostki samorządu terytorialnego, prezes kolegium wydaje postanowienie sygnalizacyjne, którego odpisy przekazuje organowi jednostki samorządu terytorialnego i, odrębnie, komisji rewizyjnej odpowiednio rady gminy, powiatu albo sejmiku województwa oraz właściwemu wojewodzie.

2.³⁹⁾ Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, stanowi podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w stosunku do pracowników samorządowych, jeżeli ich działanie lub zaniechanie jest przyczyną powstania uchybień w pracy organu jednostki samorządu terytorialnego.

3. Właściwe organy powiadamiają kolegium w terminie 30 dni o zajętych stanowiskach.

Art. 21. 1.⁴⁰⁾ Przy orzekaniu członkowie składów orzekających kolegium są związani wyłącznie przepisami powszechnie obowiązującego prawa.

³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 15 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁴⁾ Dodany przez art. 21 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

³⁵⁾ Dodany przez art. 10 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 474), która weszła w życie z dniem 11 czerwca 2001 r.

³⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 16 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 17 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 17 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 18 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

2.⁴¹⁾ Kontrolę orzecznictwa kolegów sprawuje sąd administracyjny na zasadach i w trybie określonych przepisami ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Art. 22. 1.⁴²⁾ Kolegium w pełnym składzie może wystąpić do Naczelnego Sądu Administracyjnego z pytaniem prawnym, od odpowiedzi na które zależy rozstrzygnięcie sprawy.

2. (skreślony).⁴³⁾

3. Wniesienie pytania, o którym mowa w ust. 1, powoduje z mocy prawa zawieszenie postępowania w sprawie, w związku z którą zostało wniesione.

4.⁴⁴⁾ W sprawach, o których mowa w ust. 1, uchwały podejmowane są na wniosek składu orzekającego w głosowaniu jawnym bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej 3/5 składu kolegium. W razie równości głosów rozstrzyga głos prezesa.

5. Przepis art. 21 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 23. ⁴⁵⁾ Zgromadzeni na wspólnym posiedzeniu prezesi kolegów tworzą, z mocy prawa, Krajową Reprezentację Samorządowych Kolegów Odwoławczych.

Art. 24. 1. Do zadań zgromadzenia, o którym mowa w art. 23, należy:

- 1) wymiana doświadczeń w zakresie organizacji i funkcjonowania kolegów, a także ich działalności orzecniczej,
- 2) opiniowanie projektów aktów prawnych w szczególności dotyczących kolegów i postępowania administracyjnego,
- 3) określenie zasad organizacji prac zgromadzenia oraz podejmowanie uchwał w innych istotnych sprawach dotyczących kolegów.

2. Obsługę zgromadzenia zapewnia, każdorazowo, biuro kolegium, w którego siedzibie odbywa się posiedzenie zgromadzenia.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 25—28. (pominięte).⁴⁶⁾

Art. 29. 1. Kolegia odwoławcze przy sejmikach samorządowych, działające na podstawie dotychczasowych

wych przepisów, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, samorządowymi kolegiami odwoławczymi.

2. (pominięte).⁴⁶⁾

3. (pominięte).⁴⁶⁾

Art. 30. 1. Członkowie dotychczasowych kolegów odwoławczych przy sejmikach samorządowych, wykonujący tę funkcję w ramach stosunku pracy, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, etatowymi członkami terytorialnie odpowiedniego kolegium, chyba że nie spełniają warunków, o których mowa w art. 5 ust. 1.

2. Do czasu wyboru pozaetatowych członków kolegów w trybie art. 32 ust. 2 członkowie kolegów odwoławczych przy sejmikach samorządowych, o których mowa w ust. 1, niespełniający warunków określonych w art. 5 ust. 1, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, pozaetatowymi członkami kolegów.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do członków kolegów odwoławczych przy sejmikach samorządowych, którzy do czasu wejścia w życie ustawy pozaetatowo wykonywali tę funkcję.

4. Stosunek pracy z członkami kolegów, o których mowa w ust. 1, przekształca się, z dniem wejścia w życie ustawy, w stosunek pracy na podstawie powołania.

5. Stosunek pracy z członkami kolegów odwoławczych przy sejmikach samorządowych, o których mowa w ust. 2, z dniem wejścia w życie ustawy wygasa. Członkom tym przysługuje od właściwego sejmiku samorządowego odszkodowanie w wysokości równej wynagrodzeniu za okres wypowiedzenia.

Art. 31. 1. Pracownicy sejmiku samorządowego, których zakresy czynności przewidują dotychczas obsługę kolegium odwoławczego, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, pracownikami terytorialnie odpowiedniego kolegium, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, mogą do dnia wejścia w życie ustawy złożyć przewodniczącemu sejmiku oraz przewodniczącemu kolegium oświadczenie o odmowie zatrudnienia w kolegium. W przypadku tym pozostają oni pracownikami sejmiku, w którym są zatrudnieni w dniu ogłoszenia ustawy, na zasadach obowiązujących w dniu złożenia tego oświadczenia.

Art. 32. (pominięte).⁴⁶⁾

Art. 33. Mienie ruchome będące w używaniu kolegów odwoławczych przy sejmikach samorządowych pozostaje, po dniu wejścia w życie ustawy, w używaniu samorządowych kolegów odwoławczych.

Art. 34. Traci moc art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o przedłużeniu kadencji kolegów odwoławczych przy sejmikach samorządowych oraz o zmianie ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 86, poz. 396).

Art. 35. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁴⁷⁾

⁴¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 64 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368), która weszła w życie z dniem 1 października 1995 r.

⁴²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 19 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴³⁾ Przez art. 1 pkt 19 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 19 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁵⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 4 i 20 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁶⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

⁴⁷⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 21 listopada 1994 r.

857

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 11 lipca 2001 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o partiach politycznych.

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718 i z 2001 r. Nr 46, poz. 499) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 98, poz. 604), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustroju państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668),
- 2) ustawą z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 50—61 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 98, poz. 604), które stanowią:

„Art. 50. W ustawie z dnia 8 czerwca 1972 r. o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 23, poz. 166, z 1989 r. Nr 73, poz. 436, z 1991 r. Nr 113, poz. 491, z 1995 r. Nr 89, poz. 443 i z 1996 r. Nr 7, poz. 44) w art. 20:

1) w § 3 skreśla się zdanie drugie,

2) dodaje się § 4 w brzmieniu:

«§ 4. Sędziemu ubiegającemu się o mandat posła lub senatora udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej, a w razie uzyskania mandatu — na czas jego wykonywania.»

Art. 51. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 34, poz. 178 i 182, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400 i Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 90, poz. 451, z 1994 r. Nr 136, poz. 704, z 1995 r. Nr 132, poz. 640 oraz z 1996 r. Nr 89, poz. 402 i Nr 106, poz. 496) po art. 45 dodaje się art. 45¹ w brzmieniu:

«Art. 45¹. 1. Urzędnikom państwowym zatrudnionym w Kancelarii Sej-

mu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz w Biurze Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nie wolno publicznie manifestować swoich przekonań politycznych.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy pracowników zatrudnionych na podstawie art. 47¹ ust. 1, a także osób zajmujących kierownicze stanowiska w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wymienione w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 75, poz. 469).»

Art. 52. W ustawie z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 i z 1997 r. Nr 75, poz. 471) w art. 38 w ust. 3 skreśla się zdanie drugie.

Art. 53. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25, Nr 77, poz. 355, Nr 91, poz. 421 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 81, poz. 406, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 oraz z 1997 r. Nr 75, poz. 471) w art. 64:

1) w § 3 skreśla się zdanie drugie,

2) dodaje się § 4 w brzmieniu:

«§ 4. Sędziemu ubiegającemu się o mandat posła lub senatora udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej, a w razie uzyskania mandatu — na czas jego wykonywania.»

Art. 54. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 i z 1997 r. Nr 90, poz. 557) w art. 44:

1) w ust. 3 skreśla się zdanie drugie,

2) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

«4. Prokuratorowi ubiegającemu się o mandat posła lub senatora udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej, a w razie uzyskania mandatu — na czas jego wykonywania.»

Art. 55. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470, z 1993 r. Nr 47, poz. 213, z 1994 r. Nr 122, poz. 593, z 1995 r. Nr 13, poz. 59 i z 1996 r. Nr 77, poz. 367) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

«3) z Konstytucją — celów lub działalności partii politycznych.»;

2) w art. 3 w zdaniu wstępnym wyrazy «w art. 1» zastępuje się wyrazami «w art. 1 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2»;

3) po rozdziale 3 dodaje się rozdział 3a w brzmieniu:

«Rozdział 3a

Badanie zgodności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych

Art. 10a. Z wnioskiem o stwierdzenie zgodności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych do Trybunału Konstytucyjnego wystąpić mogą: Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prokurator Generalny oraz Sąd Wojewódzki w Warszawie prowadzący ewidencję partii politycznych.

Art. 10b. 1. Osoby powołane do reprezentowania partii politycznej ustala się na podstawie ustawy i statutu partii.

2. W wypadku gdy nie można ustalić osoby upoważnionej do reprezentowania partii lub gdy nie można z nią nawiązać kontaktu albo gdy nastąpiła zmiana osoby upoważnionej po wpłynięciu wniosku do Trybunału Konstytucyjnego, Trybunał uznaje za osobę upoważnioną osobę faktycznie kierującą partią w czasie podjęcia przez nią zakwestionowanej we wniosku działalności niezgodnej z Konstytucją.

Art. 10c. Wnioski o stwierdzenie zgodności z Konstytucją celów partii politycznych,

określonych w statucie lub w programie, Trybunał Konstytucyjny rozpoznaje na zasadach i w trybie przewidzianych dla rozpoznania wniosków o stwierdzenie zgodności aktów normatywnych z Konstytucją.

Art. 10d. 1. Wnioski o stwierdzenie zgodności z Konstytucją działalności partii politycznych Trybunał Konstytucyjny rozpoznaje stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

2. Ciężar udowodnienia niezgodności z Konstytucją spoczywa na wnioskodawcy, który w tym celu powinien przedstawić lub zgłosić dowody wskazujące na tę niezgodność.

Art. 10e. Trybunał Konstytucyjny może zlecić Prokuratorowi Generalnemu w celu zebrania i utrwalenia dowodów przeprowadzenie dochodzenia w określonym zakresie w sprawie zgodności działalności partii politycznej z Konstytucją. Do dochodzenia tego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Wskazany w postanowieniu Trybunału zakres postępowania jest wiążący.

Art. 10f. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o sprzeczności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych są ogłaszane w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.»

Art. 56. W ustawie z dnia 10 maja 1991 r. — Ordynacja wyborcza do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1994 r. Nr 54, poz. 224 i z 1997 r. Nr 70, poz. 443) w art. 20 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

«6. W wyborach uzupełniających wysokość dotacji dla komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata, który uzyskał mandat, oblicza się w ten sposób, że ogólną kwotę dotacji przypadającą na wszystkie komitety wyborcze w ostatnio przeprowadzonych wyborach do Sejmu i Senatu dzieli się przez 560 i mnoży przez wskaźnik przeciętnego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wskaźnik ten oblicza Główny Urząd Statystyczny za okres od miesiąca, w którym przeprowadzono wybory do Sejmu i Senatu, do miesiąca, w którym odbyły się wybory uzupełniające.»

Art. 57. W ustawie z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 45, poz. 205, z 1995 r. Nr 132, poz. 640 oraz z 1997 r. Nr 47, poz. 297, Nr 70, poz. 443 i Nr 88, poz. 554) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 77 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- «3. Do komitetów wyborczych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 98, poz. 604) — z wyjątkiem przepisów dotyczących ewidencji partii politycznych — oraz przepisy innych ustaw dotyczące działalności partii politycznych.»;
- 2) w art. 81 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
- «6. Nazwa, skrót nazwy i symbol graficzny komitetu wyborczego utworzonego przez wyborców lub koalicję wyborczą korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla dóbr osobistych.»;
- 3) w art. 150 w ust. 2 w pkt 6 skreśla się wyrazy «podmiotowych, w związku z poniesionymi wydatkami na kampanię wyborczą»;
- 4) art. 155 otrzymuje brzmienie:
- «Art. 155. 1. Komitet wyborczy spełniający warunki, o których mowa w art. 154 ust. 2 i 4, ma prawo do dotacji z budżetu państwa.
2. Ogólna kwota dotacji, o której mowa w ust. 1, wynosi 20% sumy wydatków preliminowanych w budżecie państwa w związku z organizacją przygotowań do wyborów i ich przeprowadzeniem i jest przeznaczona dla:
- 1) komitetów wyborczych partii politycznych,
- 2) innych komitetów wyborczych,
- w częściach wynikających z podzielenia kwoty tej dotacji przez 560 i pomnożenia przez liczbę mandatów posłów i senatorów uzyskanych odpowiednio przez wszystkie komitety wyborcze partii politycznych i inne komitety wyborcze.
3. Dotację dla komitetu wyborczego, z zastrzeżeniem ust. 4, oblicza się w ten sposób, że kwotę dotacji przeznaczoną dla wszystkich komitetów wyborczych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, dzieli się przez liczbę posłów i senatorów wybranych spośród kandydatów zgłoszonych przez te komitety i mnoży przez liczbę posłów wybranych z list kandydatów tego komitetu wyborczego.
4. Zasady i tryb obliczania dotacji dla komitetu wyborczego partii politycznej, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, oraz jej przekazywania określają odrębne przepisy.
5. Przekazania dotacji, na wskazane przez komitet wyborczy konto bankowe, dokonuje Minister Finansów na podstawie preliminowanych wydatków, o których mowa w ust. 2, oraz informacji Państwowej Komisji Wyborczej o uprawnionych do otrzymania dotacji komitetach wyborczych i liczbie posłów wybranych z list kandydatów tych komitetów wyborczych.»
- Art. 58. W ustawie z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593 i z 1995 r. Nr 74, poz. 368) w art. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:
- «8. Przewodniczący kolegium oraz etatowi członkowie kolegium nie mogą należeć do partii politycznej ani prowadzić działalności politycznej.»
- Art. 59. W ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. Nr 73, poz. 350 i Nr 137, poz. 638 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) w art. 17 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- «4. Nazwa, skrót nazwy i symbol graficzny klubu lub koła, o których mowa w ust. 1—3, korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla dóbr osobistych.»;
- 2) w art. 18 w ust. 2 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:
- «Działalność biur może być wspierana przez społecznych współpracowników.»;
- 3) w art. 23 w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
- «Działalność posła lub senatora może być wspierana przez społecznych asystentów.»
- Art. 60. 1. Do dnia 31 grudnia 1997 r. partie polityczne zgłoszone lub wpisane, w dniu wejścia w życie ustawy, do ewidencji prowadzonej przez Sąd Wojewódzki

w Warszawie przedstawia Sądowi dane wymagane przy zgłoszeniu o wpis do ewidencji stosownie do wymogów określonych w ustawie, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Partie polityczne, o których mowa w ust. 1, przedstawia Sądowi do dnia 31 grudnia 1998 r. zmiany w statutach dostosowane do wymogów określonych w ustawie.
3. Niespełnienie przez partię polityczną obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowi podstawę wykreślenia wpisu partii politycznej z ewidencji i postawienia jej w stan likwidacji.

Art. 61. 1. Pierwsze roczne dotacje celowe z budżetu państwa na działalność statutową partii politycznych zostaną uwzględnione w ustawie budżetowej na rok 1998.

2. Przepisy art. 28—34 stosuje się do partii politycznych uczestniczących w wyborach do Sejmu i Senatu kadencji następujących po kadencji Sejmu wybranego w dniu 19 września 1993 r.”;

2) art. 150 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje orga-

nów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), który stanowi:

„Art. 150. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 26, art. 128 pkt 2, art. 139 pkt 1 i 10, art. 145 ust. 2 i 4, art. 146 ust. 2 i 4 oraz art. 147 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, i art. 34 pkt 1, art. 36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art. 84, art. 97 pkt 1—3, 5—10 i 12—36 oraz art. 139 pkt 9 lit. a), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”;

3) art. 246 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499), który stanowi:

„Art. 246. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 24 ust. 3—5 ustawy, o której mowa w art. 238, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.”

Marszałek Sejmu: *M. Płażyński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 lipca 2001 r. (poz. 857)

USTAWA

z dnia 27 czerwca 1997 r.

o partiach politycznych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Partia polityczna jest dobrowolną organizacją, występującą pod określoną nazwą, stawiającą sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej.

2. Partia polityczna może korzystać z praw wynikających z ustaw po uzyskaniu wpisu do ewidencji partii politycznych.

Art. 2. 1. Członkami partii politycznych mogą być obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, którzy ukończyli 18 lat.

2. Zakaz przynależności do partii politycznych określają odrębne ustawy.

Art. 3. Partia polityczna opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników.

Art. 4. Organy władzy publicznej są obowiązane do równego traktowania partii politycznych.

Art. 5. Partiom politycznym zapewnia się dostęp do publicznej radiofonii i telewizji na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Art. 6. Partie polityczne nie mogą wykonywać zadań zastrzeżonych w przepisach prawa dla organów władzy publicznej ani zastępować tych organów w wykonywaniu ich zadań.

Art. 7. Partia polityczna nie może posiadać jednostek organizacyjnych w zakładach pracy.

Rozdział 2

Struktura i zasady działania partii politycznych

Art. 8. Partie polityczne kształtują swoje struktury oraz zasady działania zgodnie z zasadami demokracji, w szczególności przez zapewnienie jawności tych struktur, powoływania organów partii w drodze wyborów i podejmowania uchwał większością głosów.

Art. 9. 1. Statut partii politycznej określa jej cele, strukturę i zasady działania, a w szczególności:

- 1) nazwę, skrót nazwy i siedzibę partii,
- 2) sposób nabywania i utraty członkostwa,
- 3) prawa i obowiązki członków,
- 4) organy partii, w tym organy reprezentujące partię na zewnątrz oraz uprawnione do zaciągania zobowiązań majątkowych, ich kompetencje oraz czas trwania ich kadencji,
- 5) tryb dokonywania wyboru organów partii i uzupełniania składów tych organów,
- 6) sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, uzyskiwania środków finansowych oraz tryb sporządzania i zatwierdzania informacji o działalności finansowej partii,
- 7) zasady tworzenia i znoszenia terenowych jednostek organizacyjnych partii,
- 8) zasady dokonywania zmian statutu,
- 9) sposób rozwiązania się partii oraz tryb połączenia z inną partią lub innymi partiami.

2. Statut partii politycznej uchwała zgromadzenie ogólne członków partii lub zgromadzenie ich demokratycznie wybranych przedstawicieli.

Art. 10. Członek partii politycznej ma prawo do wystąpienia z niej.

Rozdział 3

Ewidencja partii politycznych

Art. 11. 1. Partię polityczną zgłasza się do ewidencji partii politycznych, zwanej dalej „ewidencją”, prowadzonej przez Sąd Okręgowy¹⁾ w Warszawie, zwany dalej „Sądem”.

2. Zgłoszenie powinno zawierać nazwę, skrót nazwy i określenie adresu siedziby partii politycznej oraz imiona, nazwiska i adresy osób wchodzących w skład organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych. Do zgłoszenia można załączyć wzorzec symbolu graficznego partii politycznej.

3. Do zgłoszenia należy załączyć:

- 1) statut partii politycznej,
- 2) wykaz zawierający imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL i własnoręczne podpisy popierających zgłoszenie co naj-

mniej 1000 obywateli polskich, którzy ukończyli 18 lat i mają pełną zdolność do czynności prawnych; każda strona wykazu powinna być opatrzona adnotacją zawierającą nazwę partii politycznej zgłaszanej do ewidencji.

4. Do zbierania podpisów osób popierających zgłoszenie, o których mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. — Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. Nr 51, poz. 297, z 1999 r. Nr 41, poz. 412, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i z 2001 r. Nr 46, poz. 499).

5. Nazwa, skrót nazwy i symbol graficzny partii politycznej powinny odróżniać się wyraźnie od nazw, skrótów nazw i symboli graficznych partii już istniejących.

6. Zgłoszenia dokonują 3 osoby spośród osób, o których mowa w ust. 2, przyjmując odpowiedzialność za prawdziwość danych zawartych w zgłoszeniu.

Art. 12. 1. Sąd dokonuje wpisu partii politycznej do ewidencji niezwłocznie, jeżeli zgłoszenie jest zgodne z przepisami prawa.

2. Przez wpis rozumie się także zmianę oraz wykreślenie wpisu.

3. Sprawy o wpis do ewidencji rozpoznaje się na posiedzeniu niejawnym; Sąd może zarządzić wyznaczenie rozprawy.

4. Sąd wydaje orzeczenie w formie postanowienia.

5. Od postanowienia w przedmiocie wpisu przysługuje apelacja, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Art. 13. 1. Jeżeli zgłoszenie partii politycznej do ewidencji zostało dokonane z naruszeniem przepisów art. 11 ust. 2—6, Sąd wzywa zgłaszających do usunięcia stwierdzonych wad w wyznaczonym przez siebie terminie, nie dłuższym niż 3 miesiące.

2. W przypadku nieusunięcia wad w terminie i w sposób wskazany przez Sąd, Sąd wydaje postanowienie o odmowie wpisu partii politycznej do ewidencji.

3. Postanowienie może być zaskarżone w terminie 14 dni od jego doręczenia lub ogłoszenia na posiedzeniu jawnym.

Art. 14. 1. W razie powstania wątpliwości co do zgodności z Konstytucją celów lub zasad działania partii politycznej określonych w statucie, zgodnie z art. 9 ust. 1, lub w programie partii Sąd zawiesza postępowanie, o którym mowa w art. 12, i występuje do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności celów partii politycznej z Konstytucją.

2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, zażalenie nie przysuguje.

¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 238 pkt 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499), która weszła w życie z dniem 31 maja 2001 r.

3. Jeżeli Trybunał Konstytucyjny wyda orzeczenie o sprzeczności celów partii politycznej z Konstytucją, Sąd odmawia wpisu partii do ewidencji.

4. Postanowienie Sądu, o którym mowa w ust. 3, nie podlega zaskarżeniu.

Art. 15. Prawomocne postanowienia Sądu w sprawach o wpis do ewidencji ogłasza się nieodpłatnie w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym” oraz przekazuje Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 16. Partia polityczna nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do ewidencji.

Art. 17. Nazwa, skrót nazwy i symbol graficzny partii politycznej zgłoszonej do ewidencji w sposób określony w art. 11 korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla dóbr osobistych.

Art. 18. 1. Ewidencja wraz z tekstami statutów partii politycznych jest jawna.

2. Każdemu przysługuje prawo otrzymywania od Sądu uwierzytelnionych odpisów i wyciągów z ewidencji i statutów partii politycznych.

3. Odpisy i wyciągi podlegają opłacie.

4. Dochody uzyskane z opłat, o których mowa w ust. 3, przeznaczane są na koszty działalności podstawowej Sądu oraz na zakupy inwestycyjne.

Art. 19. 1. Partia polityczna jest obowiązana zawiadomić Sąd o:

- 1) zmianie statutu partii,
- 2) zmianie adresu siedziby partii,
- 3) zmianach w składzie organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych.

2. Partia polityczna zawiadamia Sąd o zmianach określonych w ust. 1 niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia dokonania tych zmian.

Art. 20. 1. W przypadku niespełnienia przez partię polityczną wymogów określonych w art. 19 Sąd wzywa właściwy organ partii politycznej do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia brakujących danych w wyznaczonym przez siebie terminie, nie krótszym niż 3 miesiące. W razie powstania wątpliwości Sąd bada, czy dochowany został tryb dokonywania wyboru organów partii oraz uzupełniania składów tych organów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 5.

2. W razie bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, Sąd wydaje postanowienie o wykreśleniu wpisu partii politycznej z ewidencji.

Art. 21. 1. Jeżeli partia polityczna wprowadzi do statutu zmiany niezgodne z postanowieniami art. 8, Sąd może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją celów lub zasad działania partii politycznej.

2. Przepisy art. 14 ust. 2—4 stosuje się odpowiednio.

Art. 22. W sprawach o wpis partii politycznej do ewidencji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy, z tym że kasacja przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia wpisu z ewidencji.

Art. 23. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór i sposób prowadzenia ewidencji partii politycznych oraz szczegółowe zasady wydawania odpisów i wyciągów, o których mowa w art. 18,
- 2) w porozumieniu z *Ministrem Finansów*²⁾, wysokość opłat oraz warunki zwolnienia z opłat za wykonanie odpisów i wyciągów przez Sąd prowadzący ewidencję.

Rozdział 4

Finanse i finansowanie partii politycznych³⁾

Art. 23a.⁴⁾ Źródła finansowania partii politycznych są jawne.

Art. 24.⁵⁾ 1. Majątek partii politycznej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z dochodów z majątku oraz z określonych ustawami dotacji i subwencji.

2. Majątek partii politycznej może być przeznaczony tylko na cele statutowe lub charytatywne.

3.⁶⁾ Partia polityczna nie może prowadzić działalności gospodarczej.

4.⁶⁾ Partia polityczna może pozyskiwać dochody z majątku pochodzące jedynie:

- 1) z oprocentowania środków zgromadzonych na rachunkach bankowych i lokatach,
- 2) z obrotu obligacjami Skarbu Państwa i bonami skarbowymi Skarbu Państwa,

²⁾ Obecnie: ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, zgodnie z art. 4 ust. 1 i art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 5, poz. 43 i 44, Nr 42, poz. 475, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 761 i Nr 76, poz. 811), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 238 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁾ Dodany przez art. 238 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 238 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁾ Przepisy ust. 3—5 wchodzą w życie z dniem 17 lutego 2002 r., stosownie do art. 246 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

3) ze zbycia należących do niej składników majątkowych,

4) z działalności, o której mowa w art. 27.

5.⁶⁾ Partia polityczna może używać posiadane przez siebie nieruchomości i lokale jedynie na biura poselskie, senatorskie oraz biura radnych gminy, powiatu albo województwa.

6. Partia polityczna nie może przeprowadzać zbiorów publicznych.

7. Partia polityczna może zaciągać kredyty bankowe na cele statutowe.

8. Partia polityczna może gromadzić środki finansowe jedynie na rachunkach bankowych.

Art. 25.⁵⁾ 1. Partii politycznej mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez osoby fizyczne, z zastrzeżeniem przepisów ust. 2, art. 24 ust. 4 i 7, art. 28 ust. 1 oraz przepisów ustaw dotyczących wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie dotacji podmiotowej.

2. Partia polityczna nie może przyjmować środków finansowych pochodzących od:

- 1) osób fizycznych niemających miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli polskich zamieszkających za granicą,
- 2) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do wartości niepieniężnych.

4. Łączna suma wpłat od osoby fizycznej na rzecz partii politycznej, w tym pochodzących ze składek członkowskich, z wyłączeniem wpłat na Fundusz Wyborczy partii politycznej, w jednym roku nie może przekraczać 15-krotności najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników obowiązującego w dniu poprzedzającym wpłatę.

5. Jednorazowa wpłata kwoty przekraczającej najniższe miesięczne wynagrodzenie za pracę pracowników może być dokonywana na rzecz partii politycznej jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.

Art. 26. (skreślony).⁷⁾

Art. 27.⁸⁾ Prowadzenie przez partię polityczną działalności własnej polegającej na sprzedaży tekstu statutu lub programu partii, a także przedmiotów symbolizujących partię i wydawnictw popularyzujących cele i działalność partii politycznej oraz na wykonywaniu odpłatnie drobnych usług na rzecz osób trzecich z wy-

korzystaniem posiadanego sprzętu biurowego nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu odrębnych przepisów.

Art. 28.⁸⁾ 1. Partia polityczna, która:

- 1) w wyborach do Sejmu samodzielnie tworząc komitet wyborczy otrzymała w skali kraju co najmniej 3% ważnie oddanych głosów na jej okręgowe listy kandydatów na posłów albo
- 2) w wyborach do Sejmu weszła w skład koalicji wyborczej, której okręgowe listy kandydatów na posłów otrzymały w skali kraju co najmniej 6% ważnie oddanych głosów,

ma prawo do otrzymywania przez okres kadencji Sejmu, w trybie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie, subwencji z budżetu państwa na działalność statutową, zwanej dalej „subwencją”.

2. Subwencja przysługująca koalicji wyborczej partii politycznych dzielona jest na rzecz partii wchodzących w jej skład w proporcjach określonych w umowie zawiązującej koalicję wyborczą. Proporcje określone w tej umowie nie mogą być zmienione.

3. Umowa zawiązująca koalicję wyborczą przedkłada się do rejestracji w Państwowej Komisji Wyborczej pod rygorem nieważności.

4. Jeżeli partie polityczne wchodzące w skład koalicji wyborczej nie określiły w umowie zawiązującej koalicję wyborczą proporcji, o których mowa w ust. 2, subwencja nie przysługuje.

5. W przypadku rozwiązania się koalicji wyborczej po uzyskaniu prawa do subwencji, subwencja przysługuje partiom politycznym wchodzącym w skład koalicji wyborczej w proporcjach określonych w umowie zawiązującej koalicję wyborczą.

Art. 29.⁸⁾ 1. Wysokość rocznej subwencji dla danej partii politycznej albo koalicji wyborczej ustalana jest proporcjonalnie do liczby głosów ważnych oddanych na okręgowe listy kandydatów na posłów tej partii albo koalicji wyborczej według następującego wzoru:

$$S = W_1 \times M_1 + W_2 \times M_2 + W_3 \times M_3 + W_4 \times M_4 + W_5 \times M_5$$

gdzie:

- S — kwota rocznej subwencji,
- W_{1-5} — liczba głosów ważnych oddanych w skali kraju na okręgowe listy kandydatów na posłów danej partii politycznej albo koalicji wyborczej, obliczona dla każdego wiersza poniższej tabeli odrębnie,
- M_{1-5} — wysokość kwoty w złotych dla kolejnych wierszy poniższej tabeli:

⁷⁾ Przez art. 238 pkt 5 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 238 pkt 6 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Wiersz	Głosy ważne, oddane w całym kraju na okręgowe listy kandydatów na posłów danej partii politycznej albo koalicji wyborczej		Wysokość kwoty (M)
	procent	liczba głosów	
1	od 3% do 5%		10 złotych
2	powyżej 5% do 10%		8 złotych
3	powyżej 10% do 20%		7 złotych
4	powyżej 20% do 30%		4 złote
5	powyżej 30%		1 złoty 50 groszy

2. Subwencja, w granicach kwoty ustalonej na podstawie przepisów ust. 1 i art. 28, jest wypłacana danej partii politycznej przez okres kadencji Sejmu w czterech rocznych równych częściach płatnych w kwartalnych ratach.

3. Podstawę wypłacenia subwencji stanowi złożenie przez organ partii politycznej statutowo uprawniony do jej reprezentowania na zewnątrz, w terminie do 31 marca każdego roku, wniosku o wypłacenie subwencji na dany rok, sporządzonego na urzędowym formularzu i potwierdzonego przez Państwową Komisję Wyborczą w przedmiocie uprawnienia do subwencji oraz jej wysokości.

4. Środki finansowe pochodzące z subwencji gromadzi się na osobnym subkoncie rachunku bankowego partii politycznej. Przekazania subwencji na wskazany przez partię polityczną rachunek bankowy dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

5. Przysługująca partii politycznej subwencja w roku, w którym odbyły się wybory do Sejmu, jest wypłacana w terminie 3 miesięcy od dnia stwierdzenia przez właściwy organ ważności wyborów, nie później niż do dnia 31 marca następnego roku.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, podwyższy kwoty, o których mowa w ust. 1, w przypadku wzrostu wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem o ponad 5%, w stopniu odpowiadającym wzrostowi tych cen.

7. Wskaźnik wzrostu cen, o którym mowa w ust. 6, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” do 20 dnia pierwszego miesiąca każdego kwartału.

Art. 30.⁸⁾ 1. Partia polityczna tworzy Fundusz Ekspercki.

2. Środki finansowe gromadzone w ramach Funduszu Eksperckiego mogą pochodzić jedynie z wpłat własnych partii politycznej.

3. Partia polityczna, która otrzymuje subwencję, przekazuje od 5% do 15% subwencji na Fundusz Ekspercki.

4. Środki finansowe zgromadzone w ramach Funduszu Eksperckiego mogą być wykorzystane na finansowanie ekspertyz prawnych, politycznych, socjologicznych i społeczno-ekonomicznych oraz finansowanie działalności wydawniczo-edukacyjnej, związanych z działalnością statutową partii politycznej.

5. Środki finansowe Funduszu Eksperckiego gromadzi się na oddzielnym subkoncie rachunku bankowego partii politycznej.

Art. 31. 1.⁹⁾ W razie połączenia się partii politycznej z inną partią lub partiami subwencja, o której mowa w art. 28, przysługuje nowej partii w wysokości równej sumie subwencji ustalonych dla łączących się partii.

2.¹⁰⁾ Subwencja jest wypłacana na podstawie wniosku złożonego przez właściwy organ nowej partii politycznej, począwszy od miesiąca, w którym Sąd dokonał odpowiedniego wpisu w ewidencji.

3.¹¹⁾ W przypadkach, o których mowa w art. 45, subwencja przysługująca partii politycznej nie jest wypłacana począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym partia polityczna rozwiązała się lub Sąd zarządził jej likwidację.

Art. 32. 1.¹²⁾ W razie skrócenia kadencji Sejmu prawo do subwencji przysługujących partiom politycznym wygasa z końcem kwartału, w którym zakończyła się kadencja Sejmu.

⁹⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 238 pkt 7 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 238 pkt 7 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 238 pkt 7 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 238 pkt 8 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 33.¹²⁾ 1. Wydatki związane z subwencją pokrywane są z budżetu państwa w części Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb składania wniosku, o którym mowa w art. 29 ust. 3, oraz szczegółowe zasady wypłacania subwencji,
- 2) po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, wzór urzędowego formularza wniosku, o którym mowa w art. 29 ust. 3.

Art. 34.¹²⁾ 1. Partie polityczne sporządzają coroczną informację finansową o otrzymanej subwencji oraz o poniesionych z subwencji wydatkach, zwaną dalej „informacją”.

2. Partie polityczne składają informację za rok kalendarzowy Państwowej Komisji Wyborczej w terminie do 31 marca następnego roku.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określa, w drodze rozporządzenia, wzór informacji i zakres zawartych w niej danych, tak aby umożliwiała w szczególności rzetelną weryfikację danych dotyczących przeznaczenia pieniędzy z subwencji, w tym z Funduszu Eksperekckiego.

4. Informacja składana jest wraz z załączoną opinią i raportem biegłego rewidenta, którego wybiera Państwowa Komisja Wyborcza. Koszty sporządzenia opinii i raportu pokrywane są przez partię polityczną.

5. Informację Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 14 dni od dnia złożenia jej Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 34a.¹³⁾ 1. Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia informacji, przyjmuje albo, w razie stwierdzenia wykorzystania przez partię polityczną środków z otrzymanej subwencji na cele niezwiązane z działalnością statutową lub gdy opinia biegłego rewidenta jest negatywna, odrzuca informację.

2. W razie zaistnienia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności informacji Państwowa Komisja Wyborcza może zwrócić się do danej partii politycznej o usunięcie wad informacji lub o udzielenie wyjaśnień w określonym terminie.

3. Państwowa Komisja Wyborcza, badając informację, może zlecać sporządzanie ekspertyz lub opinii.

4. Państwowa Komisja Wyborcza, badając informację, może żądać od organów państwowych niezbędnej pomocy.

5. W terminie 14 dni od dnia ogłoszenia informacji, o którym mowa w art. 34 ust. 5:

- 1) partie polityczne,
- 2) stowarzyszenia i fundacje, które w swoich statutach przewidują działania związane z analizą finansowania partii politycznych

— mogą zgłaszać do Państwowej Komisji Wyborczej umotywowane pisemne zastrzeżenia co do informacji.

6. Państwowa Komisja Wyborcza w terminie 60 dni od zgłoszenia zastrzeżenia, o którym mowa w ust. 5, udziela pisemnej odpowiedzi na zastrzeżenie.

Art. 34b.¹³⁾ 1. W przypadku odrzucenia informacji przez Państwową Komisję Wyborczą partia polityczna ma prawo, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu informacji, wnieść do Sądu Najwyższego skargę na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej w przedmiocie odrzucenia informacji.

2. Rozpatrzenie skargi przez Sąd Najwyższy następuje w składzie 7 sędziów. Do rozpatrzenia skargi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

3. Sąd Najwyższy rozpatruje skargę i wydaje w tej sprawie orzeczenie w terminie 60 dni od dnia doręczenia skargi. Od orzeczenia Sądu Najwyższego nie przysuguje środek prawny.

4. Jeżeli Sąd Najwyższy uzna skargę, o której mowa w ust. 1, za zasadną, Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie wydaje postanowienie o przyjęciu informacji.

Art. 34c.¹³⁾ Partia polityczna traci prawo do otrzymania subwencji w następnym roku kalendarzowym, jeżeli:

- 1) nie złoży informacji w terminie określonym w art. 34 ust. 2 lub
- 2) informacja zostanie odrzucona przez Państwową Komisję Wyborczą albo
- 3) Sąd Najwyższy oddalił skargę, o której mowa w art. 34b ust. 1.

Art. 35. 1.¹⁴⁾ Partia polityczna tworzy Fundusz Wyborczy w celu finansowania udziału partii politycznej w wyborach do Sejmu, Senatu, w wyborach na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do samorządu terytorialnego, a także udziału w kampaniach referendalnych.

2.¹⁴⁾ Wydatki partii politycznej na cel, o którym mowa w ust. 1, mogą być dokonywane tylko za pośrednictwem Funduszu Wyborczego od dnia rozpoczęcia kampanii wyborczej albo referendalnej.

¹³⁾ Dodany przez art. 238 pkt 9 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 238 pkt 10 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

3. O utworzeniu Funduszu Wyborczego, a także o jego likwidacji partia polityczna zawiadamia Państwową Komisję Wyborczą.

4. Nazwa funduszu brzmi: „Fundusz Wyborczy..... (nazwa partii)”.

Art. 35a.¹⁵⁾ 1. Za gospodarkę finansową Funduszu Wyborczego odpowiedzialny jest i prowadzi ją jego pełnomocnik finansowy.

2. Pełnomocnikiem finansowym nie może być:

- 1) kandydat na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, posła, senatora lub radnego,
- 2) funkcjonariusz publiczny, w rozumieniu art. 115 § 13 Kodeksu karnego.

3. Można być pełnomocnikiem tylko jednego Funduszu Wyborczego.

Art. 36. 1.¹⁶⁾ Środki finansowe gromadzone w ramach Funduszu Wyborczego mogą pochodzić z wpłat własnych partii politycznej oraz darowizn, spadków i zapisów.

2. (skreślony).¹⁷⁾

3.¹⁸⁾ Środki finansowe Funduszu Wyborczego gromadzi się na oddzielnym rachunku bankowym.

Art. 36a.¹⁹⁾ 1. Łączna suma wpłat osoby fizycznej na Fundusz Wyborczy danej partii politycznej w jednym roku nie może przekraczać 15-krotności najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników obowiązującego w dniu poprzedzającym wpłatę.

2. Jeżeli w danym roku kalendarzowym odbywają się więcej niż jedne wybory lub referenda ogólnokrajowe, łączne sumy wpłat na Fundusz Wyborczy, o których mowa w ust. 1, ulegają zwiększeniu do 25-krotności najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników obowiązującego w dniu poprzedzającym wpłatę. Przepis zdania pierwszego nie dotyczy wyborów uzupełniających do Senatu oraz wyborów uzupełniających, wyborów ponownych oraz wyborów przedterminowych i nowych wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego przypadających w toku kadencji.

3. Środki finansowe mogą być wpłacane na Fundusz Wyborczy jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.

Art. 36b.¹⁹⁾ Wszelkie wezwania i informacje pisemne dostarczane przez partię polityczną, mające na celu pozyskanie środków na wybory lub referendum, mu-

szą zawierać informacje o treści przepisów art. 25, art. 36a, art. 49c pkt 3 oraz art. 49g pkt 2.

Art. 37. Środki finansowe Funduszu Wyborczego partii politycznej:

- 1) w przypadku połączenia się z inną partią lub innymi partiami przekazywane są na rzecz Funduszu Wyborczego nowej partii,
- 2) w razie podziału partii przekazywane są na rzecz Funduszu Wyborczego nowo powstałych partii w częściach równych, chyba że partia rozwiązując się ustanowi inne proporcje podziału,
- 3)²⁰⁾ w razie likwidacji partii przekazywane są na rzecz instytucji charytatywnej.

Art. 38.²¹⁾ 1. Partia polityczna składa Państwowej Komisji Wyborczej, nie później niż do 31 marca każdego roku, sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, przez partię polityczną i Fundusz Wyborczy oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, zwane dalej „sprawozdaniem”.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określa, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania. Wzór powinien określać w szczególności sposób odrębnego rozliczenia środków Funduszu Wyborczego partii politycznej.

3. Do sprawozdania załącza się opinię i raport biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej. Biegłego rewidenta wybiera Państwowa Komisja Wyborcza, a koszty sporządzenia opinii i raportu pokrywane są przez partię polityczną.

4. Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza sprawozdanie wraz z opinią i raportem, o których mowa w ust. 3, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 14 dni od dnia złożenia go Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 38a.²²⁾ Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia sprawozdania, przyjmuje albo, w razie stwierdzenia naruszenia przez partię polityczną przepisów ustawy, odrzuca sprawozdanie. Przepisy art. 34a ust. 2—6 stosuje się odpowiednio.

Art. 38b.²²⁾ W przypadku odrzucenia sprawozdania przez Państwową Komisję Wyborczą partia polityczna ma prawo, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprawozdania, wnieść do Sądu Najwyższego skargę na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej w przedmiocie odrzucenia sprawozdania. Przepisy art. 34b ust. 2—4 stosuje się odpowiednio.

¹⁵⁾ Dodany przez art. 238 pkt 11 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 238 pkt 12 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷⁾ Przez art. 238 pkt 12 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 238 pkt 12 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁹⁾ Dodany przez art. 238 pkt 13 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁰⁾ Dodany przez art. 238 pkt 14 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 238 pkt 15 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²²⁾ Dodany przez art. 238 pkt 16 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 38c.²²⁾ 1. W przypadku niezłożenia przez partię polityczną sprawozdania w terminie określonym w art. 38 ust. 1 Państwowa Komisja Wyborcza występuje do Sądu z wnioskiem o wykreślenie wpisu tej partii z ewidencji.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Sąd po przeprowadzeniu rozprawy wydaje postanowienie o wykreśleniu wpisu partii politycznej z ewidencji.

Art. 38d.²²⁾ W przypadku odrzucenia przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania lub — w razie skargi na postanowienie o odrzuceniu sprawozdania — w przypadku oddalenia skargi przez Sąd Najwyższy partia polityczna traci prawo do otrzymania subwencji w następnych 3 latach, w których uprawniona jest do jej otrzymywania. Przepisy art. 34c ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 39. (skreślony).²³⁾

Art. 39a.²⁴⁾ 1. Korzyści majątkowe przekazane albo przyjęte przez partię polityczną lub Fundusz Wyborczy z naruszeniem zakazów określonych w art. 24 ust. 3—6 i 8, art. 25, art. 35 ust. 2, art. 36 ust. 1 i 3 lub art. 36a podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość.

2. Sędem właściwym do orzekania w sprawach przepadku korzyści majątkowych, o których mowa w ust. 1, jest Sąd Okręgowy w Warszawie.

3. O orzeczenie przepadku korzyści majątkowej wnosi do sądu Państwowa Komisja Wyborcza.

4. Do postępowania w sprawie przepadku korzyści majątkowej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Art. 40.²⁵⁾ Do opodatkowania partii politycznych stosuje się przepisy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 41. Partie polityczne prowadzą rachunkowość na zasadach określonych odrębnymi przepisami z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Rozdział 5

Postępowanie w sprawie stwierdzenia sprzeczności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych

Art. 42. Rozpoznawanie spraw o stwierdzenie sprzeczności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych należy do właściwości Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 43. Tryb postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawach, o których mowa w art. 42,

określa ustawa z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym²⁶⁾.

Art. 44. 1. Jeżeli Trybunał Konstytucyjny wyda orzeczenie o sprzeczności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznej, Sąd wydaje niezwłocznie postanowienie o wykreśleniu wpisu partii z ewidencji.

2. Postanowienie Sądu, o którym mowa w ust. 1, nie podlega zaskarżeniu.

Rozdział 6

Likwidacja partii politycznej

Art. 45. Partia polityczna podlega likwidacji wskutek:

- 1) rozwiązania mocą uchwały uprawnionego statutowego organu partii,
- 2) postanowienia Sądu o wykreśleniu wpisu partii z ewidencji z przyczyn, o których mowa w art. 20, 21, 39²³⁾ i 44.

Art. 46. 1. W razie rozwiązania się partii politycznej na podstawie własnej uchwały właściwy organ partii niezwłocznie przesyła Sądowi uchwałę o samorozwiązaniu partii oraz o wyznaczeniu jej likwidatora.

2. Jeżeli partia polityczna nie ustanowi, zgodnie z ust. 1, likwidatora, Sąd wyznacza likwidatora tej partii.

3. Sąd, po zakończeniu likwidacji, wydaje postanowienie o wykreśleniu wpisu partii politycznej z ewidencji. Postanowienie Sądu nie podlega zaskarżeniu.

Art. 47. Sąd po uprawomocnieniu się postanowienia, o którym mowa w art. 45 pkt 2, zarządza likwidację partii politycznej i wyznacza likwidatora tej partii.

Art. 48. Koszt likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanej partii politycznej. Jeżeli majątek partii wystarczy jedynie na pokrycie części kosztów jej likwidacji, pozostałą część tych kosztów pokrywa Skarb Państwa.

Art. 49. W sprawach likwidacji partii politycznej, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855).

Rozdział 6a²⁷⁾

Przepisy karne

Art. 49a. Kto dokonuje zbiorów publicznych wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 24 ust. 6, podlega grzywnie.

²³⁾ Przez art. 238 pkt 17 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁴⁾ Dodany przez art. 238 pkt 18 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 238 pkt 19 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁶⁾ Obecnie: ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643), która weszła w życie z dniem 17 października 1997 r.

²⁷⁾ Dodany przez art. 238 pkt 20 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 49b. Kto:

- 1) w imieniu partii politycznej użycza posiadane przez nią nieruchomości lub lokale z innym przeznaczeniem niż na biura poselskie, senatorskie lub biura radnych gminy, powiatu albo województwa,
- 2) narusza zasady określone w art. 24 ust. 8 dotyczące sposobu gromadzenia środków finansowych partii politycznej,

podlega karze grzywny.

Art. 49c. Kto:

- 1) przeznaczają majątek partii politycznej na cele inne niż określone w art. 24 ust. 2,
- 2) w imieniu partii politycznej prowadzi działalność gospodarczą z naruszeniem przepisu art. 24 ust. 3,
- 3) przekazuje partii politycznej albo przyjmuje w imieniu partii politycznej środki finansowe lub wartości niepieniężne z naruszeniem przepisów art. 25,

podlega grzywnie od 1 000 do 100 000 złotych.

Art. 49d. Kto nie wykonuje lub nie dopuszcza do wykonania obowiązku sporządzenia i złożenia informacji, o której mowa w art. 34 ust. 1, albo podaje w niej nieprawdziwe dane,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 49e. Kto przeznaczają środki finansowe zgromadzone na Funduszu Wyborczym na cele inne niż określone w art. 35 ust. 1,

podlega grzywnie od 1 000 do 100 000 złotych.

Art. 49f. Kto:

- 1) wydatkuje środki partii politycznej w celu finansowania kampanii wyborczych albo referendalnych bez pośrednictwa Funduszu Wyborczego,
- 2) nie wykonuje lub nie dopuszcza do wykonania obowiązku sporządzenia i złożenia sprawozdania, o którym mowa w art. 38, albo podaje w nim nieprawdziwe dane,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 49g. Kto:

- 1) narusza zasady określone w art. 36 ust. 3 dotyczące sposobu gromadzenia środków finansowych Funduszu Wyborczego,
- 2) dokonuje wpłat na Fundusz Wyborczy w wysokości przekraczającej limity określone w art. 36a ust. 1 lub 2,
- 3) nie wprowadza zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego zawartej przez niego w imieniu Funduszu Wyborczego, że wpłaty na rzecz Funduszu Wyborczego mogą być dokonywane tylko w sposób określony w art. 36a ust. 3,

podlega karze grzywny.

Art. 49h. Do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 49b oraz art. 49g, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 7**Zmiany w przepisach obowiązujących**

Art. 50—59. (pominięte).²⁸⁾

Rozdział 8**Przepisy przejściowe i końcowe**

Art. 60 i 61. (pominięte).²⁸⁾

Art. 62. W sprawach o wpis do ewidencji partii politycznych rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 63. Traci moc ustawa z dnia 28 lipca 1990 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 54, poz. 312).

Art. 64.²⁹⁾ Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 58, który wchodzi w życie po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia.

²⁸⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

²⁹⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 19 sierpnia 1997 r.

Dziennik Ustaw i Monitor Polski dostępne są w Internecie pod adresem www.gpkprm.gov.pl

Wydawca: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Redakcja: Rządowe Centrum Legislacji — Redakcja Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
ul. Bagatela 14, 00-585 Warszawa, tel. 622-66-56

Skład, druk i kolportaż: Wydział Wydawnictw i Poligrafii Gospodarstwa Pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
ul. Powiśńska 69/71, 02-903 Warszawa, tel.: 694-67-50, 694-67-52; fax 694-62-06
Bezpłatna infolinia: 0-800-287-581
www.gpkprm.gov.pl
e-mail: dziust@gpkprm.gov.pl

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Wydziale Wydawnictw i Poligrafii Gospodarstwa Pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
ul. Powiśńska 69/71, 02-903 Warszawa